National Library
Bibliothèque Nationale
JAN 7 1977
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOU

B103/A/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the

Latvija Amerika Publishing Limited

Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466; Chicago—Editor Mr. A. Lamberts, P. O. Box 1890, Chicago, Illinois. 60690, U.S.A.; California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 52 PIEKTDIENA, 1976. GADA 31. DECEMBRIS, 26. GADS FRI., DECEMBER 31, 1976

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centu

Ar politisku modrību Jaunajā gadā

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIALRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Gadu mijā mēs viens otram vēlam veselību un laimi Jaunajā gadā. Ar šīm rindām es pateicos visiem lasītājiem par uzmanību, ko tie dāvājuši maniem politiskiem komentāriem šī laikraksta slejās aizvadītajā gadā. Jauno gadu nesāksim ar pesimismā nodurtiem deguniem. Gluži otrādi — iebaudīsim ikviens jo krietnu malku no ticības un pārliecības spirdzinošā kausa. Neaizmirsīsim, ka līdz mūsu sapņu piepildīšanās dienai — līdz mūsu uzvaras dienai mēs atrodamies bezkompromisa konfrontācijā ar tiem, kas nolaupīja mūsu tautai brīvību un valstij neatkarību. Šī ļaunā vara tieši aizvadītajā gadā ar atsevišķu latviešu nomelnošanu, melu propagandu un vientiesīšu maldināšanu mēģināja sašķelt mūsu trimdas saimes politisko spēku. Neaizmirsīsim, ka laikraksts ir viens no mūsu cīņas ieročiem. Lai tencinām visus tos tauticīšus, kas aizvadītajos gados un vēl tagad gan financiāli, gan morāli ir atbalstījuši šo laikrakstu. Nav šaubu, ka šim laikrakstam būs sava nozīme ienaidnieka uzbrukuma atvairīšanai. Īstā brīdī mēs pāriesim pretuzbrukumā un attaisnosim to uzticību, ko tauta mums dāvājusi.

Pagājušajā gadā kādam augstam čekas virsniekam dezertējot, mūsu rokās nonāca ļoti nozīmīga informācija — municija, kam varbūt ir neatsveŗama vērtība. Izrādās, ka pieminētais čekas virsnieks daudzus gadus darbojies tieši baltiešu vienpusīgo sakaru veidošanā ar okupācijas varu. Labi informētas aprindas apgalvo, ka šī pārbēdzēja rīcībā ir vārdisks saraksts par atsevišķiem individiem, kas vai nu lētticības vai citu ļaunāku iemeslu dēļ sadarbojušies ar lokāliem čekas rezidentiem Kanadā, Austrālijā, ASV un citur. Pārsteigumu sagādās arī pieminētā pārbēdzēja ziņojums par čekas iefiltrēšanos vairākos rietumos publicētos izdevumos.

Sākot Jauno gadu, paturēsim acis un ausis vaļā. Tikai tā mēs spēsim atšķirt vilkus no jēriem. Mūsu pašu politiskās aktīvitātes kāpināšana ir pienākums, kas katram jāveic savu iespēju robežās.

Ko mums nesīs Jaunais gads? Lielas personību pārmaiņas nepaliks bez sekām. Pasaule vēlas mieru, bet tanī pašā laikā bīstami degļi jau gruzd ne vien Eiropā, Vidējos austrumos, Melnajā kontinentā, bet arī šajā krastā. Pēdējos gados bija izveidojusies politiska prognoze, ka viss, kas noticis, ir nācis tikai komūnismam par labu, un rietumu neaktīvitātes rezultātā ir pielaistas neattaisnojamas politiskas kļūdas. Ielūkojoties medaļas otrā pusē, var saskatīt arī gluži citu ainu. Un te pirmajā vietā jāmin Polija. Vai to kāds varēja iedomāties, ka pienāks diena, kad komūnistu pārvaldītajā Polijā poļu katoļu baznīcas galva kardinālis Višinskis asā memorandā apvainos komūnistu partiju strādnieku izmantošanā, saimnieciskās nejēdzībās un konstitūcijā garantēto tiesību ignorēšanā. Šī drosmīgā katoļu baznīcas galvas konfrontācija ar komūnistu režīmu ir vēl pilnīgi nenovērtēts, ļoti svarīgs politisks notikums Austrumeiropā kopš Otrā pasaules kara beigām. Jāpiezīmē, ka tanī pašā laikā pāri par 40 rietumu pasaules redzamāko intellektuāļu decembŗa otrā pusē prasīja, lai poļu komūnistu partijas vadonis Gireks dod norēķinu par jūlijā notikušā strādnieku dumpja apspiešanu.

Laika deglis jau gruzd Dienvidslavijā, kur Tito nāve var izraisīt ugunsgrēku ar izšķirīgām sekām visai Austrumeiropai.

Pasaules sabiedriskā doma ir dienvidslavu pusē, bet vai Brežņevs to ņems vērā, ir cits jautājums. Lielākais drauds pasaules mieram joprojām paliek iespēja, ka komūnisti varas skurbumā pārvērtēs savas kārtis.

Pirmās šķiras sensācija nenoliedzami bija Pad. savienības zinātnieka un cilvēka tiesību aizstāvja Vladimira Bukovska atbrīvošana un apmaiņa pret Čīles komūnistu vadoni Korvalānu. Bukovskis bēdīgi slavenajā Vladimiras cietumā ir ilgāku laiku bijis kopā ar latviešu patriotu Rodi. Pazīstamai kanadiešu komentātors Lerijs Hendersons, komentējot Bukovska atbrīvošanu, norādīja, ka ir pienācis laiks darīt kaut ko 42 gadus vecā latviešu patriota Rodes labā, kas, fiziski gandrīz pilnīgi salauzts, izmisīgi pretojas saviem apspiedējiem un ir ar mieru aizstāvēt savus uzskatus līdz pēdējam elpas vilcienam. Hendersona komentāra rezultātā vairāki labā spārna kanadiešu politiķi ieteikuši apsvērt akciju, kuŗas rezultātā Rodi eventuāli apmainītu pret kādu brīvajā pasaulē izolētu politisku sazvērnieku. Konkrētā gadījumā ir runa par Rodes apmaiņu pret Madridē apcietināto spāņu komūnistu partijas ģenerālsekretāru. Protams, ka, tāpat kā Bukovska gadījumā, ir nepieciešams spējīgs starpnieks, bet kad lavīna sāks veltīties, rezultāti droši vien būs redzami.

Tikai nedaudzas nedēļas atlikušas līdz ASV politiskā kuģa kapteiņa maiņai. Kārters savu valdību ir tikpat kā sastādījis. Nevaimanāsim priekšlaikus par mums it kā nepieņemamo Kārtera ārpolitikas kursu. Paturēsim vērā, ka viņa padomdevējs valsts drošības jautājumos ir viens no labākajiem rietumu pasaules sovjetologiem profesors Zbigņevs Brežinskis. Šis 48 gadus vecais poļu izcelsmes Harvardas profesors ir viens no nedaudziem amerikāņiem, kam nav nekādu aplamu illūziju par Kremļa patiesiem nolūkiem 1948. gadā, kad komūnisti pārņēma varu Čechoslovakijā, Brežinskis tur appreceja bijušā Čechoslovakijos prezidenta Beneša tuvu radinieci. Stingra nostāja ikvienā darījumā ar Pad. savienību un detantes revīzija būs viens no vērā ņemamiem padomiem, ko profesors Brežinskis dos jaunajam prezidentam. ASV, Eiropas un Japānas trijstūris izveidosies par varenāko pasaules politisko spēku. Šī spēka priekšā Brežņevam būs vismaz divas reizes jāpārdomā, iekām viņš iedrošināsies sākt kādu azarta spēli Eiropā vai citā kontinentā. Vēsture mums liecina, ka neviena vara, kas balstās uz teroru un diktātūru, nepastāv pārāk ilgi. Apspiestajām tautām ir arī sava pacietības robeža. Kad pacietības mērs būs pilns, uz apsūdzēto sola, varbūt daudz ātrāk nekā mēs to domājam, šīsdienas cietēji nosēdinās savus kakla kungus. Tā būs nežēlīga, bet taisna tiesa. Arī mums jāpieliek sava roka, lai pietuvinātu šo tiesas dienu — dienu, kuŗā augšāmcelsies mūsu tauta un atdzims mūsu valsts.

Aleksandrs Ķegumnieks

LAIMĪGU JAUNO GADU!

Elmāra Damberga zīmējums

PASAULES NOTIKUMI

★ Par Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāru nākošiem 5 gadiem, t.i. līdz 1981. gadam, jau otro termiņu izraudzīts austriešu diplomāts 57 g. vecais Kurts Valdheims. Ģenerālsekretāra alga ir 119.580 dol. gadā. Argentīnas sūtnis pie Apv. Nācijām Karlos Ortizs de Roza saņēma vairāk nominēšanas balsu nekā Valdheims, bet krievi viņa kandidātūrai uzlika savu veto.

★ Jaunievēlētais ASV prezidents Kārters izvēlējies par ASV pirmo sūtni pie Apv. Nācijām „savu labāko draugu" Endrjū Jangu, kas bijis māc. Mārtiņa Lutera Kinga Dienvidu kristīgo vadītāju konferences loceklis. 1972. gadā 44 g.v. Jangs kļuva par Džordžijas pavalsts 1. melno locekli kongresā. Bijušais amerikāņu sūtnis pie Apv. Nācijām izteicies, ka ASV politika AN ies „pareizā virzienā", tāpat attieksmēs ar Afriku.

★ Prezidents Kārters izraudzījis par Baltā nama valsts drošības padomdevēju Polijā dzimušo 48 g.v. Zbigņevu Brezinski, Kolumbijas universitātes padomju lietu speciālistu. Brezinskis 1934. gadā iecelojа Kanadā, kad viņa tēvu iecēla par ģenerālkonsulu Montrealā. Viņš beidzis McGill universitāti Montrealā un ieguvis doktora gradu 1953. gadā Harvardā. ASV pavalstniecību ieguvis 1958. gadā, un 1960. gadā no Harvardas pārcēlies uz Kolumbijas universitāti, kur ieguvis valsts vadošā lietpratēja reputāciju ārzemju lietās.

LATVIJA AMERIKĀ

PIEKTDIENA, 1976. G. 31. DECEMBRIS, 52. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevēja — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītāja: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave. Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917. Čikagas redakcijas vad. A. Lamberts, P. O. Box 1890, Chicago, Illinois 60690, U.S.A.. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskas uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.00, tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu.

MEMBER ETHNIC PRESS ASSOCIATION ONTARIO

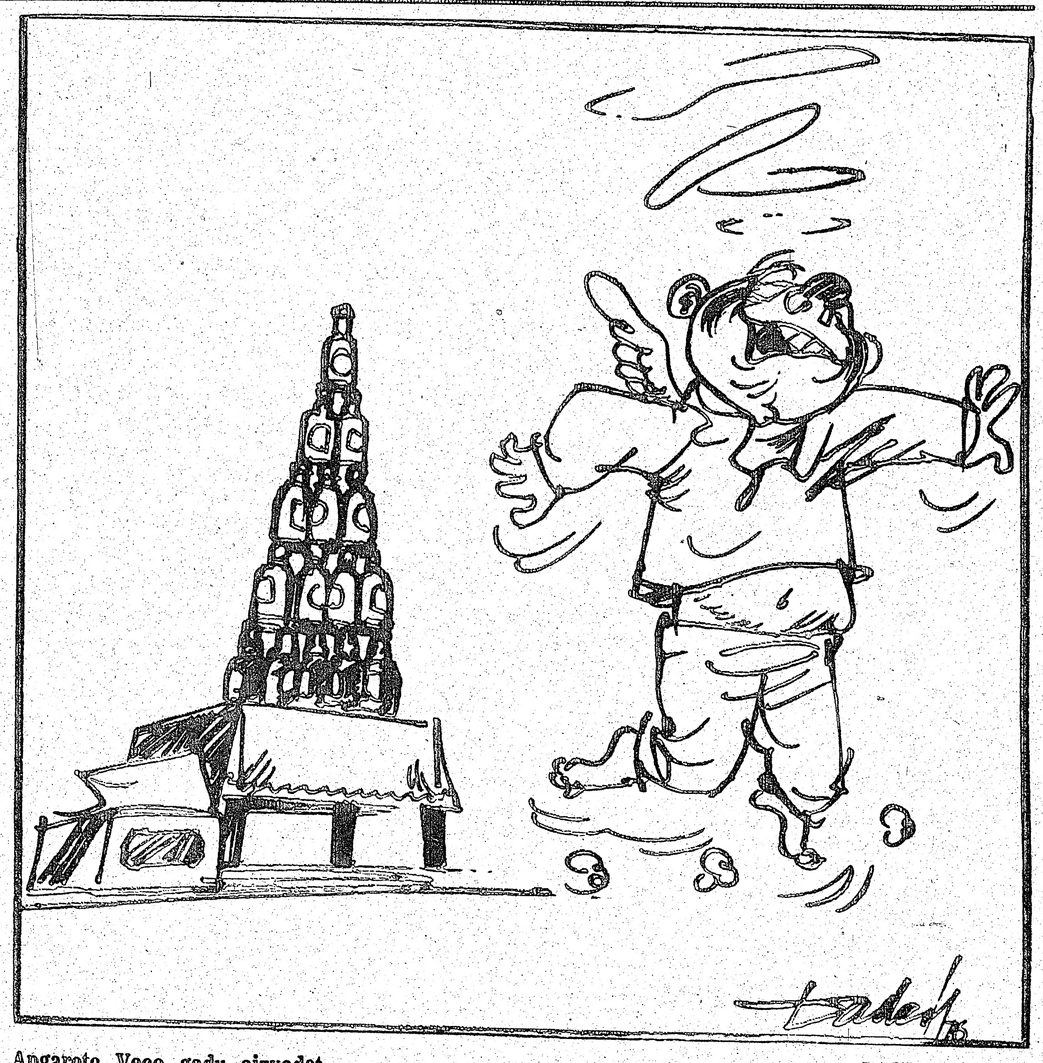

Apgaroto Veco gadu aizvadot Dadža zīmējums

Ķīnas nostāja nemainās

Pasaules politikas nozīmīgākā attīstība pēdējos mēnešos ir intensīvie Maskavas mēģinājumi panākt Ķīnas uzskatu maiņu — pārliecināt Pekingu salabt, pielabināties jaunajiem vadītājiem, kas nākuši pie varas pēc Mao nāves.

Ar Mao nebija iespējams runāt: viņa naidu pret krieviem un apņēmību cīnīties nevarēja satricināt tāpat kā viņa noteicošo iespaidu Ķīnā. Bet, saņēmuši ziņu, ka Mao miris, krievi tūlīt sāka kampaņu, la dabūtu viņa mantiniekus savā pusē.

Pirmais solis bija Kremļa līdzjutības telegramma Mao nāves gadījumā, bet Pekinga atteicās to pieņemt. Pagājušā mēnesī jaunā Ķīnas valdība atraidīja arī padomju apsveikumu jaunajai valdībai.

Ķīniešu atbilde bija, ka Mao iesākto pretpadomju cīņu Ķīnas komūnistu partija un visa tauta nemitīgi turpinās. Oktobŗa revolūcijas gadadienā Pekinga sūtīja sveicienus „padomju tautām", ignorējot Kremļa vadoņus. Tas ir vecs komūnistu paņēmiens, kad grib parādīt nedraudzību pret citas valsts varasvīriem. Bet dažiem rietumu novērotājiem Maskavā vēstījums likās mazliet „maigāks" nekā pagājušā gadā un tūlīt sākās prātojumi, ka varbūt Hua valdība grib kļūt piekāpīgāka.

Gadījums krieviem tik svarīgs, ka Maskava nolēma izmēģināt, vai tomēr nevarētu kaut kā konfliktu mazināt. Pēc pavēles, Pravdas galvenais redaktors Viktors Afanasjevs neparastā preses konferencē Ņujorkā publiski izteica cerības, ka Pad. savienības un Ķīnas attieksmes varētu uzlaboties un Kremļa vārdā solīja laboties: „Mēs nesludināsim pretķīnas propagandu. Mēs mēģināsim izlīdzināt nesaprašanos. Mēs domājam, ka agrāk vai vēlāk abu pušu interesēs būs jānormālizē attieksmes, ja ne vairāk, tad valdības līmenī. Mēs neliksim ceļā nekādus šķēršļus." Viņš vilināja, ka „draudzību" varētu pamatot ar padomju kaŗaspēka atvilkšanu no Ķīnas robežām.

Visinteresantākā tomēr bija Pravdas V. G. Afanasjeva atzīšanās, ka par notikumiem Ķīnā „mūsu informācija ir trūcīga un pretrunīga", ka Kremlim tādas pašas grūtības iegūt ziņas par turienes situāciju kā rietumiem. „Tagad Ķīnas kārta atbildēt," aicināja Maskavas runasvīrs. Un tieši tajā pašā dienā, 14. novembrī, pienāca Pekingas oficiālā žurnāla Peking Review jaunākais numurs, kur biedram Afanasjevam dota netieša, bet nepārprotama atbilde. No tā jāsecina, ka laikam arī šis Maskavas mēģinājums neizdosies. Kamēr augstāk minētais pretpadomju raksts bija „partijas vārdā", novembŗa komentārs nāk no Ķīnas valsts ziņu aģentūras Hsinhua — tas ir noteikti domāts „valdības līmenī".

Hsinhua plašais komentārs vērtē krievu akcijas visā pasaules mērogā un piemin visus kontinentus, ieskaitot Dienvidameriku (tur krievi „lieto vilinājumus un draudus, izmanto savu bazi — Kubu, mēģinājumos iegūt jaunus atbalsta punktus); Āzijas dienvidu un rietumu zemes (sīksti cenšas iespiesties, kūda uz konfliktiem, lai zvejotu duļķainos ūdeņos); Vidējos austrumus (izliekoties, ka atbalsta cīņu pret Izraēlu, tiecas izplest savu iespaida sfairu, sanaidot zemes, nospiest tās savā pakļautībā).

Bet galvenā uzmanība rakstā, kas nosaukts „Jauno cerību ofensīva nes pati savas sakāves dīgļus", veltīta Eiropai, ieskaitot Austrumeiropu un pat iekšējo situāciju pašā Pad. savienībā.

Hsinhua deklarē, ka Pad. savienības ārējā agresija saasina iekšējo krizi. Pasaules vēsture rāda, ka agresīvi un ekspansīvi panākumi novājina imperiālistiskas valstis un noved tās pie pagrimuma un beidzot sabrukuma. Nepārtraukta izplešanās un iekaŗojumi loģiski sagādā tādu galu tiem, kas dzenas pēc virsvaras pasaulē. „Padomju sociālimperiālisma koloss ātri virzās tieši pa tādu ceļu. Tā ambīcijas kļūst arvien mežonīgākas, tās sniedzas arvien tālāk un pastrādā vairāk un vairāk ļaunu darbu." – Krievu flote iespiežas visos okeanos. Viņi izdarot bruņotas provokācijas pret Ķīnu un stacionējot kaŗaspēku Mongolijā, sacenšoties ar ASV, bruņojoties un gatavojoties kaŗam, tā uzveļot smagas nastas saviem pilsoņiem.

Beigu secinājums ir, ka Pad. savienības un ASV konfrontācija saasinās. Nepārtrauktā rivalitāte starp abām šīm valstīm kādu dienu novedīšot pie kaŗa. Ķīnas ziņu aģentūra norāda, ka Pekinga joprojām turas pie vecajiem Mao principiem, liekot skaidri saprast, ka Maskavas cerības uz labvēlīgāku Ķīnas politiku Hua valdībā ir veltīgas: „Priekšsēdis Mao norādīja, ka imperiālisms savā būtībā, no stratēģiskā viedokļa, nav nekas cits kā papīra tīģeris, un Pad. savienība arī ir papīra tīģeris, mežonīgi rādot sa vas ķetnas," vērtē Hsinhua. Padomju imperiālisms uz ārpusi izrādoties stiprs, bet nobaidot tikai ļaudis, kam vāji nervi. „Skats pasaulē rāda, ka zemes grib neatkarību, tautas grib atbrīvošanu, grib revolūciju — tas ir kļuvis par noteiktu virzienu vēsturē. Padomju sociālimperiālisms, kas dodas uzbrukumā ar agresiju un ekspansiju aiz robežām, atrodas pasaules tautu aplenkumā. Grūtību apsēsts iekšzemē un ārpasaulē, cīnoties ar krizēm, tas satrūd ar katru dienu."

Nav šaubu, ka Ķīnas ziņu aģentūras asā valoda deklarē noteiktu pretpadomju nostāju. Katram, kas kaut cik pazīst komūnistu savstarpējos strīdus un propagandu, ir zināms, ka citas komūnistu valsts iekšējās grūtības, sevišķi strādnieku neapmierinātību un vēl vairāk, nacionālo apspiešanu piemin tikai tad, kad naids ir vislielākas.

A. K. Zars

Lasītāju vēstules

IENAIDNIEKS NESNAUŽ

Saņēmu kādu anonimu lapiņu sakarā ar LNAK vēlēšanām. Tās saturs un stils pārāk skaidri norāda, kā uzdevumā šie anonimie parakstītāji, kas apzīmē sevi par „Hamiltonas progresīvo latviešu grupu", strādā. Šīs lapeles izsūtītājiem nav bijis drosmes parakstīt savu vārdu. Raksturīgi, ka lapiņas saturā ir teikums, kas pauž tās pašas domas, ko sludina Dzimtenes Balss un oficiozs Cīņa Rīgā. Brīvības vietā ‚progresisti" prasa Latvijai satelīta stāvokli. Ko nozīmē „satelita" stāvoklis? Vai viņi jau aizmirsuši Ungārijas revolūciju un Čechoslovakijas mēģinājumu dot kaut drusku svaiga brīvības gaisa? Vai viņi atzīst Brežņeva doktrinu, kas attaisno šo satelītvalstu brīvības gribas izteikšmes visrupjāko apspiešanu ar padomju tanku masām? Tālāk apgalvots, ka mūsu trimdas vadība esot ieslīgusi stagnācijā un atrodoties „saujiņas fašistu rokās un vadībā" (sic!). Žēl, ka šis lapeles autoriem nav bijusi kaut drusku oriģinālitātes, un tiem bijis burtiski jāatkārto Cīņas līdz apnikumam lietotie teikumi. Tiek prasīta nevis nacionāla, bet gan „progresīva" skola!Kur vien šiem „tautas darbiniekiem" bijis iespējams iespiesties, tie ir darījuši visu iespējamo, lai iznīcinātu latvisko lepnumu, pašapziņu un nacionālo pienākuma izjūtu. Ar nožēlu jākonstatē, ka ‚jaungaitnieki" ne vienreiz vien ir iepieduši komūnisma propagandas rakstus. Ne reizi nav pieminēts, ka komūnisms nav ne politiska ideoloģija, nedz arī politiska partija, bet gan starptautiska konspirācija pasaules varas iegūšanai nelielas grupas interesēs! Ir laiks, lai mēs ne tikai turpinātu cīņu par Latvijas brīvību, bet arī atbrīvotos no jaucējiem savās nacionālajās organizācijās.

Voldemars Korsts
Čikagā

NEPATIESS APGALVOJUMS

Sakarā ar Aleksandra Zaubes vēstuli (LA 1976. gada 18. decembŗa numurā) paziņoju, ka Jaunajā Gaitā nav nekad publicēts neviens Jāņa Petera vai kāda cita autora dzejolis, kuŗā leģionāri būtu nosaukti par „cūkām".

Laimonis Zandbergs
JG atbildīgais redaktors

NEGAIDĪTS UN PRIECĪGS PĀRSTEIGUMS

Nebijusi, jauna dziesmu grāmata latviešu valodā — Dziesmas Kristus dzimšanas svētkiem, un tikai par trim dolariem. — Kad otrā Adventa svētdienā ienācu Toronto Sv. Andreja baznīcā un groziņā ieliku savu ziedojumu, lai saņemtu baznīcas dievkalpojuma lapiņu, atpakaļ saņēmu ne tikai dziesmu lapiņu vien, bet arī glītu grāmatu — Dziesmas Kristus dzimšanas svētkiem. Cittautiešiem biju jau redzējis atsevišķas grāmatas ar Ziemsvētku dziesmām, bet mums, latviešiem, nekad vēl nebiju redzējis Ziemsvētku dziesmu sakopojumu atsevišķā grāmatā, kāda bija šī. Bija jau mums arī Ziemsvētku dziesmas, bet tikai uz atsevišķām nošu lapām. Tā kā šī grāmata nāca pilnīgi negaidot, tā pārsteidza, kā pārsteidz negaidīta dāvana. Grāmata ar savu glītumu un lietderību spēj sajūsmināt ikvienu uzņēmīgu sirdi. Ar daiļām, latviskām ilustrācijām tā iejūsmina un iepriecina. Grāmatu sastādījuši divi mūsu jaunie mācītāji Toronto — Juris Cālītis un Ivars Gaide. Lai Dievs svētī šī darba darītājus un stiprina viņu spēkus vēl daudziem jauniem, neizsīkstošiem darbiem visas latviešu tautas labā. Paldies!

Fridrichs Linde Toronto

STĀJA

Nebūsim pārsteigti par Lalitas Muižnieces stāju, uzņemot okupētās Latvijas propagandistus J. Peteru un J. Aneraudu savā mājā. Lalita Muižniece ir rakstnieka Jūlija Lāča meita un mums visiem ir zināma Jūlija Lāča loma neatkarīgās Latvijas iznīcināšanā. Andris Lamberts
Čikagā

Kronvalds piederēja nākotnei

ARTURS BAUMANIS — PA KRONVALDA ATA PĒDĀM, K. GOPPERA FONDS, 221. LP.

Vēsture šad tad jāpārlasa. Kā valoda, ja to nerunā, aizmirstas, tā neciltāti aizmirstas arī lielākie vēstures notikumi. Šī iemesla dēļ vien ieguvums mūsu grāmatniecībā ir Baumaņa, Pa Kronvalda Ata pēdām, ko izdevis Goppera fonds.

Daži mēdz teikt, ka vēsture arvien atkārtojoties, daži brīdina: kas nezina savu vēsturi, tie spiesti to atkārtot. Domājot tieši par Kronvaldu, no kuŗa dzimšanas 1977. gadā paiet 140 gadu, gribētos teikt, ka mums noteikti vajadzētu jauna Kronvalda — skolotāja, valodas kopēja, cīnītāja par tautas tiesībām, jo pašreiz mūsu tautā notikumi vai vēsture jau tik tālu atkārtojušies, ka tauta nonākusi jaunas krievu hegemonijas pavadā.

Taču vispirms jājautā — vai un cik mēs vēl pazīstam pirmo, īsto Kronvaldu? Neatkarīgās Latvijas skolās gājušiem būs šis tas atmiņā aizķēries no vēstures vai literātūras stundām, bet jaunā, svešumā augusī paaudze pa lielākai daļai varbūt būs tikai dzirdējusi Kronvalda vārdu.

Kronvalda grāmatas autors Baumanis daudz strādājis gar mūsu vēstures un mūsu tautas tiesību cīnītāju temām, ieveidodams tās raiti lasāmās grāmatās. Nesen viņam iznāca lielais laikmeta romāns astoņās grāmatās Hernhutieši — par šīs kustības sākuma posmu Vidzemē pēc Lielā Ziemeļu kaŗa. Materiālus šim laikmetam viņš sācis vākt jau neatkarīgās Latvijas pirmajā gadu desmitā. Taču parallēli Baumanis interesējies arī par cita Latvijas novada, cita vēstures laikmeta notikumiem, proti, par izciliem tautas atmodas laika darbiniekiem, kurzemniekiem. 1935. g. iznāca Baumaņa Kr. Barona biografija, bet 1938. g. apcere par Kronvalda Ata dzīvi un darbu. Pie Kronvalda Baumanis tagad, gandrīz pēc 40 gadiem, atgriezies vēlreiz.

Neatkarīgās Latvijas laikā (1936. g.) A. Gobas sakārtojumā tika izdoti Kronvalda kopotie raksti. Tagad tie kļuvuši par bibliografisku retuma, tāpēc Baumaņa darbs aizpilda kādu lielu robu mūsu pašreizējā kultūras ainavā.

Pats jauno laiku saucējs Kronvalds nekad nav piemirsis atgādināt; „Cienījiet tēvu tēvus!" Tikai tas, kam dziļas saknes, spēj pastāvēt grūtībās. Saskaņā ar šo uzskatu arī Baumanis grāmatas pirmo nodaļu veltījis Kronvalda dzimtas pārskatam, par cik tāds senos reģistros bijis sameklējams dzimtļaudīm bez uzvārdiem, cilvēkiem, kam liktenis nolicis dzīvot pastāvīgu kaŗu ceļos, kur bieži gājuši bojā jebkuŗi pierakstīti materiāli.

Laikmetā, kad daudzi dzīvo šodienai un kad daudziem, kas tomēr vēlētos sameklēt dziļākas saites ar savu pagātni, šāda iespēja liegta, apliecinājums, ka latvieši savā zemē, savā novadā ir ar senām, iedzimtām tiesībām, nekad nevar būt lieks. Kronvalda dzimta jau kopš 18. g. s. vidus atrodama Durbes draudzē. Šis ir slavens seno kuršu novads. Pie Durbes 1260. gadā notika varenā kauja, kuŗā smagi cieta iebrucēju, vāciešu, kaŗapulki. No šāda izcila novada nāk kaŗotājs ar gara ieročiem Atis Kronvalds, vai kā viņš pats teicis — kaŗotājs „kaŗā miera laikā".

Baumanis sekmīgi parādījis šī latviešu tautas saucēja izaugšanu un pārvēršanos no vācu skolās skolota jaunekļa par latviešu tautas sirdsapziņas modinātāju. Kronvalda dzīves laiks virs zemes bija visai īss — nepilni 38 gadi, no tiem apm. tikai desmit pavadīti apzinīgā un dedzīgā darbā savas tautas labā. Taču šai īsajā laikā Kronvalds paveica daudz vairāk nekā dažs labs gara, bet aizmiguša mūža dzīvotājs.

Jaunībā Kronvalds ir tikai izcili apdāvināts jauns cilvēks, kas alkst zināšanu. Taču, nonācis Berlīnes universitātē (1860./61. g.), viņš saskaŗas ar Napoleona kaŗu ierosināto un 1948. g. revolūcijas tālāk izveidoto domu par tautu nacionālo atmodu, kas maina visu viņa dzīves uzskatu. Baumaņa notēlojumā lasītājam teicami uzplaukst Kronvalda tālākie trīs galvenie darba lauki: skola, valoda, tautas apziņas izkopšana.

Atgriezies Latvijā, sava kritiskā prāta vadīts, Kronvalds saskata gadsimtos izveidoto netaisnību pret latviešu tautu, pārvēršot to no tautas zemnieku kārtā. Vispirms viņš mēģina pārliecināt pretiniekus par nepieciešamību dot latviešiem pilnīgas tautas tiesības. Taču neviena vara savas pozicijas nav pametusi labprātīgi, tāpēc arī Kronvaldam jāieskata, ka savas tiesības tauta spēs iegūt tikai neatlaidīgā cīņā.

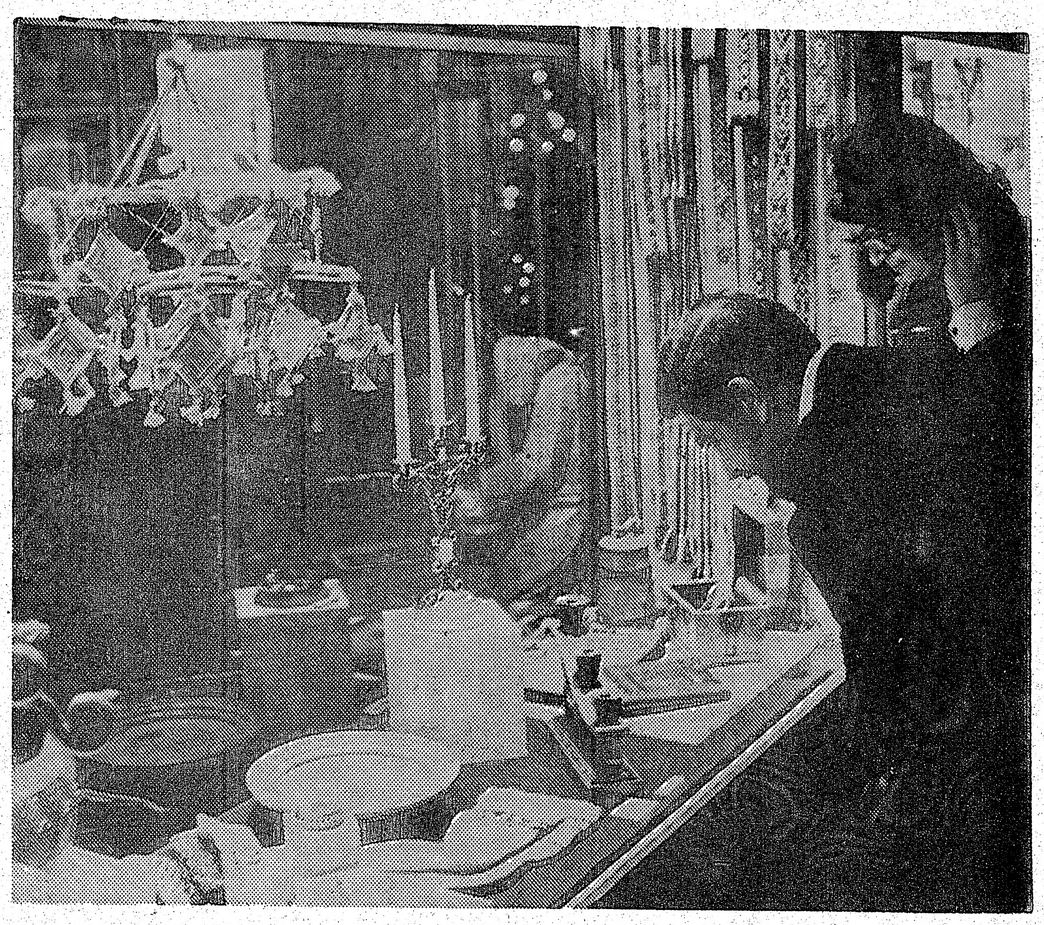

Latviešu novietne Ontario Ziemātņu centrā Toronto, kur 6 nedēļas risinās Ziemsvētku festivāls (Holiday Festival), kas sākās 24. novembrī un ilgs līdz 4. janvārim. Festivālā piedalās 8 tautības, to skaitā arī baltieši. Foto: Aleksandrs Kalniņš

Kronvalds metas šai „kaŗā" ar visu, kas viņam pieder. Viņam ir nevien ticētāja uguns, bet arī izdarītāja varēšana. Viņa darbs, kā jau minēts, attīstās trīs galvenās līnijās: Kronvalds — skolotājs, Kronvalds — latviešu valodas kopējs, veidotājs, tīrītājs, godā cēlējs, Kronvalds — tautas apziņas modinātājs un nostiprinātājs.

Ja latviešu skolotžjiem tautas dzīvē izveidojusies pavisam īpaša izcila vieta, tad lieli nopelni pie tā Kronvaldam. Viņš, pats būdams skolotājs, neapnicis aicināja savus darba biedrus: „Katrs patiesīgs skolotājs ir pilskungs gaismas valstī, katra derīga skola ir gaismas pils." Šis apzīmējums „gaismas pils" tā ir pielipa mūsu skolām un skolotāju nozīme un ietekme tautas dzīvē sniedzās tālu aizskolas sienām.

Ja pārskatām Kronvalda latviešu valodas kopšanas darbu, tad vispirms jau duŗas acīs, cik liela daļa mūsu ikdienas valodas ir kādreizējie Kronvalda darinātie jaunvārdi. Pasmaidot varētu piebilst — sabruktu gandrīz visa pašreizējā Latvijas okupācijas iekārta, ja no tās izskaustu Kronvalda jaunvārdu „padome". Neba tikai jaunvārdu novadā Kronvaldam nozīmīga vieta. Vēl svarīgāka bija Kronvalda nemitīgā cenšanās iekaŗot latviešu valodai savā territorijā pilnas tiesības, paceļot to no vietēja dialekta tautas valodas līmenī un iespējās.

Kronvalds, ticētājs, kas bija apbalvots izcilām runas dāvanām, spēja daudzus jo daudzus pārliecināt, ka latviešu tauta ir ar tādām pašām tiesībām kā citas tautas pasaulē. Pats Kronvalds ne vien vārdos, bet arī darbos pierādīja savu uzticību tautai, jo pameta labu darbu Tērbatā, lai pārnāktu uz nedrošāku vietu Piebalgā — bet savas tautas vidū.

Kronvalda dzīves laikā nebija nedz filmaparātu, nedz skaņu lenšu, kas iespēj saglabāt nākotnei dzīvus lielu vīru tēlus. Baumanis, zīmējot Kronvalda portretu, veiksmīgi izmanto dažādas laika biedru liecības, lai uzskatāmāk notēlotu šo nozīmīgo latvieti.

Meklējot Kronvalda gāra radiniekus pirms un pēc viņa laika, saista Baumaņa grāmatā atrodamais ieskicējums — it sevišķi par atjaunotās Tērbatas universitātes pirmo rektoru Georgu Paro un par Raini.

Paro bija franču cēluma. Varbūt tāpēc viņš jau 1802. g. norādīja, ka latviešiem un igauņiem tiesība baudīt tikpat augstu garīgu labklājību kā citām tautām. Bet varbūt Paro atziņu veicināja viņa draugs dabzinātnieks un ķīmijas profesors Dāvids Grindelis alias Grundulis, ko nule no aizmirstības izvilcis prof. J. Straubiņš.

Tiešs un pilnīgs Kronvalda gara turpinātājs (pat jaunvārdu radīšanas novadā) bija Rainis. Baumanis šim tematam grāmatā veltījis vairākas lapas.

Grāmatas pēdējās nodaļās Baumanis sakopojas ziņas par Kronvalda „literātūru" — kur, kad un kas rakstīts par Kronvaldu — un arī zīmīgākos Kronvalda aforismus. Šie aforismi ļoti labi piemērojami arī mūsu dienām, jo daudz apstākļu tagad tik līdzīgi ar Kronvalda dienām. Viņa domas mums var izrādīties par zelta ceļa spieķi, ja taisnība Kaudzītes Matīsa vārdiem: „Kronvalds piederēja nākotnei!"

VALIJA RUŅĢE

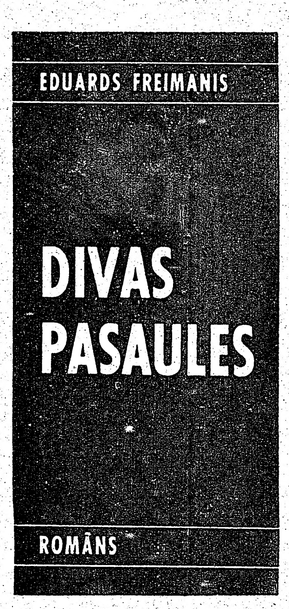

Amber Printers & Publishers Ltd. Toronto nupat iespiedusi Eduarda Freimaņa romānu Divas pasaules, glītā kabatas formāta izdevumā (Paperback), kas latviešu trimdas grāmatniecībā līdz šim nebija praktizēts. Grāmatai 332 lappuses un tā maksā $3.50. Atkalpārdevējiem 20 proc. atlaide, un tā pieprasāma apgādam.

BIBLIOGRAFIJA

Helen Simpson, Lingering Memories, Vantage Press, Inc. izdevums, 392 lp.

Technikas Apskats, 78. nr., Latviešu inženieru apvienības izdevums, vāku un titullapu zīmējis A. Langmanis, galv. redaktors A. Spurmanis, 32 lp.

Treja Vārti, 54. nr., žurnāls politiskām zinātnēm, vēsturei, literātūrai, Baltijas tautu kultūrai, jaunatnei un nākotnei, apgāda AKA izdevums, galv. redaktors V. Irbe, 56 lp.

Vēstnesis, 12/47. nr., Olģerta Liepiņa izdevums Bostonā, redaktori O. Liepiņš, O. Akmentiņš un Ed. Kreišs, 8 lp.

Svešos Krastos, Filadelfijas brīvo latvju biedrības izdevums, redaktors N. Lazdiņš, 16 lp.

Ceļa Biedrs, 9./209/ nr., Latviešu ev. lut. baznīca Amerikā izdevums, redaktors J. V. Strautnieks, 16 lp.

Brīvība, 8./271./ nr., Latvijas soc. dem. strādnieku partijas mēnešrakts, redaktori B. Kalniņš un J. Rītums, 12 lp.

Montrealas latviešu biedrības Ziņotājs, 12. (333.) nr., redaktors M. Štauvers, 18 lp.

Trimdas Draudze, 1951. —. 1976., Bostonas un apkārtnes latviešu ev. lut. trimdas draudzes izdevums, redaktors A. Banga, G. Straumēna grafiskais iekārtojums, 56 lp.

SGB, 44. nr., studiju grupas biļetens, atb. redaktors A. Ruņģis, redakcijas kollēģijā — I. Brēdrichs, V. Nollendorfs un A. Ruņģis, 14 lp.

Lietuviu Dienos, (Lithuanian Days), 9. (168.) nr., Kalifornijas lietuviešu izdevums, redaktors A. Milukas, 22 lp.

Anna E. Ozoliņa, Atmiņu ziedi — dzejoļi, autores izdevums, 138. lp.

Laikraksta

LATVIJA AMERIKA

atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcā 491 College St. kā arī spiestuvē 125 Broadview Ave.

Gunārs Rode atbrīvojams

KANADIEŠU RADIO KOMENTĀTORA JAUNS ATKLĀJUMS PAR RODES LIKTEŅI

CHFI-FM-98.1 radio raidījumā kanadiešu radio komentātors Larijs Hendersons 20. decembrī pastāstīja par nesen atbrīvoto Vladimiru Bukovski, kas ir viens no izcilākiem padomju nemierniekiem un pēc daudzajiem lūgumiem no rietumiem, tikai nesen atbrīvots no spīdzināšanas cietuma Pad. savienībā. Hendersons norādīja, ka tā ir laba ziņa Ziemsvētku laikā un nepārprotama atbilde visiem tiem, kas apgalvojot, ka ar lūgumiem nekas neesot panākams. Hendersons minēja arī kanadiešu baptistu mācītāju Džordžu Vinu, kas pašlaik atrodas Sibirijas vergu darbu nometnē, kuŗa labā viņš aicinājis rakstīt vēstules.

L. Hendersons norādīja, ka Vladimirs Bukovskis gan atbrīvots, izdodot viņu pret vadošo Čīles marksistu, bet šī apmaiņa nekad nebūtu notikusi, ja Bukovska lieta nebūtu plaši publicēta pasaules presē. Hendersons pastāstīja arī ko vairāk par Bukovski, proti, ka viņa cietuma celle Maskavas Vladimira cietumā atradusies blakus 42 g. vecā latvieša Gunāra Rodes cellei, kas tur ieslodzīts kopš 1962. gada, kad viņš apcietināts par pretošanos padomju režīmam. Kanadiešu radio komentātors pastāstīja, ka pēdējos 14 gadus Rode izcietis vairākus izsūtījumus vergu darbu nometnēs necilvēcīgos apstākļos. Kad pret tiem radušies daudzi protesti, Rode beidzot pārvests uz Vladimira cietumu, kas ir viens no visbaismīgākajiem padomju cietumiem. Uzturs tur līdzinās bada nāves devai, tās sastāvā daudz ēšanai nederīgas pārtikas. Rode nesen saslimis ar zarnu samešanos. Viņš lielās sāpēs kliedzis bez pārtraukuma divas dienas, nesaņemot ārsta palīdzību. V. Bukovskis, dzirdot kliedzienus blakus savai cellei, ar četru citu ieslodzīto palīdzību izsituši durvis un steigušies Rodem palīgā. Bukovskis ieguvis pasaules uzmanību, tagad atbrīvots un izsūtīts uz Šveici.

„Bukovskis ir brīvs, bet Gunārs Rode, vēl viens necilvēcīkā režīma upuris, palika tur!" nobeigumā sacīja Larijs Hendersons un norādīja, ka viņš vēlas pievienot savu balsi Pjēram Bertonam, Čarlam Templetonam un citiem, kas iestājas par Gunāra Rodes apžēlošanu.

Ja kāds vēlas saņemt šī apžēlošanas lūguma veidlapas, tās var pieprasīt Larijam Hendersonam, rakstot uz adresi: CHFI-FM 98.1, 25 Adelaide St. East, Toronto, Ont. M5C 1H3, Canada. Tālr. (416) 869-1234 vai 864-2270.

Zemāk pievienojam lūguma tekstu angļu valodā, ko mums piesūtījis Larija Hendersona sekretāriāts:

His Excellency Alexander N. Yakovlev Ambassador, Embassy or the U.S.S.R. 285 Charlotte Str., Ottawa, Ontario, K1N 8L5.

Dear Ambassador:

I am writing to you to protest the treatment being received by Mr. Gunars Rode presently imprisoned at the Vladimir prison. Also, to ask that you use your good offices to ensure the application of the Human Rights Code of the United Nations in regard to political prisoners.

Yours sincerely,

.....

Apbalvotā Lielbāržu ģimene. Attēlā Antons un Katrīna Lielbārži ar četriem bērniem. Balvu pasniedza Toronto katoļu vienības Ziemsvētku eglītes sarīkojumā 26. decembrī.

Piešķirtas pirmās Dzīvības fonda balvas

Zentas Mauriņas fonds ziņo, ka ņemot vērā ienākušos ierosinājumus, šogad Ziemsvētku balvas piešķirtas divām ģimenēm trimdā un arī dzimtenē, kur apbalvotām ģimenēm balvas nodos, vadoties no izdevības un apstākļiem. Trimdā apbalvota A. Lielbārža ģimene Toronto, kuŗā aug četri bērni. Tie visi mācījušies latviešu skolā un runā latviski. Šai ģimenē tikai tēvs ir latvietis. Balvas lielums 750 dol.

Otra balva, 850 dol. apmērā, piešķirta Induļa Poruka ģimenei Rietumvācijā ar sešiem bērniem, kas visi runā latviski un mācās latviešu skolā. Arī ģimenē tikai viens no vecākiem ir latvietis. I. Poruks ir kaŗa invalids. Fonds ziņo, ka balvas piešķirs, ņemot vērā ne tikai ģimenes lielumu, bet arī sociālos apstākļos. Lielbāržu ģimenei balvu pasniedza Toronto latviešu kaŧoļu vienības Ziemsvētku sarīkojumā 26. decembrī.

Fondā līdz šim ienācis 2400 dolaru daudzbērnu ģimeņu apbalvošanai. Kāds anonims ziedotājs nodevis 1000 dol. Ziedojumus vēl nodevuši: Toronto latviešu kreditsabiedrība 300 dol., Ernests Grinbergs Toronto 10 dol., anonims ziedotājs 25 dol., O. Perro Toronto 100 dol., Janīna un Dr. Pēteris Babris Čikagā 50 dol., korporācija Gundega 50 dol., Marta Dzintara Ņudžersijā 5 dol., Sv. Jāņa draudze Toronto 250 dol., Dr. Inese un Valters Ziediņš Toronto 10 dol., Dr. N. Pētersone Toronto 20 dol., Dr. J. Uleckas Toronto 50 dol., College Centre Pharmacy Toronto 100 dol., Aldona Korma Toronto 50 dol., Dr. R. Makkars 10 dol., A. Gertmanis 5 dol., Dr. G. Zeps 50 dol., Erna un Richards Freimaņi Kalamazū 10 dol., Alma Bluša Klīvlandē 5 dol., Dr. Ludzeniece Milvokos 10 dol., K. Mauriņa Toronto 5 dol., E. Grinbaums Toronto 20 dol., L. Turlais Toronto 20 dol., Ernests V. Dravnieks ASV 10 dol., N. Brasliņš Toronto 20 dol., Dr. Alfr. Vanags Pikeringā, Ont. 40 dol., Latviešu kaŧoļu draudze 100 dol., Bruno Logins Toronto 25 dol., Dr. A. Šteins Boltonā, Ont. 50 dol.

Izsakot sirsnīgu pateicību visiem ziedotājiem, kas jau atsaukušies, Zentas Mauriņas fonda valde cer, ka latviskais devums neapsiks un Dzīvības fonds augs.

(ls)

Žanim Rūtenbacham aizejot

Toronto Sv. Jāņa draudzes locekļus 12. decembrī, dievkalpojuma laikā aizsniedza skumjā vēsts, ka miris bijušais ilggadējais draudzes priekšnieks Žanis Rūtenbachs. Viņam ierādāma izcila vieta starp samērā daudziem draudžu darbiniekiem, kas svešumā palīdzējuši veidoties mūsu trimdas baznīcai.

Žanis Rūtenbachs bija dziļi reliģiozs, ticīgs cilvēks, kas savu dzīvi un darbību draudzē centās saskaņot ar Kristus evaņģelija aicinājumiem un patiesībām. Viņam nepatika ārišķības, labprāt negribēja uzņemties pienākumus, kas saistās ar kaut kādu reprezentāciju. Viņš jau no bērnības bija dziļi iesakņojies luteruņu baznīcas tradicijās, tādēļ, liekas, bija samērā kritiski noskaņots pret jauninājumiem kultā vai sludināšanā. Kristīgā dzīves ziņā sakņojās arī Rūtenbacha godprātība un stingrā nostāja jautājumos, kas neatbilda viņa kristīgai pārliecībai. Veicot draudzes uzticības personas pienākumus, laiku pa laikam Rūtenbacham nācās kā rūpīgam namturim aizstāvēt savu pārliecību gan padomes sēdēs, gan pilnsapulcēs. Bet viņš to darīja ar rimtu prātu, nekad neizrādīdams sarūgtinājumu, vienmēr būdams pacietīgs un iecietīgs.

Stingra un nelokāma bija arī Rūtenbacha nacionālā stāja. Viņa uzskats bija, ka baznīca neko nedrīkst darīt, kas jebkādā veidā veicinātu svešumā izklīdušo latviešu asimilāciju.

Savai aiziešanai, pēc samērā īsas slimošanas, Rūtenbachs bija garīgi sagatavojies. Reiz viņš teica: es strādāju draudzes darbu tāpēc, lai sagatavotu sev mazu vietiņu Tēva namā, kas ir debesīs. No viņa atvadoties, nāk prātā vārdi: „Neaizkavējiet mani, jo tas Kungs manam ceļam ir licis labi izdoties, atlaidiet mani, lai es atgriežos pie sava Kunga". (1. Mozus grāmata 24, 56)

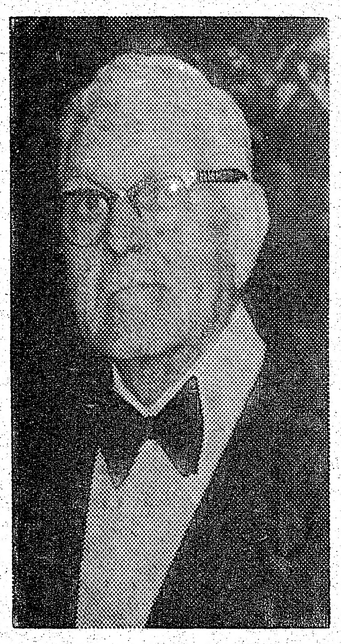

† Žanis Rūtenbachs

Žanis Rūtenbachs dzimis 1894. g. 10. martā Liepājā. Neatkarības gados darbojies Kristīgo jauniešu biedrībā, bijis Liepājas Sv. Annas draudzes padomes loceklis, no 1939. gada līdz bēgļu gaitām — šīs draudzes padomes priekšnieks. Aktīvi darbojies par valdes locekli sporta biedrībā Olimpija, Liepājas operas veicinātāju biedrībā, Liepājas brāļu kapu komitejā, strādājis par galveno grāmatvedi Latvijas bankas nodaļā, Liepājas drāšu fabrikā. Pirmos gadus ārpus Latvijas pavadījis Vācijā un Beļģijā, tad izceļojis uz Kanadu, kur līdz aiziešanai pensijā strādāja Womens College slimnīcā.

Toronto Sv. Jāņa draudzes padomē Rūtenbachs darbojās no 1954. gada, bet no 1957. g. līdz 1967. gadam veica draudzes priekšnieka pienākumus, pēc tam, būdams draudzes uzticības vīrs (trustee).

Līdz aiziešanai Dieva mierā čakla draudzes darbiniece un svētdienas skolas skolotāja bija arī Rūtenbacha laulātā draudzene Elizabete. 1967. gadā viņi varēja atskatīties uz 50 kopā pavadītiem mūža gadiem, bet jau trīs gadus vēlāk bija jāšķiras . . .

Draudzes priekšnieka pienākumus Rūtenbachs veica laikā, kad draudze uzcēla savu skaisto dievnamu. Tas būs arī čaklā un apzinīgā Kristus baznīcas darbinieka skaistākais piemineklis.

Arnolds Lūsis

Latvisko tradiciju kopēja jubileja

Šiplejā, Anglijā uz 75 mūža gadiem atskatījās Jānis Kūlis, bij. kaŗavīrs, jaunatnes darbinieks, latvisko tradiciju pētnieks un kopējs. Viņš dzimis Priekuļu pagastā pie Cēsīm, lauksaimnieka ģimenē. Sācis kaŗavīra gaitas 4. Valmieras kājnieku pulkā, iegūstot virsnieka dienesta pakāpi. 2. Pasaules kaŗa laikā cīnījies austrumu frontē, izcietis arī gūstu Beļģijā. Latvisko tradiciju pētīšanai un kopšanai nodevies visu mūžu. Ilgus gadus darbojies senatnes pētītāju biedrībā. J. Kūlis nodibinājis tautas deju kopu Saktu. Viņam izdevies no Latvijas izsaukt arī savu dzīvesbiedri. Aizvadītos gados vairākas reizes apciemojis Kanadu un ASV, lasot priekšlasījumus un apspriežoties ar tautas deju vadītājiem. Uzrakstījis 72 zināmas tautas dejas, kas sakopotas grāmatā. Viņš vada Anglijas dievturu draudzi Viesturs.

V. Zirnītis

Mazputniņš mainījis adresi

Bērnu žurnāla Mazputniņš redakcija mainījusi adresi. Redakcijas tagadējā adrese: 14 Saxon Road, Newton Highlands, Mass. 02161, U.S.A.

BENNY HINN

will be at

Evangelistic Centre

22 York Mills Rd. (at Yonge Subway)

MONDAY JANUARY 3RD 7:30 P.M.

Benny Hinn Evangelistic Association

Ģen. Goppera fonda jaunās markas

Ģenerāļa Goppera fonda jaunās markas zīmējis mākslinieks Uģis Nīgals. Tās veltītas latviešu skautisma 60 gadu darbības atcerei, kas aprit 1977. gada 1. aprīlī. Markas zīme — stilizēta lilija.

Kopš darbības uzsākšanas pirms 60 gadiem ne brīdi nav apsicis latviešu skautisma darbs. Tam ir ziemcieša daba, jo grūtos apstākļos tas atkal un atkal spējis sevi atjaunot un rast darbības iespējas, pulcinot zēnus, un palīdzot tiem modrībā par savu godu augt uzticīgiem Dievam un Latvijai, kā arī kalpot saviem līdzstrādniekiem. Latviešu skautisms vienmēr izaudzinājis jauno maiņu ne tikai sev, bet devis latviskumā rosīgus darbiniekus arī citām organizācijām un pasākumiem.

Par stiprajiem latviskā ideāla pamatiem latviešu skautisms daudz pateicības parādā savam prezidentam ģenerālim Kārlim Gopperam un viņa dotajām darba vadlīnijām. Godinot viņa piemiņu, un lai turpinātos viņa darbs latviešu jaunatnei, latviešu skauti savā 30 gadu darbības atcerē 1947. gadā nodibināja Latvijas skautu prezidenta ģen. K. Goppera fondu. Izklīstot pasaules tālēs fonda darbība apsika, bet arī parādot savu ziemcieša darbu, atjaunojās 1961. gadā.

Ģenerāļa Goppera fonds ar savu darbu kalpo visai brīvās pasaules latviešu jaunatnei, rosinot latviešu jaunatnes nacionālai audzināšanai piemērotu darbu jaunradi, izdodot grāmatas un atbalstot dažādas jaunatnes rosības. Kopš 1961. gada, katra gada novembrī izsūtītas fonda izdotās markas. Katra gada 2. aprīlī paziņoti balvu ieguvēji par jaunatnei piemērotiem jaundarbiem literātūrā, mūzikā, tēlotājās mākslās un darbam, kas neatbilst šīm katēgorijām, bet ir nozīmīgs jaunatnes nacionālai audzināšanai. Līdz šim apbalvoti pavisam 37 autori un izdotas vairāk nekā 20 grāmatas. Pēdējā — ievērojamais A. Baumaņa darbs „Pa Kronvalda Ata pēdām".

J.S.

Ģenerāļa Goppera fonda jaunās markas zīmējis mākslinieks Uģis Nīgals. Tās veltītas latviešu skautisma 60 gadu darbības atcerei, kas aprit 1977. gada 1. aprīlī. Markas zīmējumā redzama latviešu skautu zīme — stilizēta lilija.

Tā tur dzīvo

ALBERTA EGLĪŠA PIEZĪMES PAR APSTĀKĻIEM OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

Pagājušos mēnešos apmēram divi tūkstoši trimdinieku no savām patvēruma zemēm ciemojās Rīgā, lai tiktos ar radiem, draugiem, kaimiņiem. Cik šī tikšanās var izvērsties sāpīga, to ceļā uz Tallinas ostu jūlijā piedzīvoja kāds tautietis no Rietumvācijas. Viņam izdevies pierunāt autobusa šoferi un tā saukto intūrista pavadoni 10 minūtes pieturēt Ainažos, jo turpat viņam dzīvo tēvs, kas slimības dēļ nebija varējis ierasties viesnīcā. Atbraucējam milicija nebija devusi atļauju šinī Vidzemes pilsētiņā ciemoties. No pēdējās redzēšanās pagājuši 33 gadi. Māte mirusi. Brālis, brāļa sieva izsūtījumā pazuduši. Tēvs pats smagi slims. Neaizmirstamās tikšanās 10 minūtēs dēls ar tēvu nekā nebija varējuši runāt, tikai raudājuši. Atgriezies autobusā, dēls pēkšņi izskatījies sirmāks, vecāks.

Vīnē krievu sūtniecībā ciemiņam skaidri pateikts, ka no Maskavas uz Rīgu varēšot braukt vilcienā, beidzot tomēr vajadzējis lidot, jo krievi laikam vēl vienmēr neuzdrošinās rādīt svešiniekiem Pad. savienību Maskavas un Rīgas dzelzceļa abās pusēs.

Spilves lidlauks tagad ierīkots iekšējai civilai gaisa satiksmei, latviešu pārvaldē nav, tāpēc viss kārtojams krievu valodā. Kalnciemā ierīkots militārais lidlauks — galvenokārt iznīcinātājiem, un tam apkārt plata aizlieguma josla. Aktīvitāti gaisā tomēr nav iespējams noslēpt.

Dobeles tuvumā jau daudzus gadus stacionēta ar raķetēm bruņota tanku vienība. Bijušajā Rīgas latviešu biedrības mājā atrodas augstāko virsnieku klubs, tāpat modernas sanāksmju zāles, kurās bieži sarkanarmijas ģenerāļi un pulkveži klausās Baltijas kara apgabala pavēlnieku ģenerālpulkvedi A. Majorovu runājam par karaspēka nodarbībām.

Bolderājā Upes ielas jaunajos blokos dzīvo tikai no Krievijas iepludinātā masa. Vispār, okupācijas režīms krievu iepludināšanu Latvijas valsts territorijā nepārtraukti turpina, un pašlaik visspilgtāk pārkrievina Ventspili.

Kāds Austrālijas tautietis ierodas mūsu galvaspilsētā tieši 21. jūlijā, kad okupanti par godu Latvijas okupācijas dienai ir izdzinuši tautu ielās. Visur pland sarkanie karogi. Pie operas, viesnīcas, apstādījumos Ļeņina, Brežņeva ģīmji un partijas saukļi: Slava Padomju savienībai; Komūnisti ir drošība nākotnei (!); Latvieši pateicas brālīgajai krievu tautai, u.d.c. Pirmās dienas iespaidu dara vēl jaunāku Rīgā skaļais krieviski runājošo pūlis, pie Brīvības pieminekļa gaidot autobusu.

Kāds tēvs, ciemodamies pie savas meitas, pret tūlītēju samaksu uzdāvinājis tai Žiguli par 8800 DM. Pārrakstīšanas formālitāšu kārtošana ilgusi trīs dienas. Tas nozīmē, ja atbraucējs ir turīgs ar pilnu maku ārzemju naudas, tad tuviniekiem apdāvināšanai Rīgā var visu speciālos veikalos iegādāties, kā arī tūlīt pārdevējiem netrūkst visdziļākās laipnības.

Nopietni krājot, iespējams automašīnai sakrāt naudu 7 — 8 gados, taču tad vēl uz to jāgaida vismaz 5 gadi no pasūtināšanas dienas; maksājot 1000 rubļu vairāk par noteikto cenu, paiet tikai daži mēneši.

Kāda jauna tautiete no Austrālijas savā viesnīcas istabā Rīgā satikusi tuviniekus, vecāku bijušos kaimiņus, pat savu pirmo skolotāju un pāris studentu. Pēc visa dzirdētā, redzētā un piedzīvotā, tā atgriezusies atpakaļ, tomēr nekur nav varējusi atgūt dvēseles mieru, saprotot, ka tauta patiesībā tur dzīvo daudz drāmatiskākos apstākļos nekā mēs brīvībā dzīvodami to zinājām.

Latvijas upēs un ezeros ar katru gadu arvien vairāk izmirst zivis, sevišķi pazūd zuši, arī vēžu bagātības vairs neesot. Lai kādu uzņemtu mednieku biedrībā un dabūtu atļauju nopirkt bisi, vispirms vairākus gadus esot jāpiedalās medībās par dzinēju.

Ķīmiskās tīrītavas un krāsotavas — Zvaigzne loģā vasarā ilgi abās valodās bija laipni sāms: „Cienījamie rīdzinieki! Mūsu meistari cenšas noteiktā laikā izpildīt jūsu pasūtījumus — iztīrīt un nokrāsot apģērba gabalus, ko esat nodevuši pieņemšanas punktos. Pacenšaties tos tagad nu arī savlaicīgi izņemt, jo ilgās glabāšanas laikā drēbes noput, saburzās no jauna."

1976. gadā okupētās Latvijas pilsētās paši tautieši dalījās trīs šķirās. Kā katru raksturo, izklausās drīzāk pēc joka, bet tomēr atbilst patiesībai: turīgajos, kam ir savs dārzs, mājiņa un kas strādā no agra rīta līdz vēlam vakaram; mazturīgajos, kam nav nekā, bet kas dzīvo piecistabu dzīvoklī, brauc dienesta mašīnā, viņiem nav jāiepērkas strādnieku veikalos un tie ir partijas funkcionāri; kulakos, kas dzīvo tikai no tā, ko nopelna piemājas zemītē, un kas pirms izdošanas katru kapeiku apgroza trīs reizes pirkstos.

Lai katru grupu raksturo izpelņa: Smagās kravas mašīnas vadītājs, strādādams 12 stundas dienā, pelna līdz 210 rubļus mēnesī, noliktavas strādnieks 70 — 80 rubļus, ārsts pāri par 200 rubļu, inženieris 180 rubļus, bet politiskie funkcionāri fabrikās un kolchozos 380—450 rubļu. Algas lielums atkarīgs arī no katra piedalīšanās kollektīva produkcijas kāpināšanā un no tā, vai pieder pie partijas. Turklāt ikvienam latvietim, ja tas grib kaut cik sev labāku karjēru, vēl noteikti jāprot krievu valoda. Tāpat nepārtraukti jāpiedalās sociālistiskās sacensībās. Sacenšas arāji, alus darītāji, būvnieki, bērnu saņēmējas, frizieri, slaucējas, sivēnu barotājas, zvejnieki u. t. t.

Vērojot apstākļus, kādos Rīgā jādzīvo, jāpiezīmē: gaļas, taukvielu, piena nav pārpilnība, tomēr pietiek, vienīgi rītos agri jāceļas, jāsteidzas no vienas rindas uz otru. Ja jāstrādā, nav vecāsmātes, vectēva vai sirsnīga, jau pensionēta kaimiņa, tad pārtikas sagāde daudziem kļūst par grūtu problēmu. Raksturīga pārdevēju nelaipnība. Vairums no tām runā tikai krieviski, pelna mēnesī 70 rubļu, taču, ievērojot ārkārtīgi izplatīto preču piecpirkstīgo līdzi paķeršanu, jāmēģina. viņu ignums saprast, kaut arī tās dara iespējamo sava niecīgā atalgojuma dubultošanai. Ja garnadžus noķer, tiem draud bargs sods, bet ja laimējas — melnajā tirgū krietna peļņa. Vispār, okupētajā Latvijā bez melošanas, maskēšanās un zagšanas nevar iztikt.

Krāsu televīzija maksā 650 rbļ., VEF radio aparāti, sākot no 80 rbļ. Te gan jāuzmanās, jo ar vietējām vajadzībām ražotiem aparātiem, kā to ir pavēlējusi KGB — nevar uztvert nevienu rietumu raidītāju. Jātiek pie eksportam ražotiem VEF aparātiem, bet tas iespējams tikai ar pazīšanos vai melnajā tirgū. Uzvalki maksā 90 — 150 rbļ., darba kurpes 20 — 40 rbļ., sīpolu laksti 2, apelsīni 1,50, zemenes 6 rbļ. kilogrammā. Dabūt raugu ir mākslas darbs, un visu mūžu neaizmirstamais gardums, tikko kūpinātas reņģītes, rīdziniekiem ir dārgs, vienīgi caur draugiem dabūjams retums.

Un tas viss ikvienam ir zināms. Un tomēr 1976. gadā Gorkija ielas funkcionāri kultūras vārdā ASV, Kanadā, Austrālijā, Rietumvācijā ar koncentrētu akciju mēģina padomju interešu garā tautas patiesību paralizēt, skaldīt un mulsināt.

Skautismam un tēvijai

LIELUPES 275. SKAUTU VIENĪBAI KALAMAZŪ 10 DARBA GADI

Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudze īpašu dievkalpojumu veltīja savas skautu vienības 10 gadu darbības atcerei, kurā piedalījās arī draudzes locekļi un viesi. Svētrunu teica prāv. J. Turks. Dievkalpojumu ar dziesmām kuplināja Daugavas vanadžu ansamblis J. Zuikas vadībā, korāļus spēlēja ērģelnieks V. Grīnbergs. Dievkalpojuma beigu daļā prāv. J. Turks,, asistējot skautu vadītājiem Ā. Armanim un R. Rollim un skautam Alfredam Elksnim, pasniedza goda zīmi Dievs un tēvija par cītīgu un ticīgu kalpošanu baznīcai.

Laicīgo daļu baznīcas sabiedriskās telpās vadīja vienības priekšnieks R. Rollis un nolasīja vienības pirmā priekšnieka J. Ķestera sastādīto darbības pārskatu, kas pauda sasniegto 10 gados. Viens no dibinātājiem un vecāku padomes pirmais priekšsēdis J. Ķinēns atminējās vienības sākuma laiku. Apsveikumu vienībai bija sūtījis ASV skautu jendas priekšnieks R. Čaks. Zemgales novada priekšnieka uzdevumā runāja novada sekretārs A. Ozols sen., V. Miķelsons no Kalamazū Latviešu biedrības pasniedza aploksni. Vēl sveicināja Gaŗezera prezidents A. Tīdemanis, Sv. Jāņa draudzes priekšnieks A. Krūmiņš, dāmu komitejas priekšniece V. Vīgante (aploksne) un bijušā dāmu komitejas priekšniece E. Jansone (aploksne). V. Miķelsons īpaši apsveica Ā. Artmani, sakarā ar viņam piešķirto Antilopes ordeni

Apbalvojumu vienības skautiem pasniedza pulciņa priekšnieks Ā. Artmanis. Latviešu Brīvības skauta gredzenu saņēma: G. Grīviņš, I. Elksnis, M. Pone, A. Elksnis, V. Šmits un M. Minka. Amerikāņu Dzīvības skauta nozīmi ieguva M. Pone un arodzīmes G. Grīviņš, A. Elksnis. Skauts Ivars Elksnis stāstīja par pulkvedi Fr. Briedi, bet skauts Alfreds Elksnis nolasīja Ed. Virzas Nakts parādi. Dāmu komiteja bija klājusi cienasta galdu. V. Bokis

BETLEME PENSILVENIJA

◎ Bijušie Kalamazū sabiedriskie darbinieki Jānis un Marta Šķerbeļi 13. novembrī atskatījās uz laulības dzīvē pavadītiem 50 gadiem. Svētbrīdi vadīja māc. A. Reinsons. Jubilārus apsveica DV Kalamazū apvienība, Latvju Mūzika, tuvinieki un paziņas. Jubilārus 1926. gada 13. novembrī salaulājis māc. A. Voitkus Cēsīs. Jānis Šķērbele piedalījies Latvijas atbrīvošanas cīņās, pēc tam strādājis par galveno grāmatvedi V. Ķuzes saldumu rūpniecībā, vēlāk pārgājis par grāmatvedi Cēsu alusdarītavā. Kalamazū strādājis par grāmatvedi Latviešu ev. lut. draudzē un pie žurnāla Latvju Mūzika. Marta Šķērbele, dzim. Brūzīte bijusi skolotāja Cēsu arodskolā. Jubilāri dzīvo meitas Dzintras un znota Dr. Artūra Kalniņa ģimenē Betlemē (Pa.), bet otra precētā meita Dr. Ausma Veisenda ar ģimeni dzīvo Kolumbusā, Ohaijo.

V. B.

Izstāde ar plašu tematiku

Gvido Brūvera gleznu un grafiku izstāde Toronto Sv. Jāņa baznīcas izstāžu telpā notika no 3. līdz 12. decembrim.

Ella tehnikā darinātās 35 izstādītās gleznas aptvēra plašu tematiku: mūsu senču cīņas ar vācu iebrucējiem, zemnieku darbu gadskārtas un asprātīgi risinātās sakāmvārdu interpretācijas.

Vispārcilvēcīgi reliģisko motīvu un senlatvju izšķirīgo vēsturisko kauju atveidi gleznoti uz lielformāta audekliem 3 darbos dinamiskās, monumentāli vienkāršotās formās. To starpā izcilākais „Apokalipses jātnieki", kur Jaunās derības mistiskā trijotne papildināta ar mākslinieka savdabīgās ieceres simboliku. Dinamiska lielā apmēra „Saules kauja 1236. g.", satumsušām, viengabalaina krāsu pastozā triepiena debesīm. Pretstatā tam nemierīgā kaujas ņudzoņa ar neatšķirami saplūdušiem cīnītāju un zirgu stāviem.

Vēsturiskā tematika kā izejas punkts ir arī citām mazāku apmēru gleznām (1. — 15.). Psiholoģiskā atklāsme humoristiskā skatījumā pārliecinoši rādīta gleznā „Lībieši nelaiž mūsu Meinhardu uz Gotlandi" (1.).

Lietojot ziemeļnieciski askētisku krāsu skālu, sasniegta ironiska iekšskaņa kvalitāte.

Gandrīz vai visi darbi gleznoti ar augstā apvāršņa pacēlumu kā izteiksmīgu kompozicijas sastāvdaļu. G. Brūveris krāsu lieto kā galveno gleznas uzbūves elementu, palaikam kompoziciju saistot ar izvīto līniju aprisēm.

Fakturāli eksperimenti mākoņu substances atveidos vērojami, piem., gleznā „Bēgļu maize" (14).

Tāpat kā savā laikā Pēters Breugels (Pieter Brueghel), Brūveris izmantojis 8 mazākās ella gleznās tautas anekdotu motīvus, neizstrādājot miniatūras sīkdaļas, bet gleznojot brīviem krāsu triepieniem, tāpat kā lielo apjomu audeklos.

Izstādes katalogā neminētās 9 grafikas — tušas zīmējumi— apliecināja mākslinieka plašo erudiciju un spēcīgo zīmējumu.

Itin kā ātrrakstā reģistrēta ainavas dažādo faktūru un telpiskuma ilūzija tušas zīmējumā „Tascanas ainava".

Klasiskās kultūras un mondānās ikdienas pretmets grafiskiem līdzekļiem atveidots zīmējumā „Pilsēta un doms". Gotiskās katedrāles fantastiski pārbagātā fasāde ar madonnu, apustuļu un gargoilu tēliem ir kontrastā ar komerciālās Coca-Cola izkārtnes sīkā mēroga vieglas līnijas zīmējumu uzsvērti necilā kompozicionālā novietojumā.

Prasmīga grafisko elementu sinteze arī darbā „Milanas doms" diagonālam celtnes saslējumam, uzsverot perspektīvu.

Kompozicijas elementu līdzsvarojums, krāsu izjūta, leagāta iztēle un virtuozi rafinēts zīmējums ir Gvido Brūvera projicētā talanta sastāvdaļas.

Guna Ikona

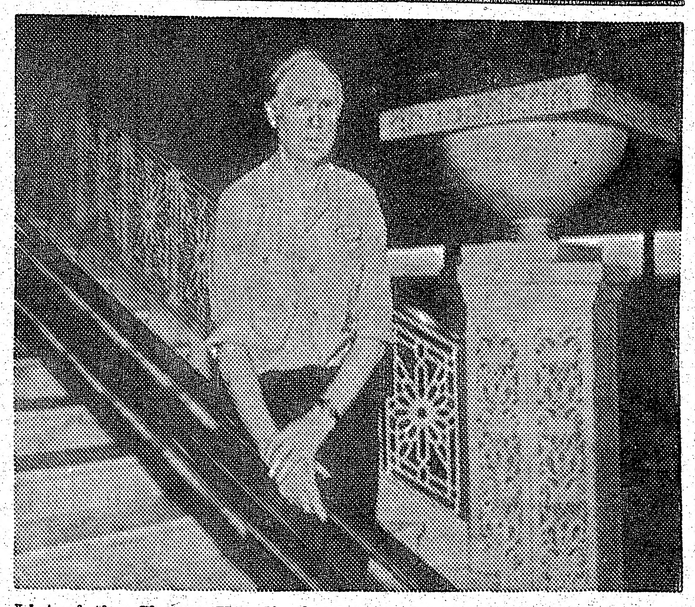

Lietuvietis Simas Kaselionis, kas, pelnīdams iztiku kā telpu aptīrītājs, katru gadu iekrāj 500 dol. prēmijai tam autoram, kas attiecīgajā gadā uzrakstījis labāko darbu lietuviešu valodā. Godalgu izlemj īpašs paneļis, kuŗu izrauga lietuviešu laikraksts Klīvlandē. Godalgas devējs pats šinī paneļī nepiedalās, bet ierodas tikai godalgas pasniegšanā. Turpmāk viņš iecerējis godalgu paaugstināt uz 600 dol. gadā, „sakarā ar inflāciju".

Atzinība rakstniecei

Lietuviešu rakstniece Biruta Pūkelēvičūte šogad saņēmusi divas atzinības balvas: laikraksta Dirva gadskārtējā noveļu konkursā par labāko darbu izraudzīta viņas novele Atgriešanās un Losandželosas lietuvju drāmas konkursā par labāko atzīta viņas luga Mantojums.

Autore nav sveša arī latviešu lasītājiem: 1976. gadā iznāca viņas romāns Septembŗa sestdiena latviskā tulkojumā. Arī šis viņas darbs 1970. gadā, kad tas iznāca lietuviešu valodā, ieguva laikraksta Draugas gadskārtējo romānu konkursa godalgu. Latviski pārtulkota arī viņas godalgotā novele Atgriešanās (vēl manuskriptā), tāpat kā viņas pērn godalgotā novele Kā Arvis izgāja cilvēkos (arī vēl manuskriptā).

Gadskārtējais noveļu konkurss šogad notika jau piecpadsmito reizi — tātad sava veida jubileja! Tāpēc vietā daži vārdi arī par jubilāri.

Priekš piecpadsmit gadiem lietuvietis Sims Kaseļonis, kas strādā kādā Čikagas bankā par slaucītāju, nodeva laikraksta Dirva (Druva, iznāk Klīvlandē) redakcijai 500 dolarus, kas piešķirami par tā gada labāko noveli lietuviešu valodā. Minētā laikraksta redakcija sastāda katru gadu vērtēšanas komisiju, kas izvēlas godalgojamo darbu. Sims pats te nepiedalās, bet viņš nu jau piecpadsmit gadus no vietas no savas algas atlicina 500 (tagad jau 700) dolarus godalgai. „Rakstnieki neaug kā sēnes," viņš saka. „Es pats neesmu rakstnieks, bet varu ko darīt mūsu literātūras labā . . ."

Lietuvju laikraksts piebilst, ka tik ilgstoša iestāšanās par labu pasākumu ir daudz grūtāka nekā vienreizējs ziedojums. Amerikāņu prese pērn atzīmēja, ka aplēšot Kaseļona devumu proporcionāli viņa izpeļņai, Kaseļonis ar savu devumu lietuviešu literātūrai ir pārsniedzis to, cik Rokfelleris devis „labdarībai" proporcionāli saviem ienākumiem.

Jāpriecājas tiklab par rakstnieces Pūkelevičūtes panākumiem, kā arī par savdabīgo mecenātu.

Zr. Jn.

Pēterim Biezajam Minchenē 70

Lai gan jubileja nozīmē prieka dienu, dažkārt pats gaviļnieks nemaz tik priecīgs nav, sevišķi, ja gadu skaits nograuzis lielu gabalu no mūža. Līdzīgā noskaņā satiku arī DV Minchenes nodaļas valdes priekšsēdi Pēteri Biezo viņa dzīvoklī (Pragerstr. 22 München 45), kur tas pie sava rakstāmgalda bija apkrāvies ar papīriem, kārtodams nod. lietas. Uz jautājumu, kā jūtas savu 70. dzimšanas dienu sagaidot, jubilārs skumji pasmaidīja, pieminēja arī ne visai labo veselību, kas gadu nastu dara vēl smagāku.

Pēteŗa Biezā svarīgākais dzīves posms bijis dienests Latvijas armijā. Tur nokalpotie virsnieka gadi atstājuši vislabākās atmiņas. Armijā gūto pienākuma apziņu Biezais licis lietā arī trimdas latviešu sabiedriskā darbā. Gaŗo dzīves ceļu no tēva sētas Jaungulbenē viņš nostaigājis cauri austrumu frontei, gūstam Beļģijā, pēc tam nokļuvis Minchenē, kur nepārtraukti darbojies latviešu nacionālpolitiskās un kultūras dzīves veidošanā. Viņš bijis DV Minchenes nodaļas līdzdibinātājs un gandrīz bez pārtraukuma visus šos gadus nodaļu arī vadījis. Ar Biezā gādību Minchenē bija nodibinājusies turienes latviešu organizāciju apvienība, kuŗas vadību bija uzņēmies, vēlāk, pēc Latviešu komitejas ievēlēšanas, pārņēma tās vadību, bet ar šī gada sākumu to nodeva citiem.

P. Biezais dzimis 1907. gada 8. janvārī Jaungulbenē. Pēc ģimnazijas beigšanas Rīgā iesaukts kaŗa dienestā, kur brīvprātīgi pieteicies Latvijas Kaŗa skolā, pēc tam 1930. gadā uzsācis virsnieka gaitas 9. Rēzeknes kājnieku pulkā. Dienesta laikā Biezais apmeklējis vairākus speciālus kursus. 1937. g. iecelts pulka štābā par mobilizācijas plāna darbvedi.

Pēc Latvijas okupācijas Biezais darbojās Latgales divīzijas likvidācijas komisijā. Kaŗam sākoties, viņš atradās kaŗavīru nometnē Litenes mežos. Ceļā uz mājām vācieši viņu sagūstīja un nosūtīja uz gūstekņu nometni Austrumprūsijā. No gūsta atgriezās 1942. gada pavasarī, un Latviešu leģionā piedalījās 15. divīzijas formēšanā. Ar apgādes pulku 1943. gadā devās uz austrumu fronti, kur vēlāk iecelts par pulka saimniecības priekšnieku. Pēc kapitulācijas un pavadītā gūsta Beļģijā, apmetās Minchenē.

Biezais Latvijas armijā apbalvots ar Nopelnu krustu, kaŗa laikā paaugstināts kapteiņa dienesta pakāpē. Par darbību DV organizācijā apbalvots ar DV krūšu nozīmi zeltā un atzinības rakstiem.

Jubilāra godināšana paredzēta 8. janvārī Minchenē. Sadarbībā ar Latviešu komiteju to kārto vietējās Daugavas vanadzes.

I. Blaževics

Pēteris Biezais Latvijas armijas tērpā.

Minsteres latviešu ģimnazija ar 1977. gada 1. februāri meklē 2 skolotājus:

1. Vispusīgu pamatskolas skolotāju. Vēlams, bet nav nepieciešams, lai šis skolotājs (vai skolotāja) bez pamatskolas priekšmetiem spētu mācīt arī dziedāšanu, arī vidusskolas vecākajām klasēm.

2. Bioloģijas skolotāju.

Alga pēc vācu ierēdņu BAT tarifa, atkarā no izglītības un mūža gadiem.

Interesantiem rakstīt līdz 1977. gada 15. janvārim: Direktor E. Silkalns, Lettisches Gymnasium, Wienburgstr. 52-54, 4400 Münster, Germany.

Jāņa Akurātera vakars Čikagā

DV Čikagas apvienība Jāņa Akurātera 100 g. dzimšanas dienas atceri rīkoja Latviešu namā. Par rakstnieku un viņa darbiem referēja baltu filologe Austra Pelse, raksturojot Akurāteru kā lielu patriotu, kas ticējis cīņai un uzvarai, lai mūsu tauta pastāvētu. Viņš arī bijis pirmais rakstnieks, kas saņēmis Kultūras fonda balvu.

Rakstnieka darbus lasīja M. Antena, S. Borgela, O. Cakars un V. Dāboliņa, DV Centrālās valdes loceklis J. Utināns pastāsta par trešajām globālām DV dienām Anglijā, kur DV organizācija ir gandrīz vienīgā, kas organizē un vada turienes latviešu sabiedrisko dzīvi. Gandrīz vai katrai apvienībai ir savs nams, kur notiek visas sabiedriskās rosmes. Sevišķa vērība veltīta veco ļaužu mītņu iekārtošanai. Kā viena no pēdējām, bet vislielākajām minami Straumēni, ko atklāja DV dienu laikā.

J. Utināns pasniedza DV Centrālās valdes atzinības rakstu P. Dišleram, Ed. Ozoliņam, Z. Polītei, bet DV zelta nozīmi saņēma A. Rudzīte.

Visi pakavējās pie vanadžu gatavotām vakariņām. Saimniecības daļas vadītājs A. Eizis rūpējās par atspirdzinājumiem. Vakaru atklāja apvienības priekšnieks A. Bārda, bet vakara norisi vadīja kultūras daļas vadītāja V. Dāboliņa.

Aleksandrs Zaube

Triskāršas DV svinibas Donkāsterā

DVF Donkāsteras nodaļa Anglijā ar sarīkojumu atzīmēja savus 25 darbības gadus un reizē arī vanadžu kopas 20 gadu darbību, piedevām vēl nodaļas nama paplašināšanas nobeigumus. DVF kopa Donkāsterā pilsētā darbību sākusi 1950. g. februārī kā sastāvdaļa pie lielās Bradfordas nodaļas. 1955. g. aprīlī tā izveidojās par pastāvīgu nodaļu, kuŗas valdes priekšsēdis gandrīz visu laiku bijis Alfons Freimanis. Valdē pašreiz vēl darbojas: A. Blaus, A. Dimza, V. Beitiņš, E. Vinbergs un A. Fenglers. Vairums vietējo tautiešu ir DVF biedri.

Vanadžu kopas vadībā visus 20 gadus bijusi Austra Freimane. Kopas valdē vēl darbojas L. Fenglere un I. Blosfelde. Vanadžu darbā piedalās arī cittautietes, kas apprecējušas latviešus. 1958. g. kopa sarīkoja gadskārtējo visu DVF vanadžu salidojumu, 1969. g. rudenī nodaļa par 2.650 mārc. iepirka namu, samērā tuvu pilsētas centram. Tas pārbūvēts, piemērojot pašu vajadzībām. Plašāki būvdarbi veikti pēdējā gadā. Pēdējie būvdarbi izmaksājuši ap 30.000 mārc. Kluba biedru skaits sasniedz 150, lielāko daļu cittautiešu.

Atceri ar dievvārdiem ievadīja Ziemeļanglijas - Līdsas draudzes priekšsēdis Rich. Pureniņš, uzrunu teica DVF zemes valdes priekšsēdis Leopolds Rumba. DV Centrālās valdes vārdā sveica priekšsēdis J. Frišvalds. Centrālās valdes un zemes valdes priekšsēži organizācijas zelta nozīmi pasniedza nodaļas ilggadējam darbiniekam Aleksandram Blauam. Sveicienu nodeva DVF nodaļu pārstāvji un citi apsveicēji. Bija arī daudz rakstveida apsveikumu.

Vanadžu kopas priekšniece A. Freimane ar palīdzēm nodaļai pasniedza Latvijas karogu — kopas dāvanu. Apsveicējiem un labvēļiem pateicās nod. valdes priekšsēdis A. Freimanis.

Vakars izskanēja pārrunās un dziesmās pie nodaļas vanadžu saviestā azaida galda.

J. F.

Toronto latviešu kreditsabiedrība

491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5

T. L. Kred. sab.
HAMILTONAS NODAĻA
16 Queen Street North,
Hamitlton, Ont.
L8R 2T8

MAKSĀ
9% par 3 gadu ilgtermiņa noguldījumiem (% saņemot termiņa beigās).

Minimālais ilgtermiņa noguldījums ir $2000.00. Visi naudas noguldījumi apdrošināti. Dzīvības apdrošinājums līdz $2000.00 procentuāli atkarībā no biedra vecuma iemaksāšanas brīdī.

9,5% par 1 gada termiņa noguldījumiem ne mazāk par $5.000.00 (bez dzīvības apdrošinājuma). Noguldījumu var izņemt tikai pēc gada.

IZSNIEDZ
apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10.000.00, māju oblibācijas līdz $75.000

Toronto BIROJS atvērts:
no pirmdienas — ceturtd.
no 10 rītā — 7.30 vakarā,
piektdienās no 10 rītā — 8.00 **vakarā. Sestdienās no pl. 10 rītā līdz 1 pēcp.. Vasaras brīvlaikā no 15. jūnija līdz** 15. septembrim. Birojs sestdienās slēgts.

Tālrunis 922-2551
Hamiltonas birojs
atvērts otrd. un ceturtdien
no 6.30 vak — 9 vakarā

Tālrunis 529-7939

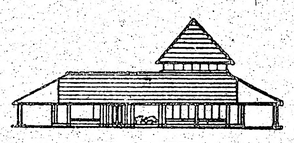

PEEL CHAPEL
2180 Hurontario St., 279-7663

RONCESVALLES CHAPEL
436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORKE CHAPEL
2357 Bloor St. W. 767-3153

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJI

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
221-1159

(84. turpinājums)

Maijā, jūnijā, lielā masa gāžas uz Rīgu, Rīgas jūrmalu. Kad te paliek vēsāks, vilcieni dārdina uz Simferopoli, uz Sočiem. Tās ir vietas, ko Rūta nav redzējusi, tikai jutusi to elpu apmainoties ar naudas ripiņām pirkstos un pretī dodot biļeti.

Nāk prātā kāda dzejnieka vārdi, kas dzimtenes mīlestībā gribēja palikt pie šīs mazās zemes: — Ja es nomiršu te, — savās vārsmās rakstīja dzejnieks, tad mani apraks pļavā. Tā es sudrabā un zeltā staigātu. Es skatītos pasaulē redzīgām puķu acīm. Visi gundegu kāti sakņotos manā sirdī; kas tā būtu par līksmu ziedēšanu! Es — zvans — klusuma gaviļu zvans — gundega. Vai tā nebūtu līksma ik pavasari augšāmcelšanās, — aizsapņojās Rūta.

Rūtas sapņojumu pārtraucot, dzelzu krūtīm smagi elpojot, garaiņus spļaudams, stacijā iedrāž „nakts briesmonis" — Simferopolietis ar veselu cilvēku drūzmu.

* * *

Diena mostas dzidra. Saule caur logu zīmē gaismas celiņu pāri svītrātai gultas segai.

— Tu mūs vēl neesi atstājusi, saule, — Rūta ieliek plaukstu gaismas siltajā paltī ar tādu labsajūtu, kā lielu dāvanu būtu saņēmusi. Un kā gan ne, šodien viņa iekāps vilcienā kā pasažiere ceļā pie draudzenes Martas uz Burtniekiem. Viņas sadraudzējās Rīgā kopējos neklātienes kursos eksāmenu laikā. Četrdesmit viens rublis algas mēnesī, nīkstot nakts maiņās aukstajā stacijā kasieres nodalījumā, bija tik niecīga alga, ka gribējās vēl ko vairāk zināt, saprast, lai nākotnē varētu mainīt darbu.

Ir tik labi, ja atvaļinājums iekrīt Jāņu laikā, kad tik ilgi laukos nav būts. Ilgi nav dzirdēts vasaras zvans — Līgo! Tai gadā, kad Jāņiem apsvila vainags, Līgo nakts iegrima baigā tumsā. Baigums ilgi gulēja un gul vēl tagad pār Latvijas zemi. Mēms un biedīgs. Jāņi ... tā arī ir tāda kontrbandas prece, ko nedrīkst līdz vest. Buržuju, kulaku, izsūcēju svētki, pagāniska paraža. Citiem nedzirdama, tā tomēr skanēja iekšēji, lai kā to ārēji centās slāpēt. Tieši ar likumu aizliegti tie tomēr nav, bet gan nozākāti par sena kulta palieku, kas darba cilvēku valstī neiederas; tāpēc tā nav svinama, bet ir parasta darba diena.

To tikai vajadzēja! Šai dienā aizdomīgi daudz slimoja. Grūti bija pierādīt, vai simulants tiešām nebija slims, it sevišķi, ja pirmajai sekoja arī otda diena.

Šī ir tik nemiera pilna nakts(ar tālu — Līgo! atbalsīm pieskanēta, ka valdošajai varai liek palikt nomodā. Daudziem otrā dienā ejot darbā, alus liekas nebaudāmi rūgts, ozola vainags pārāk smags un diena miega badā stiepjas kā mūžība. Bet vai tā nav bijis visos laikos? Gadā ir tikai viena Jāņu nakts, un kurš īsts latvietis tajā var gulēt.

Lielā labsajūtā Rūta noliek abas plaukstas gaismas upē uz svītrātās segas. Nupat sākas viņas lielais piedzīvojums, nezināmais, un tam līdz sirds dun.

Stacijā Rūtu sagaida Marta ar brāli Jāni. Šai pusē nekad nav būts, viss skatāms, acīm taustams. Kluss lauku ceļš, sīkziedu madarotiem kājceliņiem aizved senatnē, kad Latvijas laukos noteicējs bija vēl pats saimnieks. Ir skumji un reizē pacilājoši, kā ieejot aizliegtā dēku pasaulē.

Kluss atnāk vakars, jasmīnu un baltrozīšu piesmaržots. Siera rituļi, lieli kā riteņi, gul saimniecības istabā uz galda. Pīrāgi — pilns sietiņš. Pilsētnieka acij par daudz, par izšķērdīgu.

Kā tas viss sākās? Īstenība vai murgs? Sētvidus pēkšņi it kā pats no sevis piedima pilns ļaužu. Jauni, līksmi. Vecie pa vidu nav mazāk moži. Un tad jau viņi sēž laivā uz ezera. Viegli cilājas airi, viegli ir ap sirli, pirkstiem skalojoties siltajā ūdenī. Rūta, roku laivas malai pārlikusi, jūt ūdens labdabīgo pieskāršanos, kas visu aizskalo, attīra.

Martas brālis Jānis sirdās — padomā, Jāņi un jāstrādā! Tie esot kulta svētki, tālab izskaužami. Iepriekšējā gadā tos vēl atzina par tautas svētkiem, nu vairs ne. Vai mēs neesam latveši!? Senlatvieši, paklausaities tikai! Pašiem savā zemē jāļien pakrūmē klusu palīgot, ja sirds prasa dziesmu.

— Tiesa, Jāni, skaistākos svētkus grib mums nolaupīt. It sevišķi Jāņiem Jāņi ir dubultsvētki, pazobojas draugi. Vai tas bija tāpēc vai citādi, vai kāds sensencit, noklausīdamies pārestības, iedvesa neparedzētu sparu? Un šai Jāņu naktī Burtnieku ezerā pēkšņi un spontāni izlaužas dziesma ar varenu spēku. Krīt naktī ar izaicinājumu svešajai varai, apliecinot nesalaužamu tuvību, kopību, vārdos neteiktu solījumu: klausaities jūs! — mēs nebīstamies. Kaut kas mums vēl pieder: balss, elpa un krūtīs dziesma. Dziesma. Dziesma palīdz dzīvot. Tajā atspirgst nomāktais gars. Un viss ezers viena vienīga skanīga, līksmojoša straume. Balsis apdedzina kā liesmas. Trīs, piecas, sešas laivas. Nē, krēslā to ir daudz vairāk. No paceltajiem irkļiem lāpu liesmās lāso sudrabs. Krasts pret krastu sasaucas, atlīgo. Laiva pret laivu. Balss salejas balsī. Skaņas un atskaņas šūpojas naktī. Gavilē ūdeņi, atbalsojas krasts. No ūdeņiem izkāpusi, gavilē Latvija, senā, bagātā, varenā augšāmcelšanās priekā. Nomods dzēš senmūža kapos glabāto, atburto pasaku. Esi sveicināta, Līgo nakts! Pie joda, jūs, snauduļi svešie! Un tad: krasts pret krastu sasaucas priecīgā:

„Daugav's abas malas — —

brīvā izaicinājumā, spītīgā nepadevībā. Neparastais šai naktij piešķir manifestējošu noskaņu. Te līksmais sastopas ar varonīgo. Bet tas ir tikai ievads, kā svētku atklāšana.

„Laima par mums lemi, sargā mūsu zemi — šie vārdi ir tik pārgalvīgā izaicinājumā sviesti Līgo nakts debesīs, ka šķiet, neviens nebrīnītos, ja sens virsaitis nostātos starp viņiem ar vairogu rokā. Tik senīga ir šī nakts! Un zvaigznes mirkšķinās un visa daba aizturētā līksmē taisās līdzi gavilēt, — — sargā — mūsu — mūsu — zemi — zemi — atbalsu atbalsīs atsaucās krasti, lēnā čukstā izdziestot tālienē — zemi — ——

Visa šī notikuma vidū, sudrabam lāsojot no irkļiem, Rūta jūtas degam, kvēlojam vienā brīnumā. Cik bagāta var būt kāda nakts!

Te visapkārt jūtama mēma, nepadevīga cīņa, kas paviršam vērotājam var palikt nemanīta. Bet Latvija vēl dzīvo! Latvieši vēl ir savā zemē, kas savās rosmēs, dažādās nozarēs izpaužas viņu darbos. Vēro, skaties, dzirdi, klausies!

Un Rūtai pēkšņi liekas, ka Laima būtu atgriezusies. Vai ir? Un šaubās pārvaicā: vai būrī iesprostota lakstīgala dzied? Vai būris liek apzināties brīvības skaistumu, pretstatā žņaugiem? Vai tā viņas pirmsnāves dziesma, kā mirstošam gulbim? Bet dziesmai ir tāds spēks, ka tajā var izsūdzēt visu, izraudāt. Dziedot pats dziedātājs jūtas brīvs. Pati skanēšana ir brīvības izpausme. Tik pārgalvīga prieka pilns ir Jāņu laiks. Līgo! Uzdrīkstēšanās laiks. Sasaukdamies, atbalsodamies, solīdamies. Vienmēr meklētais papardes zieds ir mūžīgās, nepiepildītās, karsti kārotās brīvības alkas. Un dzejnieks to ir ietvēris vīzionārā papardes ziedā.

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Sv. Jāņa un Sv. Andreja draudzes 50 jauniešu, līdzīgi kā pagājušo gadu pirms Ziemsvētkiem, 21. decembŗa vakarā sapulcējās Sv. Jāņa baznīcā, kur sadalījās trīs grupās un devās veco ļaužu apmeklējumos. Vienai grupai līdz bija māc. I. Gaide, otrai — māc. J. Cālītis, bet trešo vadīja paši jaunieši, apmeklējot piecus latviešus True Davidson veco ļaužu mītnē un pārējos privātās mājās. Apmeklējumos jaunieši lasīja evaņģeliju, dziedāja dziesmas un izdalīja jaunizākušo Ziemsvētku dziesmu grāmatu. Pēc apmeklējumiem visu triju grupu dalībnieki Sv. Andreja baznīcas zālē atspirdzinājās un pulcējās baznīcā svecīšu svētbrīdim, ko vadīja māc. J. Cālītis un I. Gaide, ērģeles spēlēja Ruta Āze.

● Toronto latviešu katoļu vienības bērnu un pieaugušo eglītes sarīkojumā 26. decembrī Latviešu namā bija ieradušies pāri par 200 dalībnieku. Ieradās arī Ziemsvētku vecītis (J. Budže). Sarīkojumu ievadīja vienības priekšnieka V. Miklašēvica uzruna. Kopīgas dziesmas pavadīja J. Budže. Biruta Senkēviča nolasīja stāstījumu par Ziemsvētkiem. Jauniešu priekšnesumos bija Z. Lachas deklamācijas un meiteņu ansambļa Ausma (Sandra Dzirnekle, Anna Broka, J. Lūse, Laura Zariņa) dziesmas; klavieŗpavadījumus spēlēja Pēteris Zariņš, kas vienības dievkalpojumos spēlē ērģeles. V. Miklašēvics viņam eglītes sarīkojumā pasniedza īpašu aploksni, tāpat arī meiteņu ansambļa dalībniecēm. Draudzes bērni bija veidojuši Betlemes skatu.

● Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā rīkotā Ziemsvētku ballē „Rūķīšu rampatracis" 22. decembrī Latviešu namā piedalījās ap 130 jauniešu, kas dejoja pie skaņu lenšu mūzikas. Ieradās arī Ziemsvētku vecītis (Mārtiņš Zilvers). Ar egļu skujām, spožumiem un svēku eglīti dekorētās telpās darbojās arī bārs un kafejnīca.

● Māc. A. Briedis Bramptonā kristīja Jāni Kārli Biti, Andreja un Margrietas dēlu.

● Māc. I. Gaide kristīja Pēteri Jāni Hausmani, Jāņa un Ligas dēlu un Ingu Kristu Ātrenu, Andreja un Janas meitu. Vecāku pastāvīgā dzīves vieta Austrālijā, bet pašreiz dzīvo darba komandējumā ASV.

● Gadskārtējās Ontario etniskās preses apvienības Ziemsvētku pusdienas biedriem un līgtiem valdības pārstāvjiem notika 26. decembrī Tiroler House restorānā, kur piedalījās 60 dalībnieku. Viesu vidū bija Ontario provinces parlamenta loceklis Nicolas Leluks, kas nodeva sveicienus no Ontario provinces premjēra Dēvisa un labklājības ministra R. Velša, Kanadas federālā parlamenta loceklis Dr. S. Haidašs, Toronto pilsētas valdes oldermanis Dž. Bens, Ontario etniskās preses apvienības goda priekšsēdis Dr. J. Kiršbaums u.c. valdības pārstāvji, kā arī Canadian Scene redaktrise R. Gordona. Klātesošos apsveica un svētku novēlējumus nodeva apvienības prezidija priekšsēdis V. Mauko. Preses apvienībā pašlaik pārstāvēti 54 etniskās preses izdevumi. Apvienības kongress paredzēts no 11. — 13. martam Toronto viesnīcā.

● Burtnieku sadraudze Ziemsvētkus svinēja 26. dec. DV namā. Ap 60 dalībniekiem uzrunu teica sadraudzes priekšnieks A. Memenis un svētku runu sadraudzes vecākais Kr. Puriņš. Koklētāji — Auseklis Pērkons, Atis Freimanis un Roberts Memenis pavadīja kopdziesmas. J. Vandels ar meitu Margrietu skandēja latviešu tautas dainas, M. Irbēns — dzejoli, bet Arnis Ķeksis stāstīja epizodus par Ziemsvētku kaujām. A. Memenis lasīja humoristiskas tautas pasakas. J. Palieps pastāstīja par Alžīras iedzīvotājiem un viņu reliģisko dzīvi, salīdzinājumā ar latvisko dzīves ziņu, kā arī nolasīja Virzas apcerējumu par tautas un valsts likteņiem, kas iet roku rokā ar tautas pārliecību un reliģiju. Tauta ir vienota, ja tā seko savai izkoptai dzīves ziņai. Burtnieku sadraudzes dāmas bija sarūpējušas svētku galdu ar latviskiem ēdieniem. Sekoja kopīgi dziedātas dziesmas un tautas dejas Ausekļa Pērkona akordeona mūzikas pavadījumā.

● Vīru koŗa Viestura gadskārtējais koncerts 12. februārī pl. 7 vak. Lietuviešu zālē, 1573 Bloor St. W. Programmā A. Kalnāja, V. Bačtika, I. Saksa, B. Skultes, V. Bērzkalna, J. Bērziņa, L. Apkalna un J. Norviļa skaņdarbi. Koncertā dzirdēsim arī J. Norviļa jaundarbu Trīs kāzu dziesmas pirmatskaņojumu. Pēc koncerta saviesīga dzīve, spēlējot Rumčiem. Galdiņi iepriekš rezervējami pie J. Budžes, tālr. 653-7605 Biļetes iepriekšpārdošanā pie koristiem. Jauniešiem līdz 18 g. ieeja koncertā bez maksas.

● Jorkas kapsētā, izvadot māc. I. Gaidem, 28. dec. apbedīts 81 g.v. Jēkobs Lāms, Toronto latviešu baptistu draudzes loceklis. Aizgājējs atstāj Toronto dēlu Edgaru Lāmu, vedeklu Mirdzu un mazbērnus Ritu, Anitu un Edvīnu. Aizgājēja dzīvesbiedre Vera mirusi 1976. g. martā.

● DV namā, kur atrodas arī DV klubs, jau vairākas reizes bija ielauzušies zagļi. Pēdīgi DV Toronto nodaļas valde nolēma ierīkot namā trauksmes zvanu. Tas līdzēja. Kad Ziemsvētku naktī klubs bija slēgts, ielauzēji atrada īsto laiku, lai atkal izdarītu savu kārtējo „apciemojumu". Trauksmes zvanam skanot, policijai izdevās vainīgo apcietināt tūliņ pēc ielaušanās. Tas izrādījās kāds ņufaundlandietis, kas dzīvo DV nama tuvumā.

Priekšnesumu programmas dalībnieki pensionāru eglītes vakarā Latviešu namā Toronto. No kreisās: A. Vītola, dāmu komitejas priekšniece A. Retiga, L. Pone, pensionāru apvienības priekšnieks A. Retigs, Mirjāma Bērziņa, M. Prikulis un Ž. Vītola.

Foto: J. Kreilis

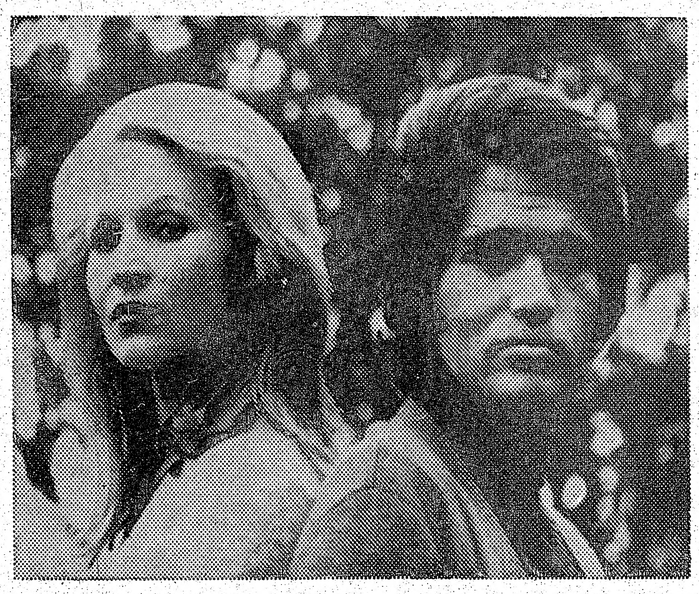

Ceturtdien, 1977. g. 6. janvārī, pl. 8.30

Town Hall

SPECIĀLS KONCERTS

Viss atlikums par labu satiksmes nelaimē smagi cietušās vijolnieces IEVAS GRAUBIŅAS ārstēšanās izdevumu segšanai.

Piedalās:

ARTURS OZOLIŅŠ — klavieres

JĒKABS GERINGAS — vijole

MARINA BALTERE — klavieres

Toronto vanadžu koris ZĪLE,
diriģents ARVĪDS PURVS.

Ievadā prof. TĀLIVALDA ĶENIŅA apcere par Ievu Graubiņu un viņas ģimeni.

Ieeja visiem $5.00. — Biļetes iepriekšpārdošanā pie koncertapvienības valdes locekļiem.

Ar maz izdevumiem liels sasniegums

„Daudzi no mums strādā nepilnu darba laiku restorānos, noliktavās un citur par 2 dol. 65 centiem stundā, bet 19. g. vecais Juris Dilevko, Burnamthorpe vidusskolas 13. klases skolnieks, nolēma kļūt par Etobiko pilsētas galvu ar 27.000 dol. ienākumu gadā," tā savu rakstu iesāk divi autori. Švans Džēms un Gregors Medžiresku laikrakstā Toronto Sun 26. decembŗa numurā, nodaļā „The Youth Viewpoint." Tālāk pastāstīts, ka Juris Dilevko, kas ir latvietis, Etobiko pilsētas galvas vēlēšanās ieguvis 8000 balsu, sacenšoties ar līdzšinējo šīs Toronto priekšpilsētas galvu Denisu Flinnu. Latviešu jaunieša vēlēšanu kampaņu vadījis 30 g. vecais Džims Mīls ar 15 citiem līdzdarbiniekiem. Viņi apmeklējuši 5000 mājas, kur izdalījuši „T" kreklus ar uzrakstu: „Dilevko for Mayor". Dilevko kampaņas izdevumi mazliet pārsnieguši 200 dolaru, kamēr Flins varbūt izdevis 10.000 dol. Rakstam pievienota arī Juŗa Dilevko ģimetne.

Tintes ielas draugs

Dižens latvietis, patriots un džentlmenis no galvas līdz papēžiem, kas jūtas tikpat labi starp avīžniekiem, rakstniekiem, mežstrādniekiem, garīdzniekiem un vēsturniekiem kā zemnieku, dziednieku un mākslinieku vidū, nesen Rietumvācijā nosvinēja 70. dzimšanas dienu. Kā tūrists.

Viņa vārds: Teodors Silkalns. Viņa dzīves vieta kopš 1949. gada: Melburna Austrālijā. Viņa dēls Eduards ir Minsteres latviešu ģimnazijas direktors, meita Māra Amerikas latviešu apvienības sekretāre, prof. A. Bērztīsa dzīvesbiedre Pitsburgā.

Tikai nedaudzi latvieši būs informēti par inženieri mežkopi Teodoru Silkalnu, mežkopju biedrības Šalkone biedru un brīvās Latvijas Amatniecības kameras ierēdnis. Toties daudzu latviešu bēgļu atmiņā pēc Otrā pasaules kaŗa Teodors Silkalns joprojām dzīvo kā lielo Saules un Špakenbergas nometņu cienīts komandants Gēstachtā pie Hamburgas, laikā no 1945. — 1949. gadam.

Teodora Silkalna vadītajā Saules nometnē Tintes ielā iznāca pirmais iespiestais latviešu laikraksts angļu joslā — Trimda, vēlāk Apskats — kaŗa ziņotāja Arvīda Elguta, Raimunda Čaka un Emīļa Skujenieka vadībā. T. Silkalns, liels iespiestā vārda draugs, bija abu avīžu līdzstrādnieks. Gēstachtā iespieda arī nedēļas laikrakstu Jaunaudze.

Jubilāra Austrālijā veiktie sabiedriskie pienākumi: Melburnas latviešu ev. lut. draudzes priekšnieks, Austrālijas latviešu 15. Kultūras dienu rīcības komitejas priekšsēdis, Melburnas latviešu kreditkooperātīva valdes loceklis u.c.

Gavilnieks ir liels grāmatu krājējs un aistēts, pārzina dažādu tautu literātūru un viņa bibliotēkā ir gandrīz visi trimdas izdevumi. Speciāla mīlestība viņam ir pret nometņu iespiedumdarbiem no 1945. — 1949. gadam. Jubilāra dzīvesbiedre ir ārste Aina. **Im. B.**

LNJAK rīko

svētdien, 16. janv., no pl. 12 — 5 pēcpusdienā

HARBOURFRONT TELPĀS

235 Queens Quay West

„JŪRAS PĒRLES KAFEJNĪCĀ"

Izrādīs „Iestāde O.C.78.7" filmu, slepeni uzņemtu un izvestu no Latvijas un „My Latvia"; abas filmas angļu valodā. Sekos kafejnīca ar vieglu programmu: balets, dziesmas, deklamācijas un tautas dejas.

Pilna bufete — bārs. Saviesīga dzīve.

Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

Pārpildīti dievnami Ziemsvētkos

Ziemsvētku vakarā un pirmo svētku rītā latviešu dažādo konfesiju draudzēs notika 8 labi apmeklēti dievkalpojumi, pulcinot 3270 dievlūdzēju. Sv. Jāņa draudzē svētvakarā notika divi dievkalpojumi: pirmajā svētrunu teica archibīskaps A. Lūsis, otrā — draudzes māc. I. Gaide. Abos dievkalpojumos mūzikālā daļā piedalījās Margrieta Upeniece (arpa), Artūrs Jansons (bračа), pie ērģelēm Jānis Barušs un Ruta Āze. Ziemsvētku dienas dievkalpojumu, ko vadīja māc. I. Gaide, ar dziesmām kuplināja Jānis Barušs Maijas Barušas ērģeļu pavadījumā.

Sv. Andreja draudzes svētvakara dievkalpojumu vadīja mācītāji Ā. Čops un J. Cālītis, ērģeles spēlēja E. Timermane, dziedāja draudzes koris diriģenta A. Purva vadībā, bet ar Svēto rakstu lasījumu piedalījās draudzes priekšnieks J. Pētersons un A. Vaivare. Ziemsvētku dienas dievkalpojumu vadīja draudzes māc. J. Cālītis.

Austrumu draudzes māc. A. Brieža vadīto dievkalpojumu 24. decembŗa vakarā Sv. Barnaba baznīcā ar dziesmām kuplināja sastādītais draudzes vīru ansamblis 15 balsu sastāvā, kuŗa mūzikālais vadītājs A. Saulīte, ansambļa organizētājs A. Freimanis, draudzes ērģelnieks — Viktors Kviesis.

Latviešu baptistu draudzes un svētdienas skolas dievkalpojumā un eglītes sarīkojumā 26. decembrī dziedāja draudzes koris diriģenta A. Purva vadībā un svētdienas skolas bērni Ž. Gertnera vadībā. Vakaru ar mūzikas priekšnesumiem un deklamācijām vadīja draudzes māsu pulciņš; piedalījās draudzes locekļi ar dziesmām M.-dītes Ekšteinas klavierpavadījumā. Bērnu priekšnesumos Vaira un Edvīns Gertneri dziedāja duetu, Artūrs Skudra spēlēja klavieŗu solo, Viktors Ābele no bībeles lasīja Ziemsvētku stāstu. Draudzes māc. R. Ekšteinam paredzēta ilgāka ārstēšanās slimnīcā pēc negadījuma pazemes vilcienā.

Latviešu katoļu vienības Ziemsvētku dienas dievkalpojumu saslimušā prāvesta Dr. B. Kokina vietā vadīja Kristus Augšāmcelšanās lietuviešu baznīcas prāvests, un Svētos rakstus lasīja A. Vuciņš. Dievkalpojumā dziedāja draudzes koris A. Gertmaņa vadībā, bet pavadījumus spēlēja Pēteris Zariņš. Dievkalpojuma kollekti — 362 dol. nodeva lietuviešu draudzei pateicībā par baznīcas lietošanu bez maksas. —ls—

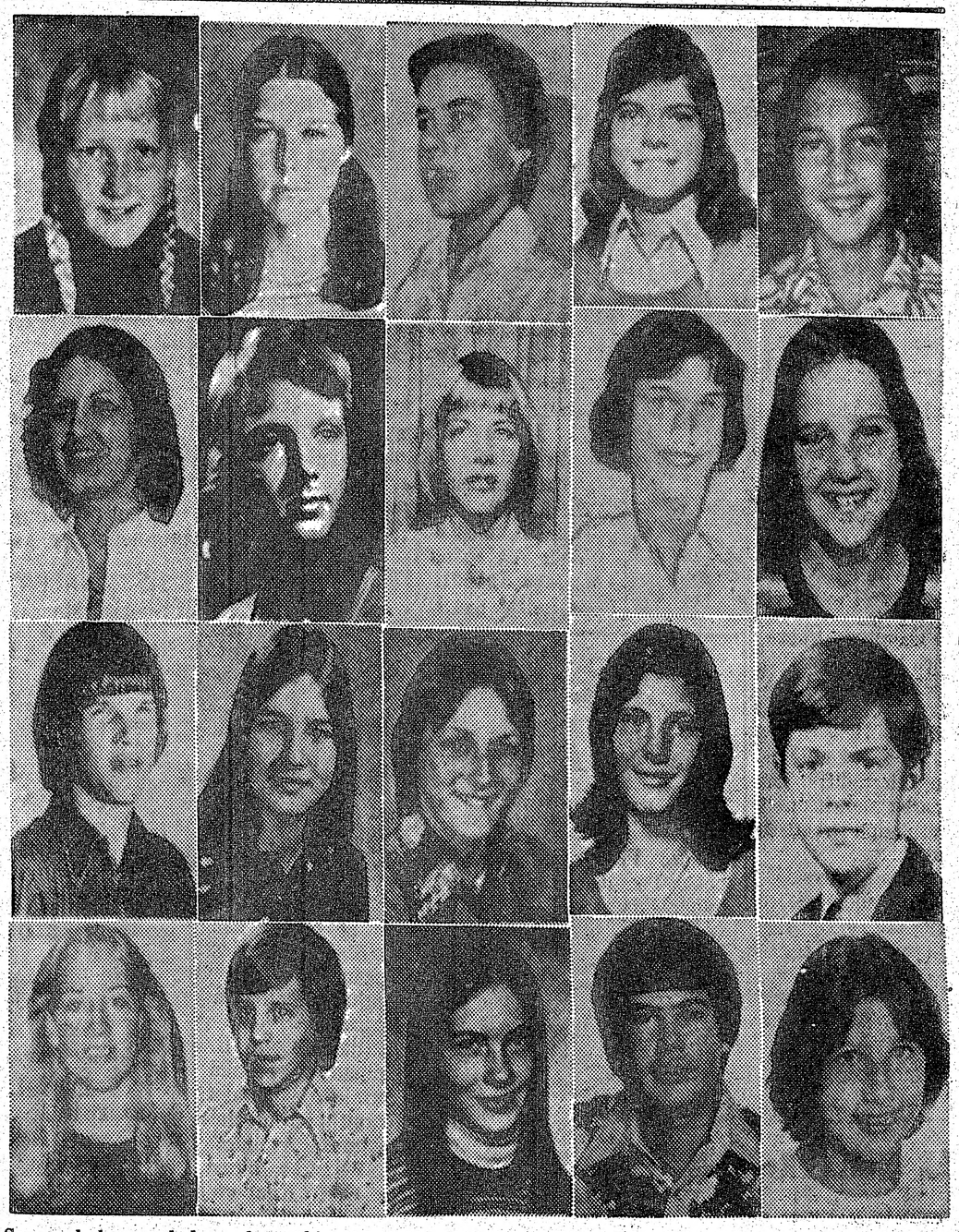

Savos skolu apgabalos sekmīgākie ALA Nopelnu stipendijas pārbaudījumos pamatskolām. No kreisās — augšējā rindā: Māra Apsīte, Anna Beiniķe, Maija Martinsone, Linda Platā, Ilze Padega; 2. rindā: Benita Jaundāldere, Indra Iesalniece, Silvija Stakle, Ilāne Dimanta, Māra Zommere; 3. rindā: Edgars Galiņš, Diana Cubīna, Imants Ejups, Ieva Slokenberga, Juris Blodnieks; 4. rindā: Zaiga Minka, Arturs Rūsis, Ingrīda Zirne, Armands MacMurray, Ieva Bērziņa.

2 jaunatnes organizācijas atsaucas

Sakarā ar okupētās Latvijas dzejnieka Jāņa Petera un viņa uzrauga J. Anerauda viesošanos Dr. Valža Muižnieka mājā Kalamazū, pēc J. Petera dzejas pēcpusdienas jauniešiem Rietummičigenas universitātes telpās 23. oktobrī, šejienes latviešu trimdas presē izskanēja daudzu lasītāju asi pārmetumi. Dr. Valdis Muižnieks, kas ir arī Rietummičigenas universitātes latviešu studiju koordinātors un projektētās Amerikas latviešu ģimnazijas plānošanas komisijas priekšsēdis, nesen bija ievietojis latviešu trimdas presē plašāku paskaidrojumu, lūdzot latviešu sabiedrību viņu atbrīvot no vadošiem amatiem „līdz visu nepamatoto šaubu noskaidrošanai", bet ja latviešu sabiedrība vēlētos, lai viņš vadītu līdzšinējos pasākumus arī nākotnē, tad šādam aicinājumam vajadzētu nākt no mūsu centrālo organizāciju valdēm: ALA, LNAK, DV ASV, DV Kanadā, ALJA un LNJAK.

Pirmais 12. decembrī Amerikas Latviešu ģimnazijas plānošanas komisijas locekļu vārdā atsaucies Jānis Riekstiņš, atzīstot, ka „vēlamies strādāt ģimnazijas plānošanas darbā Jūsu vadībā arī nākotnē". Amerikas latviešu jaunatnes apvienības vārdā 16. decembrī atsaucies apvien. valdes priekšsēdis Uldis Sīpols, paziņojot, ka „ALJA vienbalsīgi atbalsta Jūsu darba turpinājumu", vēršoties pret „baumotājiem, provokātoriem, skaugiem un darba jaucējiem".

Latviešu nacionālās apvienības Kanadā valdes priekšsēde Maija Baruša apliecina, ka LNJAK nožēlo pret Dr. Valdi Muižnieku „vērstos nepelnītos pārmetumus presē" un viņa darbību „atbalsta simtprocentīgi".

Vēl nav zināms, kādu nostāju ieņems mūsu lielās jumta organizācijas ASV un Kanadā un DV abās zemēs. (ls)

MĀCĪTĀJS

J. POINTERS

sludinās un aizlūgs par slimiem

Walmer Road baptistu baznīcā katra mēneša otrā pirmdienā.

Pirmais dievkalpojums notiek 10. janvārī plkst. 7.30 vakarā.

Visi mīļi aicināti.

Agrākie 4. Valmieras kājnieku pulka karavīri sasaucas

Agrākie 4. Valmieras kājn. pulka karavīri un to ģimenes locekļi nodibinājuši īpašu Piemiņas fondu savstarpēju sakaru uzturēšanai. Ja kādam bij. „valmierietim" vai „valmierietei" tas interesētu, var sazināties ar Piemiņas fonda dibinātāju un vadītāju ltn. Alfrēdu Zēvaldu, rakstot uz adresi: Mr. Alfrēds Zēvalds, 78 Renault Cr., Weston, Ont., Canada M9P 1J5.

Šāda tuvināšanās, kaut vai rakstveidā, līdzēs saglabāt atmiņas par latviešu karavīriem. Fonda mērķis apzināt pulka bijušos karavīrus, to nāves gadījumus, ievietot sludinājumus laikrakstos un sūtīt savus pārstāvjus uz izvadīšanu.

Roberts Apenītis

Ceļojošā kausa izcīņa

Ziemeļanglijas DV novada ceļojošā kausa izcīņā šautriņu mešanā komandām piedalījās Bradfordas, Hudersfildas, Līdsas un Donkāsteras nodaļu komandas. Sacensības notika Donkāsteras nodaļas namā, spēlējot katrai komandai ar katru. 1. vietu un kausu uz vienu gadu izcīnīja Donkāsteras vienība ar 9 uzvarām un 6 zaudējumiem; 2. v. Hudersfilda ar 8 uzvarām un 7 zaudējumiem (pārspēlē pieveica Līdsu); 3. v. Līdsa 8 uzvaras un 7 zaudējumi; 4. v. Bradforda ar 5 uzvarām un 10 zaudējumiem.

Strēlnieks

LONDONA

● Londonas latviešu organizāciju pārstāvju apspriedē 16. decembrī Latviešu kreditsabiedrības biroja telpās piedalījās pārstāvji no DV Londonas nodaļas, Londonas Latviešu kopas, Londonas pensionāru apvien., ev. lut. un katoļu draudzes, Toronto latv. kreditsabiedrības Londonas nodaļas un Londonas latviešu Informācijas Biļetena redaktors. Sanāksmi vadīja DV Londonas nodaļas priekšnieks R. Alksnis. Par prezidējošo organizāciju 1977. gadam izraudzīja Pensionāru apvienību, kuŗas valdes priekšsēdis ir Ž. Petrovskis. Sastādīja 1977. gada sarīkojumu kalendāru; vairāku sarīkojumu programmā paredzēta torontiešu piedalīšanās. Pārrunāja Informācijas Biļetena tehniskus jautājumus. Sanāksmes beigās vienprātīgi pilnvaroja Ž. Petrovski griezties pie LNAK valdes ar lūgumu darīt visu iespējamo, lai Dr. V. Muižnieks varētu turpināt savu darbību mūsu jaunatnes izglītības laukā. A. D.

Poļu nopelnu krusts DV darbiniekam

DV Sv. Katrīnu nodaļas priekšnieka palīgam Pēterim Vasariņam poļu trimdas valdība Londonā piešķīrusi Nopelnu krustu par darbu un cīņu apspiesto tautu labā. P. Vasariņš jau vairākus gadus darbojās vietējā apspiesto tautu līgā kā sekretārs un sagatavojis memorandus, uzsaukumus, skrejlapas un citus materiālus Kanadas valdībai, parlamenta locekļiem, senātoriem un citām atbildīgām personām.

P. V.

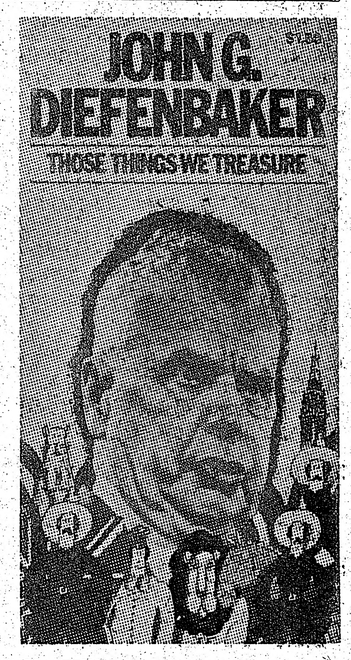

MacMillan of Canada apgādā Toronto iznākusi agrākā Kanadas ministru prezidenta Džona Difenbēkera runu izlase: Those Things We Treasure, ar B. T. Ričardsona ievadvārdiem. Grāmata maksā $1.50 un iegādājama attiecīgos veikalos.

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

1976. / 1977. GADA TORONTO KONCERTAPVIENĪBAS KONCERTI

5. februārī, ceturtdien, Filadelfijas ansamblis „Melodija", mūzikālā vadītāja Gunta Plostniece.

21. aprīlī soprāns Rita Dzilna-Zaprauska, pie klavierēm Edite Timermane.
Visi koncerti notiks Sv. Lorenca Taunhallā.

31. dec. — Sagaidīsim Jauno gadu Latviešu namā, Runčiem spēlējot. Dekorētas telpas. Galdiņi piesakāmi nama pārvaldniecei, tel. 922-2931.

31. dec. DV namā Jaungada sagaidīšana. Spēlēs Arro deju kapella. DV Toronto nod. sarīkojums.

31. dec. pl. 19.30 vak. Valhalla Inn, Toronto, Korporāciju kopas Jaungada sagaidīšanas balle. Informācija un galdu rezervēšana pie E. Šteinharda, tālr. 249-1671.

TORONTO 1977. GADA

6. janvārī pl. 2 pēcp. Latviešu namā Toronto pensionāru 1977. g. pirmā sanāksme. Piedalās māc. A. Briedis.

6. janvārī pl. 8.30 Town Hall speciāls koncerts par labu Ievai Graubiņai. Piedalās Artūrs Ozoliņš — klavieres, Jēkabs Geringas — vijole, Mariņa Baltere — klavieres, Toronto vanadžu koris Zīle un prof. Tālivaldis Ķeniņš ar uzrunu.. Koncertapvien. sarīk.

8. janvārī pl. 7 vak. Latviešu nama augšējā zālē Latviešu karaveterānu strēlnieku bataljona rīko Ziemas svētku kauju atceri augšējā zālē.

15. janvārī pl. 7.30 vak. Latviešu namā TLMM kluba Zaķu balle ar medījumu un zivju izlozi. Spēlēs Runči.

15. janvārī pl. 19.30 DV namā Romas pagrabiņš bavāriešu gaisotnē. Spēlēs Runči.

22. janv. pl. 7.30 vak., Tartū kolledžā 310 Bloor St. W., Studentu korporāciju kopas slēgts tējas vakars Biļetes iepriekšpārdošanā (ne rezervējamas) pie seniores Intas Malēja, 419 Mark:am Rd., Apt. 106, Scarboro, Ont. M1J 3E1, līdz 15. janv., pēc tam sarīkojuma vakarā pie kases.

29. janvārī Lietuviešu namā 1021, College ielā, Kalvis 25 gadu atceres koncerts, balle.

29. janvārī pl. 6. un 30. janv. pl. 5 Latviešu namā TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojums ar Drāmas pulciņa izrādi — V Richtera komēdiju „Pīlēns".

12. febr. pl. 7 Lietuviešu zālē, 1573 Bloor St. W., vīru koŗa Vienturs gadskārtējais koncerts.

20. febr. pl. 5 pēcp. Sv. Andreja baznīcā garīgs koncerts, veltīts Marisa Vētras stipendiju fondam. Piedalās Marta Makvīkare — soprāns, Ingeborga Birne-Veinberga — soprāns, Juris Cīruls — baritons, Edite Timermane — ērģeles.

26. febr. Seneka kolledžā Daugaviņas rīkotais Baltiešu vakars.

3. — 6. martam LNJAK rīko Šī māksla irjauna" Harbourfront telpās 235 Queens Quay West.

12. martā DV vīru koŗa 10 gadu atceres sarīkojums 1021 College St.., Lietuviešu namā.

26. martā Lietuviešu namā, 1021 College St., Dainas koŗa koncerts.

3. aprīlī Sv. Andreja draudzes koŗa 25. gadskārtējais koncerts.

16. aprīlī pl. 7 vak. Lietuviešu zālē 1021 College ielā, Toronto, vanadžu koŗa Zīle gadskārtējais koncerts.

30. apr. un 1. maijā Bickford Park vidusskolā Ādolfa Alunāna dziesmu spēle „Seši mazi bundzinieki", DV teātŗa sarīkojums.

HAMILTONA

31. decembrī Jaungada sagaidīšanas balle Hillcrest restorānā. Rīko DV

SV. KAŢRĪNAS (St. Chatarines)

31. dec. pl. 8 vak. DV Sv.Katrīnas nod. vanadžu kopas gadskārtējā Jaungada sagaidīšanas balle Beacon Motor Hotel Jordan Harbour. Ieeja tikai ar iepriekšēju pieteikšanos pie M. Vītolas, telefons (416) 934-9340.

Gustava Vāzas zemē

ZVIEDRIJAS IESPAIDI

„Dārgs, dārgs! Pie mums viss ir tik ļoti dārgs," mani Minsterē un vēlāk Freiburgā un Lībekā draudzīgi brīdina divi sirsnīgi Stokholmas latvieši — rīdzinieks Modris Gross un viņa šarmantā kundze Milda, ventspilniece — kad esmu izteicis vēlmi redzēt vēl nekad neredzēto Zviedriju, īpaši Stokholmu, lai vēlāk varētu atstāstīt draugam, vēsturiskā romāna Gustavs Vāza trimdā autoram Olgertam Liepiņam Bostonā.

Runāts, darīts. Pēc dažām stundām esam Travemindes ostā un uz kuģa Nilss Holgersons. Ar auto. Latviskais, simpatiskais Grosu pāris pēc pavadītā atvaļinājuma Rietumvācijā dodas mājup. Apskatām no Kuģa klāja Travemindes jūrmalu. Tur bērnībā un jaunībā bieži peldējušies slavenie Libekas dēli, rakstnieki brāļi Tomass un Heinrichs Manni. Arī daudz latviešu pēc Otrā pasaules kaŗa, kad vecā Hanzas pilsēta bija „mazā Rīga" Vācijas britu joslā.

Brauciens pa mīļo Baltijas jūru no Travemindes uz Treleborgu Zviedrijā ilgst turpat septiņas stundas. Gustava Vāzas krastā jauns un laipns muitnieks nevērīgi paskatās manā ASV pasē un manā sejā, tad iespiež pasē zīmogu, un galanti aicina doties tālāk, auto rinda aiz mums turpat kilometru gaŗa.

Mūsu bagāžu nepārbauda. Latviešiem, kā zināms, godīgas āriešu sejas... Tumsā dodamies Grosu spēkratā uz Malmi. Tur pārnakšņojam latviskas viesmīlības apstarotā ģimenē. Agri no rīta traucamies tālāk uz Stokholmu.

„Tikai septiņas stundas," saka Modris Gross. Ļ silts, saulains rīts. Ceļā redzu lielus, skaistus mežus, ilgi neredzētas lielas bērzu birzis, kalnus, pakalnus, ielejas, pļavas, ezerus, rūpīgi apstrādatus laukus, glītas, tīras pilsētiņas, ielas, ceļus, Bēthovena Pastorāle!

Dienvidzviedrijas daba man ļoti atgādina Ņujorkas valsti uz ziemeļiem no Ņujorkas lielpilsētas—Lāču kalnus, Katskilus, Pirkstu ezerus, Džordža ezeru, upes, pakalnus, ielejas. Arī Minesotu, Mičigenu, Viskonsinu un Oregonu pie Klusā okeana, kas ir tikpat liela kā Rietumvācija.

Stokholma. Beidzot esmu Zviedrijas mētropolē! Skaista pilsēta. Platajās, tīrajās ielās patīkami pārsteidz gājēju miers, nesteigšanās. Arī spēkratu satiksme ir daudz lēnāka, mierīgāka nekā, piemēram, nervozajā, neurotiskajā Rietumvācijā. Auto braucēji mierīgi, pieklājīgi, gluži kā ASV un Kanadā. Ne Rietumvācijā!

Mājastēvs Modris Gross, Stokholmas latviešu teātŗa aktieris, ātri norāda uz kādu modernu namu pilsētas centrā. „Tur parasti notiek šīs pilsētas latviešu teātŗa izrādes," viņš saka. „Un tur aiz tās baznīcas atrodas to latviešu kaŗavīru kapi, kuŗi izdarīja pašnāvību tad, kad zviedri izdeva krieviem mūsu leģionārus."

Stokholmas vecpilsētā ieejam Ridarholmas dievnamā. Tur apbedīti daudzi Zviedrijas karaļi un citi notabeļi, arī Gustavs II Ādolfs, kas atdusas sarkanā itaļiešu marmora sarkofāgā. Laipns pavadonis informē zviedru un angļu valodā. Stokholmā, šķiet, 95 proc. zviedru saprot un runā angliski.

Amerikāņiem Holivuda sen „iepotējusi" leģendu, ka visām zviedrietēm jābūt gaišmatēm. Stokholmas ielās, parkos redzētās daiļavas bija tumšmates. Arī jaunekļi un vīrieši. Zilas acis? Jā, tās ir gluži kas cits. Gandrīz visiem zviedriem ir zilas acis.

No vecpilsētas braucam uz Stokholmas priekšpilsētu Solnu. Vēlāk apciemojam čaklā tautieša Dulmaņa dārzniecību, kur patlaban lielākais tirgus pieprasījums esot salātiem. Gaidot Stokholmas — Kopenhāgenas — Hamburgas ātrvilcienu Stokholmas galvenajā stacijā, pēkšņi satieku vairākus amerikāņu studentus un studentes no Filadelfijas, Ņujorkas apkārtnes. Apsēžamies. Pasūtinām kausu zviedru alus. Tērzējam. Vaicāju, kā viņiem patīk Zviedrijā?

„Dārgs, dārgs, šeit viss tik ļoti dārgs!"

IMANTS BALODIS

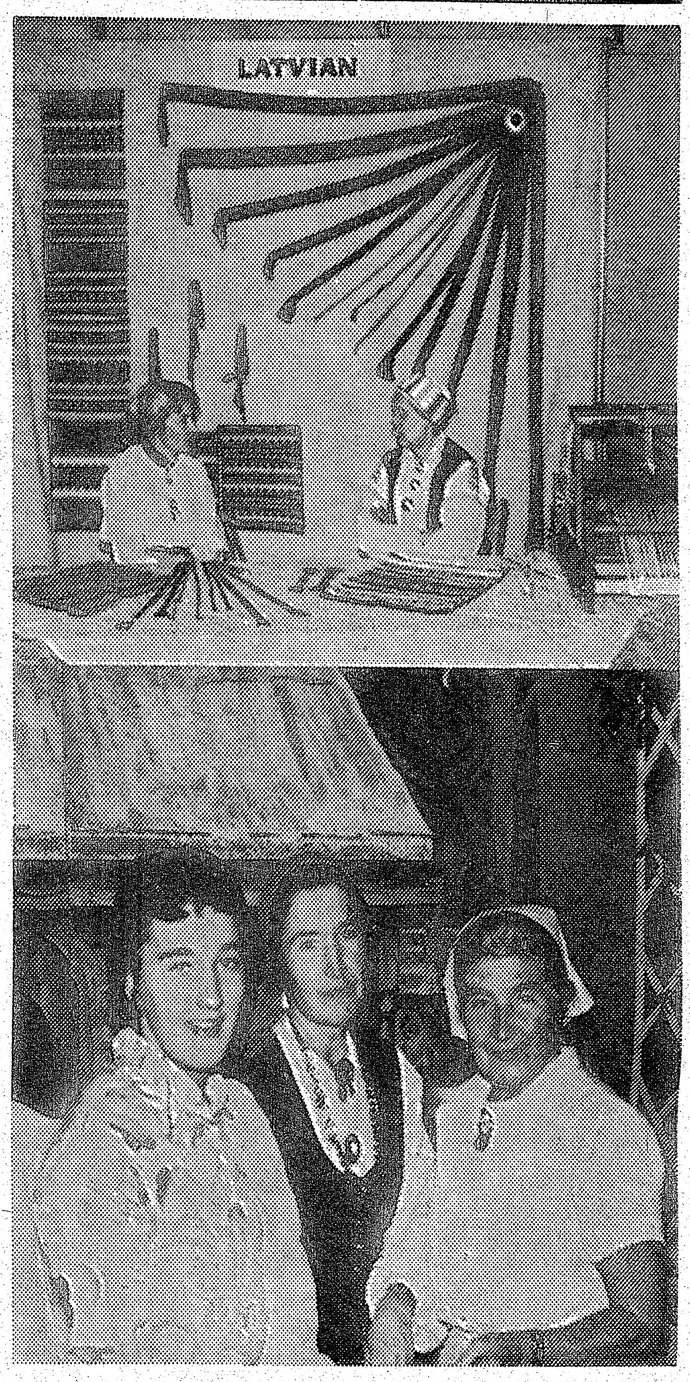

J. Mintika iekārtotais kultūras reprezentācijas stends Milvoku tautību festivālā ar darbiniecēm M. Žuku (pa kreisi) un J. Šaltu. Apakšējā attēlā — latvisko ēdienu stendu vadīja Z. Lazdiņa (pa labi) ar palīdzēm: meitu Ilgu Inveisu (vidū) un mazmeitu Anitu Inveisu (kreisajā pusē).

Foto: V. Jaunkalnietis

Komiteja Helsinku līguma pārraudzīšanai

Saskaņā ar ārzemju korespondentu ziņojumiem no Maskavas, okupētajā Lietuvā nodibināta komiteja, kas pārrauga, lai Helsinku līguma noteikumi tiktu ievēroti, sevišķi attieksmē pret cilvēku tiesībām un brīvību.

Lietuviešu komitejas darbība saistīta ar analoģisko komiteju Maskavā, nodibinātu šī gada maijā.

Preses konferencē Maskavā 30. novembrī lietuviešu komitejas loceklis Viktoras Piatrus nolasīja deklarāciju, kuŗā uzsvērts, ka Lietuvu pēc sarkanarmijas okupācijas 1940. gada jūnijā ar varu iekļāva Pad. savienībā. Deklarācija uzaicina Helsinku līguma parakstītājas valstis pārraudzīt ar lielu nopietnību, lai okupētajā Lietuvā ievērotu pilsoņu tiesības.

Ar Maskavas komiteju kopīgi sastādītajā ziņojumā norādīts, ka okupētās Lietuvas valdība, neņemot vērā Helsinku līguma noteikumus, vēl vienmēr apspiež reliģijas brīvību. Ticīgos vajā, bīskaps Julijanas Stepanavičus un bīskaps Vincentas Sladkavičus tika izraidīti no viņu bīskapijām, Norādīts, ka nesen pieņemtais likums reliģiskās biedrības un baznīcas pakļauj valsts iestādēm un ka Viļņā apcietināti Jonas Matulionas un Vladis Lapijenis par reliģiska satura literātūras izplatīšanu.

Līdzīga komiteja jau kopš septembŗa darbojas arī Ukrainā, dzejnieka N. Rudenko vadībā. ASV ukraiņu emigranti nodibināja komiteju, kuŗas uzdevums informēt amerikāņu kongresa Helsinku līguma pārraudzīšanas komisiju un starptautisko sabiedrību par šī līguma neievērošanu Ukrainā. Starp ukraiņu komiteju viņu dzimtenē un komiteju ASV jau nodibināti cieši sakari. I. B.

LSAK KONGRESS

Latviešu sporta apvienības Kanadā gadskārtējais kongress notiks 16. janvārī DV namā Toronto. Sākums pl. 11 no rīta. Darba sekā sanāksmes amatpersonu vēlēšanas, ziņojumi, jaunas valdes vēlēšanas u.c. jautājumi. Sporta apvienība, kuŗu pašlaik vada A. Dzilna, sagaida kuplu jaunās paaudzes sportistu un sporta darbinieku piedalīšanos. P. P.

JAUNGADA SAGAIDĪŠANAS BALLE
Yorkdale Shopping Centre —
„GOLDEN DOORS" zālē 31. dec. no pl. 7.30 vak. līdz pl. 2 rītā Vakariņās 3 ēdienu maltīte, vīns un šampanietis, kas ieskaitīti ieejas maksā.
Priekšnesumi — loterija - DEJAS — Pilna bufete.
Galdiņu rezervēšanai zvanīt
Mrs. L. Viinamae 465-7020, vai Mr. E. Hohman 783-1125

Vai jaunā maiņa klāt?

Šā gada novembrī latvieši Lielbritanijā vēlēja jauno Latviešu nacionālo padomi Lielbritanijā, tā ka 10. un 11. decembrī Londonā varēja jau konstatēt vēlēšanu rezultātus. No pāri par trīs ar pus tūkstoš izsūtītām vēlēšanu zīmēm, saņemtas atpakaļ bija tikai 1802. Deviņas no tām izrādījās nederīgas. Bija nominēti 39 kandidāti no ievēlamiem 25.

Jaunajā padomē darbosies 18 iepriekšējās padomes locekļi un 7 jaunievēlētie. Starp šiem septiņiem „jaunajiem" ir DV priekšnieks J. Frišvalds, bet pārējie seši nāk no jaunās un vidējās paaudzes. Kopā ar jau esošo jaunās paaudzes padomes locekli — Viktoru Griguli, padomē tagad varēs darboties Andris Abakuks, Gunārs Abakuks, Gunārs Tamsons, Dzidra Purmale, Rita Jefimova un Imants Lūsis. Šie visi ir spējīgi jaunās paaudzes pārstāvji. Jaunajiem ir gandarījums, ka viņiem uzticību dāvājuši tik daudz tautiešu.

Svarīgākais uzdevums nākošai padomei būs sagādāt tuvāku informāciju un sagatavot nāk. vasaras konferenci Belgradā (ja tā vispār notiks!). Mūsu tautas dzīvo spēku pamazām samaļ nežēlīgās padomju iekārtas dzirnas.

Jaunās paaudzes labās angļu valodas zināšanas, akadēmiskā izglītība un jaunības spars var daudz palīdzēt mūsu vidējās un vecākās paaudzes politiskajiem darbiniekiem attiecīgo dokumentu un iesniegumu sagatavošanā.

Ar DV priekšnieka J. Frišvalda ievēlēšanu LNPL tagad darbosies abi DV organizācijas augstākie vadītāji, jo arī vanadžu priekšniece Marija Ķeņģe, ilggadējā padomes locekle, ievēlēta no jauna. Tāpat padomē ievēlēts DV CV prezidija sekretārs N. Bisenieks.

Lielo Eiropas latviešu dziesmu svētku sagatavošanai jaunajā LNPL ir atrodami spējīgi darbinieki, jau sākot ar rīcības komitejas priekšsēdi M. A. Zariņu un komponistu A. Jērumu. Arī šajā darbā nekad nebūs par daudz jauno padomes locekļu spara un uzņēmības.

Paredzams, ka jaunā Nacionālā Padome pulcēsies uz savu pirmo sesiju 1977. gada februāŗa sākumā. A. L.

Kādēļ streikoja Rīgas ostas strādnieki

Pēdējā laikā Pad. savienībā arvien biežāk trūkst pārtikas līdzekļu, sevišķi gaļas produktu, tādēļ arī pagājušā vasarā lielākajās pilsētās restorānos un viesnīcās noteica bezgaļas ēdienu dienas. Protestējot pret slikto pārtikas apgādi, streikoja Rīgas ostas strādnieki. Samiknotie pircēji Odesā un Ķijevā izdemolēja gaļas veikalus.

Padomju valdība, meklēdama vainīnieku, lai slēptu padomju kollektīvās saimniecības sistēmas nevarību, asi uzbrūk Gruzijas republikai un to apvainoja valsts plāna neizpildīšanā pirmajā gada ceturksnī, kā arī ideoloģiskā ceļa neievērošanā.

Tagad padomju valdības oficiozs Izvestija asi uzbrūk Ukrainai. Laikraksts dara atbildīgu Ukrainas gaļas un piena ražošanas ministriju, kā arī pārtikas un vieglās industrijas ministriju par valsts plāna neīstenošanu pirmajos desmit mēnešos. Laikraksts Izvestija arī uzsveŗ, ka abas minētās ministrijas esot atbildīgas par nodarītiem zaudējumiem pāri par 80 milj. rubļu apmērā. I. B.

Prasa piemineklī arī Staļina upuŗiem

Kad Hitlera režīms bija iznīcināts, daudzās Eiropas valstīs uzcēla goda piemineklus šī režīma upuŗiem, arī Pad. savienības lielākajās pilsētās.

Šovasar Londonas kapsētā atklāja piemineklī poļu virsniekiem, ko NKVD nogalināja Katinas mežā. Piemineklī uzcēla poļu emigranti visā pasaulē.

Kas cels piemineklī pasaules lielākā tiranna Staļina daudzo miljonu upuŗiem — pēc viņa pavēles nogalinātiem Baigajā gadā okupētajā Latvijā un citās okupētās valstīs?

Novembrī Ļeņingradas disidentu grupa iesniedza pilsētas komitejai lūgumu ierādīt piemērotu vietu, vēlams pilsētas centrā, pieminekļa uzcelšanai Staļina terrora upuŗiem. No tā laika, kad Kruščovs 20. partijas kongresā uzstājās par Staļina kulta likvidāciju, jau pagājuši 20 gadu. Ļeņingradas disidentu grupa izteica domas, ka tagad pienācis īstais brīdis uzcelt monumentu Staļina terrora upuŗiem. Lūgums ir noraidīts, ka monumenta projektu izstrādātu skulptore Olga Slutkovska. Lūgumu bija parakstījušas astoņas personas: rakstnieki, aktieŗi, filozofi un strādnieki. I. B.

FLORENTINE
MODES ZĪMĒTAJA
UN ŠUVĒJA
Toronto, telef. 535-8060

DV Čikagas apvienības biedru vakarā Latviešu namā, piemiņot Jāņa Akurātera 100 g. atceri. Filoloģe Austra Pelse referēja par Akurātera dzīves gaitām un viņa literārajiem darbiem. Par DV 3. globālām dienām Anglijā stāstīja DV CV loceklis J. Utināns un izsniedza apbalvojumus apvienības biedriem. DV CV atzinības rakstus saņēma no kr.: Z. Polīte, P. Dišlers, E. Ozoliņš un DV nozīmi zeltā A.Rudzīte. DV CV atzinības rakstu vēl saņēma A. Utināne un DV nozīmi zeltā R. Ārums. Foto: V. Jaunkalnietis

Lidija Lideka

ATSPULGI

Ūdeņu siluetos
Zīmēju tevi tevī —
Neviena otas traipa
Ne asaras
Saulē —

Dienu veldzi
Pasmeļu
Tavās acīs —
Un dzeŗu
Ilgi, ilgi...

Atspulgu veidoli
Tavi —
Izloka nākamības
Ceļus —
Neaizkarti.

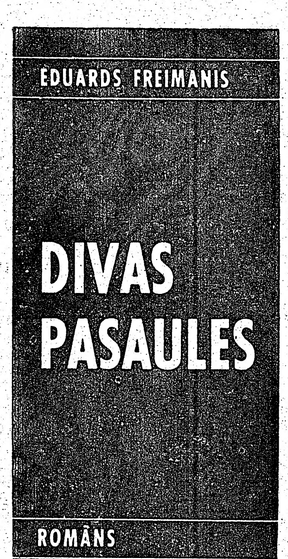

Amber Printers & Publishers Ltd. Toronto nupat iespiedusi Eduarda Freimaņa romānu Divas pasaules, glītā kabatas formāta izdevumā (Paperback), kas latviešu trimdas grāmatniecībā līdz šim nebija praktizēts. Grāmatai 332 lappuses un tā maksā $3.50. Atkalpārdevējiem 20 proc. atlaide, un tā pieprasāma apgādam.

DV Milvoku apvienības 25 gadu atcerē. Augšā: ASV vanadžu priekšniece Anita Utināne sveic apvienību jubilejas svētkos. Vidū no kreisās: ar DV nozīmi zeltā apbalvotie V. Vizulis un M. Vilcāne un ar DV CV Atzinības rakstu apbalvotie E. Liekne, un U. Muižnieks. Apakšā no kreisās — svētku viesi: DV Minesotas apvien. valdes loceklis T. Geistauts, DV Minesotas apvienības vanadžu kopas priekšniece Z. Bulāte, DV Minesotas apvienības priekšnieks A. Spārniņš un DV Čikagas apvienības priekšnieks A. Bārda. Foto: V. Jaunkalnietis

Novusa meistarsacīkstes jaunajā gadā

DV Toronto nodaļas novusa klubs sezonu atklāja 28. novembrī ar ātrspēles turnīru, spēlējot pēc divu minusu sistēmas. Visiem spēlējot vienā grupā, dāmas uzrādīja labu spēles prasmi, sagādājot zudējumus „stiprajam dzimumam". Tomēr gala rezultātā ceturtdaļfinālā nonāca tikai vīrieši. Mūsu vispusīgais sportists Valdis Teteris, kas jau savā laikā bija Latvijas meistars novusā, arī šoreiz izrādījās pārāks un finālā pieveica Arnoldu Dzilnu. Uzvarot šo turnīru trīs reizes, V. Teteris savā personiskajā īpašumā ieguva šim turnīram veltīto balvu. Trešajā vietā ierindojās Harijs Vaits un ceturtā — Paulis Kalniņš.

Kā parasti, kluba dāmas, pašām spēlējot līdz, gādāja par kafiju un maizītēm.

Toronto novusa meistarsacīkstes sāksies pēc Jaungada. Visi ieinteresētie var sacīkstēs piedalīties. Spēles notiek katru trešdienu pl. 7 vak. DV namā.

—ln—

Sakarā ar advokāta

Ivara Bērziņa

Latvija Amerikā 1976. g. 4. decembŗa 48. nr. sludinājumu, lūdzam atsaukties bijušos 16. (1. kaujas) bataljona kaŗavīrus. Rakstīt:

DV Toronto nodaļa,
125 Broadview Ave.
Toronto, Ont. Canada.
M4M 2E9.

Tā liet nestāv uz viet

A IMPLĀCE CĪNDAMES, UZ VIET STĀVDAMS UZRAKSTES KRIŠS ĶEPALS

„Gaļei cens iet uz ougš un speķs paliek arvien pliekneks," mans Dižpāķ Emmiš vien vakar stāste a liel saštam.

„Tagad jou viss dzīvšan iet uz ougš, tāpaṭ kā sove laike sievieš brunč rāves īsme," es lab domdams piekrītoš pamā a gāl. „Tālab cūkem rudeņos jādod lab doudz rāceņ, ta speķs pelds va dzīves toukes."

Pa saimniecebs lietem tev vienmēr tād aplam rūnšan un gais grābstšan. Tavo gāle viss kas iet uz ougš, ne tik vien kā dzīvšen," Emmiš sāk man lekt krāge. Tādes reizes es saprat, ka jāmekle ceļš uz koekstenc un tālab mēģne rūnšan ielaist cites sliedes.

„Tā viš iet, ja valdšan nedome pa sov tout, lab speķ un lētem cenem,' es mierīge balse tēc. „Bet va mēs paš nebi vaineg? Torēz pat, ka bi lieles vēlšans, tu pats kā driģens sadzēres lec uz vien kāj un souc — Rūdiš, tas tik i vīrs. Paskates, kā viš māk bučtes. Tāds vīrišķs, kas māk sievišķem tikt no riktige pus klāt, tāds māces valdebs liets a saturt rokes kā tramig ķēv. Tā tu pats torēz priecjes, bet tagad roust pier krunkes, ka cens iet uz ougš."

Tik prāteg rūnšan Emmiš nevare paciest. Panāces uz man pus un sov krāsaine pierkst man ga acem kratdams viš man uzbļāv:

„Liec tu Rūdiņ miere, tāpat kā viš tev liek miere. Va tu neredz, ka viš sov veslib un ģimens liet liek pirmē viete tā, kā štramam vīrem pienākes. Tu dome, ka viš sove atvaļnajem laike va louzet gāl pa pasouls lietem, ja jounei sievišķei storķs plivines vierse no visem pusem?" Emmiš iesprouds roks sānes, man skaidr noprase.

Pa tādem storķ lietem es paties nebi padomes. Tālab man pietrūk ko tēkt. Domdams es pieštope pīp a tabak un uzvilk kārteg dūm. Emmiš to saprat un neatslaides kā kaķs no pel.

„Va tu, Kriš, neapjēdz ka katrem pašem pa sev jāgāde. Palases gudres rakstes ku mūs paš Ģerman Ulds uzrakstes vesel grāmat, ka tā liet pat necelses."

„Nu tu, Emmiņ, mīļe pujen, akal apgāz liele pod," es atrad īste viet ku pieķertes un dot prete. „Tas Ulds neku nov rakstes, ka tā liet necelses, bet viš dome, ka tā būšen nekritses!"

„Man viens pīps, va ceļes, va krītes," Emmiš sašuts atkāpes div soļ apakaļ. „Man i skaidrs, ka neviens cits, bet tu pats i vainegs pie viss tād nelaim, jo tu nedome pa man un gaļs cenem."

Pa tik aplam rūnšan es aiz brīnamem gandrīz va nokrit no kušet. Es nevare saprast un izdomt, kāds dundars manam Emmiņam iekods, ja es i vainegs pa to, ka gaļei cen iet uz ougš. Bet liel gāls grozšan man nebi jātais. Emmiš pats tūleņ parāde, kas viņem aiz ād.

„Kamēr cit kārteg vīr šouj buks, tu tik slaistes pa māj un dedzan ťelevīšnam lamps. Būt tu a bišķ izkustjes meže pa svaig gais, mums gaļ pietikt vise ziemei pa tīr velt."

„Va sove laike es nou diezgan izskraides pa visādem mežem un mugre dabes krik? Bet tagad tu grib, la es akal skrien uz mež un dzene mierīgs lopeņš, tik tālab vien, ka pilste gaļei cens iet uz ougš!" Es mēģne Emmiņ vest uz skaidr domšen, jo jut, ka mane veslībe un mierīge dzīvšene droud nāvs briesms.

„Tā krik tev iesēdes vairāk gāle kā mugre. Paskates tik uz to paš Puķpodiņ Ješķ. Katr gad viš no mež pārbrouc sārknem vaigem un mask balle izdancen viss mētans, kamēr pēdes čūls iemetes. Māje viss siens izlikts a brież ragem un lāčādem, bet pagrabs pils a gaļ kā slaktūze."

Tād salīdznešan a Puķpodiņ Ješķ man iedūr vissāpīgāke viete. Kopš to laik, ka viš bi tics pa dižes Šans biedrības priekšnik, viš uz man vienmēr noskatjes no ougšpus, kā ziergs uz zvierbel. Tālab tād izrūnšanes no man paš Emmiņ, man nemaz negā pie dūš. Tonakt es gulte grozdames visād izdomes, līdz beidzt nospried, ka es nou švakaks pa Ješķ. Ja viš va šout buks, ta es a va sajemt dūš un nolaist kād no kātem.

Otre diene es nobrouc pie Puķpodiņ Ješķ apruntes pa biedrības lietem un beiges iemanevre rūnšan pa medīb sport.

„Cik ilg tā la māje sēd ieraces papīr koudzes kā tārps. Taisn nag niez sadot kādem ragainem pa ļip," es krēsle atsgāžes tēc a skaļ bals.

„Es nemaz nezine, ka taves cīpsles a vēl palices pār no sportsmeņ asen," Ješķ tīr priecigs iesouces. „Izgājše gade Sūkal Miķels dabe lod ciske un šogad vais negrib broukt līdz. Viņ viete viens vīrs mums tīr lab nodert, ja gades lielāks lopiš, ko dīrt un vilkt no mež āre."

„Ko tu tēc? Dabe lod ciske?" Es iesouces.

„Nu, lab, ka tike ciske. Būt dabes gāle, ta bi vakars uz ezer," Ješķ mierīg stāste, it ka kāds būt trāpes a ping-pong bumbeņ. „Tālab tu uzvelc sākkan jak, la cit tev pa krūmem va skaidr atšķirt no lop."

Man medšan dūš gan krietan sašļuk, bet pēc tik gar izrūnšanes es vairs nevare atskāptes. Un tā sanāc, ka nākošes nedeļs beiges mēs vis brouc uz mež.

Tā nekas. Tas broucens bi tīr labs. Otre gale mūs a sagaide kā kungs un noved medīb kampe. Es bi iedomjes, ka man būs a visem biksem jālien guļammaise un jāklaben zob no bailem, ka kāds vilks ķērses man pie ousem. Bet te bi vēl labāk dzīvšan kā pilste un neviens mūs netrouce. Tik indeans pa laikem ieskrē un uzprase, vai kungem vēl ko nevajag. Mēs paš apspried medšans sport raibes piedzījams un pa laikam pieradne ouss pie šoušans trokšņ. Tovakar pudliņem korķ sprāg ka lods no karstem plints stobrem un mēs bi gatav tūleņ nakts laike skriet uz mež. Lab, ka ceļe gādjes tas pats ideans un viš tēc, lai kung mierig izgules, un otre rīte viš pats mūs novedīs tāde viete, ku buk stāves rinde un gaides, la tik zalve virse.

Tālab otre rīte Puķpodiņ Ješķ mūs pamāce, la mēs nou muļķ un uz bukem nemaz netēre lods, jo tiem ir ciet gaļ, kā zābak zols. „Govs un teļ, tā i cit liet. Tiem gaļ tik mīkst, ka zost ga lūpem tek," notēc Jorģs un parāde, uz kur pus katrs la iet meže iekšē.

Es a uzvilcs plint brid pa mež brikšņem uz priekš, līdz pēc lab laiceņ iznāc tāde smuka klajmiņe, kas izskatjes gandrīz pēc Sasmaks pļavem. Pēc tik gar staigšen agre rīte stunde man sagribjes ēst. Soulite apsedes, es ieture krietn maltīt un, la labāk iet uz lej, pa laikam ierāv bišķ no plakne pudliņ. Tas viss tik lab gā kope, ka man laikem bi uznācs snodens. Es tik jut, ka viens man laizes pa ģīm, un pamodes es ieroudze sove priekše četrs nagains kājs a gar ast vide. Man uzrēz bi skaidrs, ka brież māt i klāt un bez liel laik tērēšan es paķēr sov plint, un lāde vierse, līdz tas lopiš apmetes ougšpēd kā beigt muš. Jo es vairāk skatjes, jo man vairāk mat cēles kājes. Tas lopiš man izskatjes pēc īst slocam gov.

Kamēr es tā brīndamies skatjes, turpat mane priekše it kā no zems izlīds nostājes pavisam svešs vīrels.

„Lab trāpets, mister!" viš dusmīge balse tēc. „A tād šāven tev ceļš uz cietam ir drošs!"

„Ko tu te pļuran nieks,' es atciert. „Man pats Puķpodiņ Ješķ pietēc, lai netēre lods uz buļļem, bet šouj tik govs va tels.'

„Ak, tev kāds vēl pamāce, la apšoj man ganampulk. Ku tas gudres ir, es a viņ grib aprūntes," svešes palik vēl rupāks. Pa to laik Ješķ a visem pārjem paš bi sanākuš apkārt.

„Va tu traks, nesajēdz kād starpeb i no irš gov un slocam mājlop," viņ kā viene balse uz man rājes. Ješķ pavilcs to sveše pie mal, ilg kouč ko strīdjes ab rokem plātdames. Beidzt Ješķ pienāc pie man un kā seržants jaunkareivam noprase, ku i mans bank grāmatiš. Viš paṭs izvilk sov rakstame un lik uz vien lapeņ tik parakstes. Es saprat, kas tā pa ziep, bet tie cit uz man tā skatjes, ka es pats nemaz nedabe redzt, ko Ješķ vēl pierakste mane grāmatiņe, bet svešes to pajēms, pacel sov zemnik hūt un sabriste gumij ābaks aizgā pār pa pļav.

No to laik mēs ar Emmiņ vairs pa gaļs cenem nerune, bet Ješķ man uz mež līdz nejem.

Kriš Ķepals

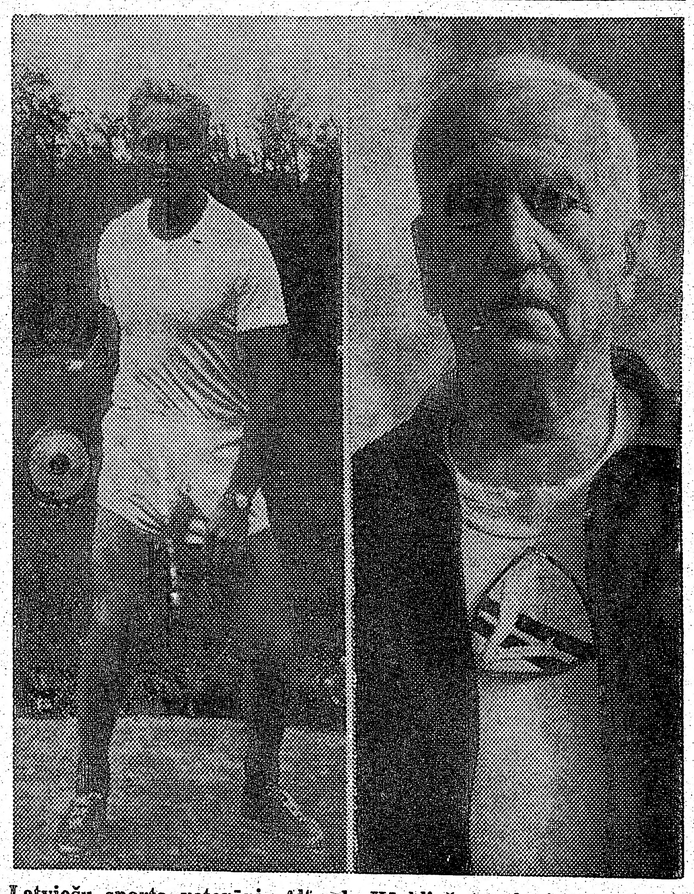

Latviešu sporta veterāni: Alfreds Kārkliņš (pa kreisi) un Arnolds Tīcmanis. Foto: J. Liģers

Rekordu formā

Pagājušās vasaras vieglatlētikas sezona veco vīru klasē, vecāki par 40 gadiem, beidzās Sidrabenē ar vieglatlētikas sacensībām, sasniedzot lieliskus rezultātus. Sacensībās A. Tīcmaņa dāvāto ceļojošo balvu kā labākais mešanu trīscīņā (lode, disks un veseris) izcīnīja Alfreds Kārkliņš. Latviešu vieglatlēts — 71 gadu vecais Arnolds Tīcmanis šoruden kanadiešu rīkotajās sacensībās „master klasē" (tā Kanadā sauc veco vīru klasi) Ošavā sasniedza četrus jaunus Kanadas rekordus — lodes grūšanā, šķēpa mešanā, veseŗa un diska mešanā, startējot 4. grupā — vieglatlēti, kas vecāki par 70 gadiem. Latviešu vecās klases vieglatlēti mešanās sacensībās ir labākie visā Kanadā, un jācer, ka nākošajā sezonā, kad 8. augustā Gēteborgā, Zviedrijā, notiks „māsteru" pasaules meistarsacīkstes vieglatlētikā, mūsu vecie zēni atgriezīsies Kanadā ar zelta un sudraba medaļām.

J. Vairdotis

Miris Čikagas pilsētas galva

Čikagas pilsētas galva demokrats Ričards Dēlijs, viens no spēcīgākiem ASV politiķiem, miris 20. decembrī 74 g. vecumā no sirdstriekas sava ārsta kabinetā. Viņš bija Čikagas pilsētas galva kopš 1955. gada un bija nozīmīgs demokratu prezidenta Džona Kanedija nominēšanā un ievēlēšanā par prezidentu 1960. gadā. Dēlijs dzimis Čikagā, viņa vecāki īru izcelsmes. Pēc Dēlija nāves par ASV otras lielākās pilsētas galvu līdz pilsētas padomes sanāksmei varētu pagaidām kļūt pirmais melnās rases pārstāvis. Dēlijs atstāj dzīvesbiedri, 3 dēlus un 4 meitas. Nelaikis bija labi pazīstams arī vietējā latviešu sabiedrībā.

☆ Kanadas parlaments ziņoja, ka Anglijas karalienes Elizabetes dēls 16 g. v. vecais princis Andrejs, kas ir otrās līnijas troņmantinieks, mācīsies Lakefield kolledžā Peterboro, Ontario provincē. Mācības gads sāksies 6. janvārī. Princis Andrejs pirms tam mācījās Gordonstoun skolā Skotijā, kuŗai ar Lakefield kolledžu ir vienošanās par studentu apmaiņu.

Baltiešu sieviešu organizāciju Ziemsvētku tirdziņš

Apmeklētājus DVF namā Londonā draudzīgi sveica visu triju Baltijas valstu karogi liecinādami, ka sadarbība šo tautu starpā sekmīgi turpinās. Tirdziņu atklāja pazīstamā angļu sabiedriskā un politiskā darbiniece baronese Paika, kas bijusi konservātīvo partijas parlamenta locekle un arī iekšlietu ministre. Viešņu sagaidīja latviešu daļas vadītāja Henriete Zariņa un DV vanadžu priekšniece Marija Ķeņģe, kā arī lietuviešu un igauņu daļu vadītājas. Bērnu priekšnesumus ievadīja Londonas latviešu skolas tautas deju kopa Mazais metieniņš. Skolas dziedātāju ansamblis nodziedāja divas dziesmas. Mazie lietuvieši šoreiz uzstājās ar mūzikas priekšnesumiem. Nobeigumā lietuviešu un latviešu bērni kopēji veidoja „dzīvo bildi" — Jēzus bērniņu un Mariju un Jāzepu un trim gudrajiem no austrumiem. Ienākumi nav mazāki kā citus gadus. Rīkotājas cer, ka varēs atkal nodot bagātīgu ziedojumu kā Latviešu mājai Almēlijā, tā DVF jaunajam īpašumam Straumēniem. A. L.

Jau rezervējamas viesnīcas

4. Eiropas latviešu dziesmu svētki Londonā risināsies no 26. — 31. jūlijam. Informāciju par Londonas viesnīcu rezervēšanu un cenām svētku viesi un dalībnieki var saņemt no Ilzes Rūtenbergas, 38. Hartington Court, Hartington Road, London, W4 3TT, pievienojot sev adresētu un apmaksātu aploksni. Tāpat informāciju par izrīkojumu biļetēm var saņemt no Jāņa Jakara, 3. Groundwell Road, Swindon, SN1 2LT, Wilts, England. A. E.

DV Sidnejas nodaļai 25 gadi

DV Sidnejas nodaļa Austrālijā 11., 12. un 13. decembrī atzīmēja savas pastāvēšanas gadsimta ceturksni. Svinības izvērtās plašas, krāšņas un iespaidīgas, jo tās ar klātieni pagodināja DV priekšnieks J. Frišvalds. Jau 5. decembrī notika svinīgs dievkalpojums un svētbrīdis latviešu kapsētā kaŗavīru urnu kapu nodalījumā.

J. Frišvalds Sidnejā ieradās 10. novembŗa rītā. Lidlaukā viņu sagaidīja ap 30 personu liela DV saime ar Sidnejas nod. priekšnieku P. Upenieku priekšgalā. Pēc tam notika pusdienas Lietuviešu klubā ar runām, apsveikumiem un tostiem, piedaloties gandrīz visiem, kas priekšnieku sagaidīja lidlaukā. Vakarā Latviešu namā bija R. Blaumaņa lugas No saldenās pudeles izrāde. Pirms izrādes J. Frišvalds uzrunāja apmeklētājus, uzsverot, ka DV atbalstījuši un atbalstīs katru cēlu pasākumu. Viņš arī aicināja nenovērtēt savas spējas par zemu. „Mēs nevaram pārveidot pasauli", teica runātājs, „to nevar pat tik stipras un lielas tautas kā vācu tauta, bet tāds veikums kā panākt Vitlama inkorporācijas atzīšanas atcelšanu ir jau ar plašu nozīmi." DV AV priekšsēdis M. Bumbieris pasniedza domrakstu sacensību balvas māsām A. un V. Buividēm. Sākās izrāde, kuŗā spēlēja SLT aktieŗi K. Gulberga režijā, un aktieŗi saņēma daudz sirsnīgu aplausu. J. Svilāns bija gatavojis dekorācijas Blaumaņa laika garā.

11. decembrī notika svinīgais akts ar karogu ienešanu, pausmi, Lielo jundu, svētbrīdi māc. J. Kraukļa vadībā, svinīgo solījumu, biedru-dibinātāju apsveikšanu un J. Norviļa Vakarjundu, ko atskaņoja vīru ansamblis „Dziesmu gars". Atklāja arī plkv. O. Kalpaka bisti, ko dāvinājusi Z. Zārda ASV.

DV priekšnieks J. Frišvalds svētku runā norādīja, ka DV organizācija tuvojas 31 gada aprisei, tādēļ toreizējie jaunie puiši vairs tikai savās sirdīs ir tie paši. Organizācijā svarīgi trīs lielumi: griba, darītāji un līdzekļi. Runātājs apstiprināja, ka esam stipra idejiska kopība un tāda arī paliksim. Darba darītāju mums netrūks, ja pratīsim piesaistīt jaunatni. DV organizāciju nodibināja jaunieši, un jaunatnē arī mūsu nākotne. Arī līdzekļi svarīgi. Kārtīgi jāmaksā biedru naudas, nepieciešami arī saimnieciskie pasākumi.

Uzrunu DV priekšnieks nobeidza ar aicinājumu būt aktīviem, jo daudz vēl jāpanāk. Dzimtenē mūs dzird. Mums jāpanāk, lai dzimtene būtu brīva. Klātesošie vienojās Latvijas valsts himnā.

Vīru ansamblis „Dziesmu gars" nodziedāja 4 dziesmas E. Kaluma vadībā.

Pēc J. Frišvalda apsveikuma runāja konsulārais pārstāvis O. Rozītis no Melburnas. Vēl runāja 27 apsveicēji, bija arī vairāki rakstveida apsveikumi. Daudzi apsveicēji pasniedza arī dāvanas (albumus, aploksnes u. c.). Ziedus un dāvanas saņēma arī DV priekšnieks J. Frišvalds un Sidnejas nod. vanadžu priekšniece E. Rodzeķisele. Apsveicējiem pateicās nod. priekšnieks P. Upenieks. Karogu ienešanu un iznešanu komandēja DV AV priekšsēdis M. Bumbieris, kas bija ieradies no Adelaides.

Ar DV AV atzinības rakstiem apbalvoja bij. LAAJ prezidija priekšsēdi G. Braču un Informācijas centra vadītāju G. Bogdanoviču par viņu ātro un trāpīgo rīcību pret Vitlama inkorporācijas atzīšanu un visu tālāko akciju. Atzinības rakstus saņēma arī vanadžu sekretāre Lilija Priede un nod. pr-ks P. Upenieks. Akts beidzās ar DV dziesmu.

DV Austrālijas nodaļu delegātu sanāksmē piedalījās 9 delegāti ar 20 balsīm, kas reprezentēja 8 nodaļas ar 1468 biedriem. Pārrunāja un izlēma vairākus jautājumus, attieksmē pret DV saimi Austrālijā, kā arī noklausījās DV AV priekšsēža M. Bumbieŗa sniegto gada pārskatu un DV priekšnieka J. Frišvalda sniegtos ierosinājumus un norādījumus. Sanāksmi vadīja P. Upenieks.

Vakarā kupls skaits dejoja svētku ballē Latviešu namā, kaut dzīvsudraba stabiņš termometrā rādīja turpat plūs 30 gradu C. Nākošā rītā varēja vizināties ar kuģīti pa skaisto Sidnejas ostu.

Ed. Šmugajs

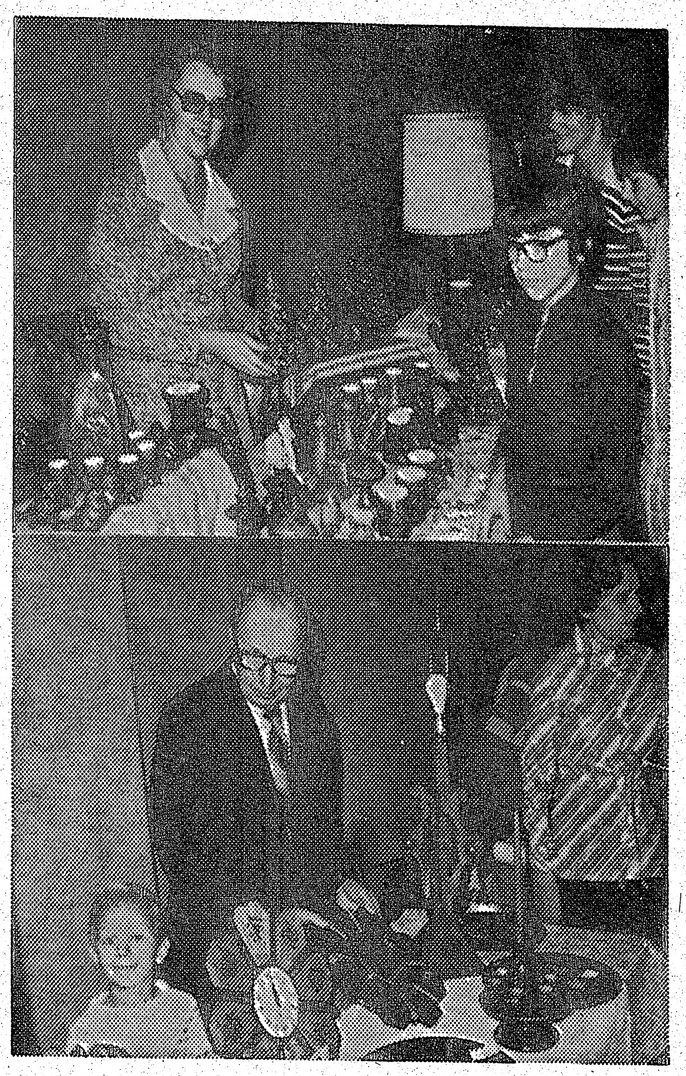

Klīvlandes Apvienotās draudzes Ziemsvētku tirdziņā. Augšējā attēlā — Vita Reineka (pa kreisi) pie savas keramikas, apakšā — Eduards Balodis pie koku intarsijām un citiem saviem izstrādājumiem. (J. Ezergailis)

Bumbas vietā slepenie dokumenti

Agrākais ASV Centrālās pretizlūkošanas dienesta (CIA) darbinieks, kuŗu kaimiņi pazinuši kā izteiktu pretkomūnistu, ievietots Vašingtonas cietumā, apsūdzot viņu par valsts drošības dokumentu piegādāšanu Pad. savienības diplomātiem. 56. g. vecais Edvīns Mūrs arestēts, kad pie padomju diplomātu dzīvokļu mājas krievu sargs atradis novietotu saini, ko noturējis par spridzinonāmo bumbu, un izsaucis amerikāņu policiju. Pēdējā saini nodevusi ASV valsts drošības policijai (FBI). Sainī bumbas vietā atrasti slepeni aizsardzības dokumenti un zīmīte, ka krievi varētu iegūt vēl vairāk slepenās informācijas, ja sagādātu par pakalpojumu 200.000 dol., kas būtu novietojami apavu kastītē un noliekami tukšā būvlaukumā Mūra dzīves vietas tuvumā. Pateicoties krievu mentālitātei, visur var saskatīt aizdomas un apdraudējumu, pēdējie paši nodevuši savu slepenās informācijas piegādātāju.

Tris dienas Venecijā

JŪRĀ GRIMSTOŠA VĒSTURES PIEMINEKĻU UN MĀKSLAS VĒRTĪBU KRĀTUVE

Jau pats brauciens no Minchenes uz Veneciju ir ļoti interesants — ceļš vijas cauri Austrijas un Italijas skaistajiem sniegotajiem Alpu kalnu un zaļo ieleju apvidiem un vēsturiskām pilsētām. Piemēram, Zalcburga, kuŗas tuvumā atrodas ievērojamākās akmensāls raktuves Eiropā. Insbruka, ko senos laikos uzskatīja par svarīgāko krustceļu punktu, tagad izveidojusies par tūrisma un ziemas sporta centru. Tur 1964. gadā notika ziemas olimpiada. Italijas pilsētā Tridentā no 1545. līdz 1565. gadam ar pārtraukumiem notika pāvesta Paula III sasauktais koncils. Tur ir arī Cezara Batistas mauzolejs. Verona savukārt ir viena no senākām un arī skaistākām pilsētām Italijā. Politiski vajātais dzejnieks Dante, pēc bēgšanas no Florences 1303. g. tur atrada sev patvērumu. Veronā norisinājās patiesa jauna zēna un meitenes mīlestības drāma, ko angļu rakstnieks Šekspīrs aprakstā savā drāmatiskā skatuves drāmā Romeo and Juliet. Mājā, kur dzīvoja Jūlija, tagad atrodas viņai veltīts mūzejs, bet pagalmā stāv viņas bronzas statuja. Veronā starp citām vēsturiskām celtnēm vēl samērā labi saglabājies romiešu teātris — kolosejs, kur uz arēnas vasaras sezonā izrāda Šekspīra drāmu Romeo un Jūlija un Verdi operu Aīda, kuŗas pirmizrāde notika 1871. g. 24. decembrī Kairā sakarā ar Suecas kanāļa atklāšanas svinībām. Pirmizrādē Latvijas nacionālā operā Rīgā 1922. gadā diriģēja Teodors Reiters.

Veronā vēl redzamas pilsētas mūŗa atliekas no 1527. gada. No sakrālām celtnēm visslavenākā ir San Ceno bazilika — romāņu stila meistardarbs. Tālāk caur auglīgo līdzenumu ar plašām vīnogu plantācijām ceļš iet uz seno pilsētu Padovu ar vienu no vecākām universitātēm Eiropā un pirmo medicīnas fakultāti pasaulē, kā arī pirmo botānisko dārzu Eiropā, nodibinātu 1545. gadā. Padova ir pēdējā pilsēta ceļā uz Veneciju.

Veneciju ar cietzemi savieno 3,6 km gaŗais dzels tilts, kas balstās uz 80.000 priežu koka paliem. Teiksmainā Venecija sevī ietver tik daudz retu monumentālu un vienreizēju tēlotājas mākslas vērtību, kuŗas neiespējams apskatīt dažās dienās un nevar aprakstīt dažās rindiņās.

Veneciju nevar arī iepazīt no grāmatām, foto uzņēmumiem

(Turpinājums 20. lp.)

Būvinž. Arnoldam Lācim 75 gadi

Dēla Viestura ģimenes mājā uz 75 dzīves gadiem šinīs dienās atskatījās Indianapoles sabiedriskais darbinieks un akadēmiskās kopas loceklis būvinž. Arnolds Lācis. Jubilārs dzimis 1901. g. 25. novembrī Jaungulbenē. Pēc Latvijas universitātes beigšanas līdz Latvijas atstāšanai 1944. gadā strādājis šoseju un zemesceļu departamentā par rajona inženieri Balvos, tad Valkā. No 1946. līdz 1950. gadam strādājis savā speciālitātē amerikāņu armijas dienestā un pēc ieceļošanas ASV, Indiānas pavalsts ceļu departamentā līdz aiziešanai pensijā. Ir Latviešu inženieŗu apvienības ārzemēs biedrs un akadēmiskās vienības Ritums loceklis, ilgākus gadus būdams arī kopas vecākais ASV. Kopas ierosmē vietējai latviešu sestdienas skolai dāvināja projekcijas aparātu un pasniedza divus Latvijas karogus. Katru pavasari skolas izlaidumā kopa pasniedz stipendiju absolventiem ar labākajām sekmēm latviešu valodā — latviskās izglītības turpināšanai Gaŗezera vasaras vidusskolā. Jubilārs 1957. gadā nodibināja un pirmos 9 gadus vadīja paju sabiedrību — Apgāds Akadēmiskā dzīve, kas izdod gadskārtējo rakstu krājumu Akadēmiskā dzīve, sasniedzot jau 19. numuru. Pirms vairākiem gadiem jubilārs nodibināja arī apgādu Burtnieks, izdodot glītas latviskas apsveikumu kartītes ar latviešu gleznotāju darbu reprodukcijām krāsās. Gavilnieku sveica dēli Viesturs un Andris, kā arī vedeklas tēvs Nikolajs Ozols. Indianapoles latviešu akadēmiskās kopas valdes vārdā runāja Arnolds Brīvulis, bet kopēju dāvanu un rožu ziedus pasniedza Helēna Starca. G. G.

Aizsaukta mūžībā

Astrida Veiss

1976. gada 2. decembrī Toronto

Tu aizej un nepārnāc mājās,
Un istabas tukšas top;
Iet soļi un gurdeni stājas,
Un Tevis vairs nesastop...

Pateicībā un mīlestībā

Eduards Austriņš

(10. turpinājums)

Oficiāla lieta bija gluži citāda. Priedulis rādīja paziņojumu, ka viņa sieva Mirdza pēc vairāk nekā trīsdesmit gadiem beidzot saņēmusi atļauju izbraukt no Latvijas pie vīra. Lai nu Kalums saprotot, ka viņam rezidence, kuŗa patiesībā ir tikai viena istaba, jāatstāj, jo trim tā kļūs par mazu, sevišķi, ja tanī dzīvo laulāti cilvēki, kas ilgus gadus nav satikušies. Priedulis solījies Kalumu izguldināt tikai dažas naktis, lai viņam nebūtu jānīkst Pestīšanas armijas mītnē, bet nu kā kungs nodzīvojis rezidencē turpat veselu mēnesi, nemaz nedomādams to labprātīgi atstāt.

Kalums pārlika pār plecu savu somu un devās uz Kāpostu ciemu pie Ceriņa. Vecā saimniece šūpojās uz lieveņa savā krēslā kā arvien. Viņa neslēpa pret Kalumu savu labvēlību, jo tas bija palīdzējis iztīrīt mājas pagrabu no Ceriņa gleznām. Pastalnieks tās bija atļāvis pēc istādes novietot turpat Skatuves biedrības nama bēniņos. Kad jaunā paaudze uzcels jauno biedrības namu, Ceriņa gleznas varēs piekārt pie visām sienām kā kultūras mantojumu.

„Pīters aizgāja uz veikalu pēc piena, uzkavējieties tepat," vecā dāma aicināja.

Ceriņš drīz atgriezās ar paprāvu papīra maisiņu rokā. Viņš tūliņ aicināja Kalumu savā jumta istabā un uzlika iepirkumu uz galda. Tur bija divas pudeles aristokratu vīna.

„Ko tu zini par Žirbinska kundzi?" Kalums jautāja Ceriņam, kad bija aizsākta otra pudele.

„Kā jau visas sievietes: melo, blēdījas, brīžiem ticīgas, brīžiem neuzticīgas, ko tur daudz sacīt," Ceriņš atmeta ar roku un iedzēra krietnu malku no aristokratu vīna.

„Viņa taču latviete," Kalums ieminējās.

„Tu domā — latvietes nav sievietes?"

„Tā es nedomāju, es domāju tikai... kā viņa varēja aiziet pie tā vecā poļa?"

„Pirmkārt, viņš ir bagāts un otrkārt..."

„Otrkārt?" Kalums kļuva nepacietīgs.

Žerbinska kundze nemaz nav īsta latviete, viņa tikai latviski runā."

„Tā — gluži bez kāda akcenta!"

„Viņa ir puslatviete," Ceriņš zināja apgalvot. „Stāsta, ka Žerbinska kundzes tēvs bijis latvietis, bet māte poliete, poļu laukstrādniece, kas Latvijas labajos gados ievesta no Polijas un strādājusi pie bagāta Zemgales saimnieka. Nu, tad jau saprotams..." Ceriņš neizrunāja teikumu līdz galam.

„Ceriņš zināja stāstīt, ka Stefānijas māte ar mazo meitiņu devusies savam saimniekam līdz bēgļu gaitās uz Vāciju, kur nometnē iepazinusies ar kādu poli, agrākās Andersa armijas karavīru un repatriējusies uz Poliju, bet meitene palikusi pie tēva, mācījusies latviešu nometnes skolā un vēlāk aizbraukusi viņam līdz uz Ameriku.

„Kur Stefānijas tēvs atrodas tagad?" interesējās Kalums.

„Viņš jau bija miris, pirms Stefānija apprecējās ar Žirbinski."

Likās, ka Ceriņš par šo jautājumu nevēlējās daudz runāt. Kalums to vairs arī neizjautāja. Viņu tagad vairāk nodarbināja Žirbinska kundzes nezināmā problēma, kuŗu tas principā bija solījies palīdzēt atrisināt.

Varbūt tam bija kāds sakars ar Stefānijas māti, kas aizbraukusi uz Poliju, kur tagad dosies arī Žirbinskis, lai apskatītu dzimteni. Bet ko viņš, Kalums, tur varēja palīdzēt? Un kāpēc Stefānija bija izvēlējusies tieši viņu — cilvēku, ko šeit tikpat kā neviens nepazīst un kas te nekad vairs nedomā atgriezties? Tie bija jautājumi, kas Kalumu tagad nodarbināja arvien vairāk, ka viņš piemirsa pats savu problēmu. Viņam taču bija jāsameklē kāda apmešanās vieta.

Pie Ceriņa uzturēties nevarēja, jo namsaimniece jau tagad nervozi šūpojās savā lieveņa krēslā. Viņai likās, ka viesis tur augšas istabā pārāk ilgi uzkavējās. Pienu neviens tik ilgi nedzer. Vecā dāma atviegloti nopūtās, kad redzēja abus izejam pa savas mājas vārtiņiem.

Ceriņš izvadāja Kalumu gandrīz pa visu Kāpostu ciemu, lai atrastu piemērotu apmešanās vietu. Viņi lasīja vairāku māju logos izliktus uzrakstus: „Flat for rent", „Room for rent", „Furnished room"... Dažiem uzrakstiem vēl bija piemetināts: „No children" vai „Single lady only"...

Ceriņš vedināja Kalumu šajā mājā iekšā.

„Trakais, es jau neesmu vientuļa sieviete!" viņš iesaucās. „Laikam būsi iedzēris par daudz no aristokratiskā"...

„Vai nav vienalga — vientuļa sieviete vai vientuļš vīrietis?" Ceriņš brīnījās. „Kad tik samaksā īri."

Saimniece bija ar mieru pieņemt arī vientuļu vīrieti, bet ar dažiem papildnoteikumiem: viņas mājā nedrīkstot ievest sievietes, nedrīkstot smēķēt gultā, nedrīkstot pieņemt draugu apciemojumus. To teikusi, viņa aizdomīgi paskatījās uz Ceriņu. Saimniecei būtu patīkams īrnieks, kas visu dienu strādātu ārpus mājas un savā istabā pārgulētu tikai naktis.

Nē, Kalums strādājot tikai naktīs, bet dienu guļot. Nu, tad lai stipri nepievērot durvis un ejot klusi pa kāpnēm. Lai vēlu naktī nelietojot arī vannu, bet mazgājoties, kad visi jau piecēlušies.

Kalums samaksāja īri par visu mēnesi un aizgāja ar Ceriņu pasēdēt parkā. Tur uz soliem jau nīka vecāki un jaunāki vīrieši, nezinādami paši, ko ar sevi iesākt. Viņiem nepatika vairs ne mazgāties, ne skūties. Tad pienāca kāds no viņiem un prasīja Kalumam divus dolarus un divdesmit piecus centus.

„Kādēļ ne līdzīgu naudu, bez centiem?" interesējās Kalums.

„Tādēļ, ka ir inflācija," pienācējs jau pastiepa atvērtu sauju.

Kalums iespieda tajā divus dolarus bez centiem.

„To kvoteri tad man būs jāpiemaksā pašam," naudas saņēmējs žēlojās.

„Kāpēc pašam?"

„Tieši tik daudz maksā pudele vīna. Iedomājies — divi dolari un piecdesmit pieci centi, kur agrāk to pašu pudeli varēja nopirkt par, jā... par? Par deviņdesmit centiem vai lētāk!" iesaucās vecais vīna baudītājs.

„Vai tas nav latvietis?" Kalums pēkšņi iejautājās, kad naudas „pumpētājs" bija aizgājis.

Pa celiņu tiešām tuvoās Jānis Pastalnieks, Latviešu skatuves biedrības priekšnieks.

(Turpinājums sekos)

Edvarts Tūters

VECO GADU AIZVADOT

Šovakar laidīsim domas
Cerības un sapņus dēstīt...
Zemes ceļos, zvaigžņu takās —
Jaunas gaismas ziņas vēstīt.

Stāstīsim par zemes lietām,
Neprāts ko ar miglu svaida...
Un par mazo gaismas draudzi,
Stundu dievīgo kas gaida.

Stāstīsim, ka tumšā naktī
Drošāko sev atrast ceļu.
Mācīsim cirst tādu logu,
Lai var redzēt labo ceļu...

Laika ceļu. Domu ceļu.
Ceļa zīmju redzēšanu.
Redzēšanu. Dzirdēšanu
Brīves ausmai ticēšanu!

...Šovakar laidīsim domas
Cerības un sapņus dēstīt...
Zemes ceļos, zvaigžņu takās —
Jaunas gaismas ziņas vēstīt.

Ausma Jaunzeme

BAILES

Es zinu, kādēļ Tu mani atstāji:
redzēju spogulī balto
šķipsnu matos,
pierē rievu.

Tu: vairs tikai atmiņa?
— Laiks iet.

Vasaras baltie krasti,
nogulētas dienas saulē,
siltajās naktīs flamenko —

Laiks iet.
Mana meklēšana
kļuvusi histeriska.
Atkal Tevi mēģinu atrast
Grenvičas pūlī,
Izplatījuma Adatā,
vai Zelta Vārtu parkā?

Toreiz Tu aizgāji, atstājot
mani vienu
ar mostošām bailēm —
(tās gulēja zemapziņā, kamēr
es gulēju Tavās rokās)
Tagad tās plešas:
milzīga sēne padebešos
draud. —

Drīz pietrūks laika.
Vēl meklēju un nezinu,
kur Tevi atrast
— vai vispār atradīšu,
lai rastu mierinājumu
Tavās rokās,
kad sēne sasniegs arī mūs.

Valentīne Hermane

SNIEGI SNIEG

Sniegi,
Baltie debess viesi
Kailos zarus,
Zemi rotā.
Logu rūtīs
Sala ziedi
Zvaigžņu sagšu auž.

Sniegi
Aizputina ceļus,
Tomēr domas
Viegli ceļas
Pāri sniegiem
Ieslīdot
Dienās senajās.

Arī toreiz
Sniga sniegi,
Zvaigžņu segu
Auda sals.
Draugs, vai putenī
Pie tevis,
Atnāk senās atmiņas?...

RELIĢISKĀ DZĪVE

Bīskapa J. Rancāna piemiņa Čikagā

Bīskapa Jāzepa Rancāna piemiņas sarīkojumā Čikagā. Attēlā no kreisās: J. Vilciņš, prāv. B. Baginskis, F. Zeps upn prāv. A. Goldikovskis Foto; Andris Lamberts

Amerikas latviešu katoļu apvienības valde 5. decembrī rīkoja bīskapa Jāzepa Rancāna 90. dzimšanas un 7. nāves dienas piemiņu. Akts notika Aglonas Dievmātes baznīcā Čikagā. To ievadīja koncelebrēts dievkalpojums, piedaloties prāvestam B. Baginskim, prāvestam A. Goldikovskim un tēviem J. Škutānam un V. Čivželim. R. Matisons nodziedāja divas solo dziesmas V. Vištelja pavadībā.

Pēc dievkalpojuma draudzes sarīkojuma zālē bija rīkots azaids, kuŗā vairākas dziesmas nodziedāja vīru koris diriģenta Gaiķa vadībā. Par bīskapu J. Rancānu runāja bij. saeimas deputāts F. Zeps, raksturojot viņu kā garīdznieku un humānistu. J. Rancāns bija liels latviešu patriots, veltījot nenogurstošas pūles savas tautas un jaunās Latvijas valsts labā. Pirmā pasaules kaŗa laikā Rancāns dzīvi piedalījās latviešu bēgļu un kaŗā cietušo palīdzības darbā. Kā saeimas vicepriekšsēdis pieņemts audiencēs pie Rietumeiropas valstu galvām. Bīskaps Rancāns brīvi pārvaldījis 7 valodas, kas viņam bijis liels palīgs ārpolitiskā darbā. Arī pēc 2. Pasaules kaŗa viņš aktīvi darbojās bēgļu palīdzības darbā, kā arī palīdzot latviešu kaŗa gūstekņiem.

Pēc F. Zepa runāja prof. A. Rubulis, raksturojot J. Rancānu kā augstu morālu autoritāti. Sveicienus nodeva arī LKSA Dzintars pārstāvis A. Tutiņš, korporācijas Lacuania pārstāvis J. Šķirmants un Čikagas latviešu organizāciju apvienības priekšsēdis I. Bergmanis. Sarīkojumu vadīja J. Vilciņš, par azaidu rūpējās dāmu komiteja.

Andris Lamberts

Patiesais cilvēks

Kad mēs domājam par Jēzu, mēs parasti domājam par Viņa pārdabisko piedzimšanu, brīnumdarbiem, krusta nāvi un augšāmcelšanos, uzbraukšanu debesīs, Viņa atnākšanu otrreiz. Kaut kā mums tomēr nevedas domāt par Jēzus mīlestību uz tuvākiem un ienaidniekiem, par Viņa pilnīgo uzticēšanos savam debess Tēvam, par Viņa sirdsskaidrību visās dzīves attieksmēs, Viņa gara diženumu, brīnišķīgo pazemību, par Viņa gara dzīves neizsmeļamiem dziļumiem.

Lūk, tāds cilvēks ir dzīvojis starp cilvēkiem! Es ļoti labi varu saprast to italieti, kuŗu kādreiz baznīca tiesāja par ķecerību. Viņš, sevi aizstāvēdams, sacīja: Es varu viegli saprast Jēzus dievību, bet saprast Jēzu kā cilvēku man ir neiespējami. Bet Jēzus bija cilvēks. To apliecina vārdi: Vārds tapa miesa. Teicami liels ir Dieva bijāšanas noslēpums: Dievs ir parādīts miesā . . .

Būt par cilvēku nav nekas mazs, nekas nožēlojams. Saprotams, te tagad nedomāsim par tādiem cilvēkiem, kādi esam mēs, bet par cilvēku, kāds bija Jēzus. Patiess cilvēks ir kaut kas liels, neizteicami liels.

Pāvils skubina mūs tiekties pēc Kristus pilnības diženuma mērā. Pāvils lūdz Dievu par efeziešiem, lai tie „iegūtu visu Dieva pilnību." Pāvils turēja savu gara acu priekšā Jēzu, kad viņš rakstīja šos vārdus: „Sekojiet man, kā es sekoju Kristum Jēzum."

Kristietis nav cilvēks, kas ir kristīts savā baznīcā, mazs vai liels, kas iemācījies savas baznīcas likumus, baznīcā salaulāts, kas tiek izvadīts uz kapiem ar dievvārdiem. Kristietis ir tas, kam Jēzus Kristus ir Pestītājs, Kungs, Draugs, Brālis, kas ar visiem saviem gara, dvēseles, prāta un miesas spēkiem, Dieva Svētā Gara balstīts, cenšas sevī tuvoties tam Gara briedumam, kāds bija Jēzū Kristū.

Sekot Jēzum Kristum nenozīmē piederēt pie baznīcas, jo es varu arī piederēt pie savas baznīcas, nebūdams Jēzus sekotājs. Apliecināt Jēzu cilvēkiem nenozīmē pajautāt otram, vai tu esi atpestīts? Tu esi kristietis, ja tu vari parādīt, no kā tu pats esi atpestīts, no kā tu pats esi atgriezies, kam tu pats esi pievērsies. Tad visi vārdi ir lieki, tad tava un mana staigāšana cilvēku priekšā būs stiprākā liecība.

Lūk, Jēzus Kristus, šis cilvēks, ir parādījis mums, ko nozīmē būt cilvēkam, kāds ir īstais cilvēks, kas tad ir arī kristietis. Kas Jēzu, īsto cilvēku, ir skatījis, tas atrod sevī vēlēšanos pielīdzināties Jēzum nevis izskatā, bet garā. Dievišķīgais elements cilvēkā ir tas, ka viņš aug mīlestībā pret cilvēkiem arī tad, kad cilvēki neaug mīlestībā pret viņu.

Jēzus virs zemes bija ne tikai cilvēks, bet arī Dievs. „Viņā iemājoja visa dievības pilnība cilvēka miesās." Iepazīstoties ar Jēzu, redzam, ka viņā ir kautkas, kā mums nav. To jau pateica Nikodēms: „Mēs zinām, ka tu esi mācītājs, nācis no Dieva, jo neviens nevar darīt tādus darbus, kādus daritu, ja Dievs nav ar to." Jēzus darbi bija Dieva darbi. Viņa pasaulīgais celš bija Dieva ceļš, Vārdi Dieva vārdi, Mīlestība Dieva mīlestība. Jēzus apsolījumi bija Dieva apsolījumi. Jēzus skaidrā dzīve atspoguļoja Dieva godību zemes virsū.

Kad Jēzus parādīja savu interesi par dzīves pabērņiem, grēciniekiem un muitniekiem, tad tas mums ir galvojums, ka Dievs meklē zudušos, nelaimīgos, atstātos. Un kad Jēzus pie krusta atdeva savu dzīvību par tiem, kas bija situši Viņu krustā, tad varam būt droši, ka nekādi mūsu grēki vai grēciņi un citi noziegumi nevar mazināt Dieva mīlestību uz mums. Tā Jēzus palicis par Dieva sirds atklājēju.

Pie krusta mēs mācāmies pazīt Dieva bezgalīgo mīlestību, saprast, ko nozīmē vārdi „Dievam nepatīk grēcinieka nāve! Kad to esam sapratuši, tad esam atraduši mieru.

Tādā izpratnē tad arī Jēzus palicis mums par Dieva visskaidrāko Vārdu: Iesākumā bija Vārds, un Vārds bija Dieva, un Dievs bija Vārds." Šajā izpratnē Dievs un cilvēks savienojas. Kadreiz vidū bija bezdibenis: svētais Dievs tālu debesīs, grēcīgais cilvēks virs zemes bez kādas cerības sasniegt Dievu. Nāca Jēzus Kristus, un dievība un cilvēcība un debess un zeme savienojās. Tā ir Ziemsvētku vēsts — liela, varena. Dievs Jēzū Kristū palicis par cilvēku, la mēs varētu kļūt par Dieva bērniem.

„Liels ir dievbijības noslēpums: Kristus ir skatīts miesā, sludināts tautām, ticēts pasaulē, uzņemts godībā."

R.E.

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cress., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaide sastopams baznīcas kancelejā otrdienās no pl. 9.30 līdz 12.30, bet trešdienās un piektdienās no pl. 5 pēcp. līdz. 8 vakarā.

31. dec., piektdien, pl. 7.30 vak. Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu.

2. janvārī Jaungada dievkalpojums.

9. janvārī dievkalpojums.

16. janvārī dievkalpojums.

23. janvārī dievkalpojums.

30. janvārī dievkalpojums.

Māc: J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont., M4G 1V5. Tālr. Toronto. Mājā 8 Rolland Road, 482-5743.

Māc. J. Cālītis sastopams baznīcas kancelejā trešdienās no pl. 10 — 12 rītā un no 6 — 8 vakarā, bet ceturtdienās no pl. 10 — 12 dienā. Citā laikā — iepriekš sazinoties.

31. dec. piektdien, pl. 7 vak. Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. Ā. Čops.

2. janv. pl. 3 pēcp. dievkalpojums. Māc. I. Gaide.

9. janv. pl. 11 no rīta dievkalpojums.

16. janv. pl. 3 pēcp. dievkalpojums.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

31. decembrī pl. 7 vak. Vecā gada dievkalpojums.

9. janv. 1 pēcp. Zvaigznes dienas dievkalpojums

Māc. R. Ekšteins, 487 Brookdale Avenue, tālr. 782-8570. Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 pēcp. — Bībeles studijas trešdienās pl. 8 vakarā Walmer Road baptistu dievnamā.

31. decembrī pl. 7.30 vak. Vecgada vakara dievkalpojums, vadīs māc. A. Ūsis no Klīvlandes.

1. janvārī pl. 4 pēcp. dievkalpojums un Sv. vakarēdiens. Māc. A. Ūsis.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 109 Sunnyside Ave., tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pl. 1 dienā.

9. janvārī pl. 1 pēcp. dievkalpojums.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze 18 Victoria Avenue South. Māc. K. Kuškēvics, 213 East 15th Street, Hamilton, Ont. L9A 4G1; tālrunis 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 7.30 —9.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

31. decembrī, pl. 20 Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu.

2. janv. pl. 13.30 dievkalpojums.

9. janv. Zvaigznes dienas dievkalpojums.

16. janv pl. 13.30 dievkalpojums.

23. janv. pl. 11 no rīta draudzes gada sapulce dr. namā.

30. janv. pl. 13.30 dievkalpojums.

OTAVĀ

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudzes Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

2. janvārī pl. 2 pēcp. arhibīskapa Gana raksta nolasīšana.

9. janvārī pl. 2 pēcp. dievkalpojums bērniem un jauniešiem.

16. janvārī pl. 2 pēcp. dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma dāmu komitejas gada sapulce.

30. janvārī pl. 2 pēcp. dievkalpojums. Pēc tā draudzes gada sapulce.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

Nepārtraukti 21 gadagājumā

Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30

Vilnis 1270 AM

No Niagara WHLD raidītāja

Vadītājs A Laksmanis. 106 Dorset Rd. Scarborogh, Ont., tālr. 261-4216.

PRIEKA VĒSTS

Kristīgo latviešu radio raidījums katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagara WHLD raidītāja

Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Vilkelavs 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

107.7 un TV 29. staciju

pl. 11.30 no rīta.

Tuvāka informācija, 700 CLUB, CBN FM radio tel. 889-3126.

A. BĒRZIŅŠ Realty Ltd.

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA
OBLIGĀCIJAS UN NOTĀRS

316 Harbord Street, Toronto, Ont. Tel. 534-8447

A. Eglītis — TV RENTALS

161A Roncesvalles Ave., Toronto M6R 2L3

Tel. 537-1401

PAVASARA LE 1-7353

DELIKATEŠU VEIKALS UN KONDITOREJA

361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks St. ČUKULS

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS

141 DANFORTH AVE.

Tel.: HO 5-9905 *Ausma Miķelsone*

Ja esat nodomājuši iegādāties

Jaunu 1977. gada automašīnu,

apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Av., Toronto 6,

Lotus FLOWERS

792 Bathurst St.,
(pie Bloor St.) Toronto
Ont. M5R 3G1
TEL. 533-3884

PUĶES - GRĀMATAS
DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTRĀDĀJUMI

Vienalga, kur dzīvojat: Sidnejā, Stokholmā vai Sanfrancisko — rakstiet, telegrafējiet, telefonējiet, un jūsu puķu pasūtinājumu izpildīsim nekavējoties. Ināra un Arvids Tirums

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19¾ mārc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — piektd. no pl. 9.00 — 7.00, sestdienās no pl. 9.00 — 5.00, trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

M6R 2N5 Tālr.: 531-3098.

Novusa galdiņi

Vēl mums krājumā seši novusa galdiņi ar nūjiņām un kauliņiem. Varam nogādāt jūsu mājās. Nākošie galdiņi būs gatavi ap 20. dec. Tos varēs saņemt tikai tie, kas pasūtinās līdz 6. nov. Tel. 635-1599.

Mr. Kanters

LATVIJA AMERIKĀ

LAIKRAKSTAM

125 BROADVIEW AVE, Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $21.—
☐ 6 mēnešiem $11.50
☐ 3 mēnešiem $ 6.—

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese: .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārdā

IEPRIEKŠĒJS PASŪTINĀJUMS

KONFRONTĀCIJA AR TIRANNIJU, rediģējis Alfreds Straumanis, atspoguļo daudzos tirannijas veidus. Pirmais Baltijas valstu drāmas kopojums tagad būs pieejams arī angļu valodā un parādīsies 1977. g. 1. janvārī. Tulkojuma īstenošanos ir atbalstījusi Baltijas studiju apvienība (AABS), Baltiešu teātŗa fonds un Latviešu Teātŗu apvienība ASV. Divas no sešām lugām rakstījuši latvieši. Trīs no sešām lugām rakstītas padomju režīma laikā un pārējās lugas rakstījuši baltiešu drāmatiķi trimdā. Katrai lugai ir ievads, kas izskaidro kā lugas autora izcelsmi, tā lugā raksturīgo.

Skaistas drēbes vākos iesietais sējums ir spēcīga liecība par baltiešu piedzīvoto likteni. Daudziem sagādās prieku šīs iepriekš nepublicētās lugas. Konfrontācija ar tiranniju ir mūslaiku labāko drāmu sakopojums. Jūs papildināsit pats savu, kā arī sabiedrības zināšanās par latviešu un visu baltiešu kultūras mantojumu, pasūtinot šo izdevumu.

Sākot ar 1977. g. 1. janvāri izdevuma cena būs 15 dol. Ar mūsu iepriekšēju pasūtinājumu jūs saņemat 20 proc. atlaidi. Pasūtinājumi, līdz ar picvienoto naudu, atsūtīti līdz 1976. g. 31. decembrim, tiks izsūtīti par $12 cenu. Lūdzu izpildiet grāmatas Konfrontation with Tiranny pasūtinājumu ..... eks. par 12 dol. eksemplārā . Pasūtinājums jāizsūta līdz 1976. g. 31. dec.

Vārds .....

Iela .....

Pilsēta ..... Province .....

☐ Pievienojiet manam rēķinam (tikai bibliotēkām un iestādēm. Šī veidlapa pievienojama oficiālajam pasūtinājumam).

☐ Pievienots čeks.

☐ Tā ir dāvana, lūdzu pievienojiet saņēmējam kartīti ar norādījumu, ka grāmatu dod .....

..... Mēs izkārtosim, ka dāvanas paziņojums tiks nosūtīts dažās dienās.

Lūdzu sūtiet čekus ASV dolaros un adresējiet:

Waveland Press, Inc. P.O. Box 400,
Prospect Heights, Illinois 60070, U.S.A.

KLĪVLANDE

● Latvijas valsts dibināšanas atceres dievkalpojumā Apvienotās draudzes dievnamā piedalījās visas šejienes latviešu draudzes. Pamatskolas un vidusskolas kopējā atceres aktā draudzes namā programmu bija sakārtojusi skolotāja R. Dinberga. Pēc pamatskolas pārzines M. Grendzes uzrunas dzejniece Valentīne Hermane no Čikagas stāstīja par 18. novembri. Galvenais atceres sarīkojums notika Klīvlandes Latviešu biedrības izkārtojumā. To ar uzrunu atklāja biedrības priekšnieks I. Šalme, bet sarīkojumu vadīja valdes loceklis E. Ieviņš. Atceres akta apmeklētājus uzrunāja Klīvlandes pilsētas vecākais R. Perks. ALA priekšsēža vietn. J. Riekstiņš savā runā pieskārās politiskām un kultūrālām problēmām. Viņš runāja arī par Rīgas „ciemiņiem", kas ierodas ar nolūku šķelt latviešu sabiedrību un mulsināt mūsu jaunatni. ALA izglītības nozares atzinības rakstus pasniedza skolotājiem J. Kalnietim un P. Dūmam. Nopelnu stipendiju pārbaudes atzinības rakstu saņēma N. Grīna. Latvijas atbrīvošanas cīņu dalībniekus godināja ar ziediem. Akta dalībniekus iepriecināja Klīvlandes Latviešu biedrības koris diriģenta J. Ūdra vadībā. Solo dziedāja A. Ūdris pianista J. Zemzara pavadījumā. Biedrības dāmas pacienāja ar vakariņām. J. E.

● Pirmā Ziemsvētku eglīte atmirdzēja gaidu un skautu sarīkojumā. Svētbrīdi ar dziesmām vadīja māc. K. Briedis. Skautus ar Ziemsvētkiem apsveica vienības priekšnieks H. Klingbergs, bet gaidas — vadītāja L. Lagzdiņa. Pēc garīgā akta sākās gaidu un skautu priekšnesumi. Beigās bija gaidu un skautu vecāku sarūpētas vakariņas.

● No šejienes tautiešu saimes šķīries Ādols Rencis, kas piederēja pie Mārtiņa Lutera draudzes. Baznīcas virsvalde bija apbalvojusi viņu ar atzinības rakstu. Nelaiķi izvadīja māc. K. Briedis. Viņa dzīves gaitas pirms 71 gada sākušās Rīgā. Latvijas patstāvības gados darbojies par kultūrtechniķi. Aizgājējs atstāj dzīvesbiedri un dēlu ar ģimeni.

● BATUN kopa Apvienotās draudzes namā bija rīkojusi prof. Dr. U. Bluķa priekšlasījumu par kultūras sakariem ar komūnistu verdzībā nonākušo dzimteni. Referents domāja, ka tautiešiem dzimtenē nav nekādas kopējas kultūras ar latviešiem svešumā, jo tagadējā dzimtenē t.s. kultūra ir saindēta ar mums naidīgo komūnistu propagandu.

● Apvienotās draudzes dāmu komitejas Ziemsvētku tirdziņā piedalījās arī dailamatnieki, rokdarbnieki, grāmatnieki, gaidas un skauti. Dāmu komitejas novietni ar svētku gardumiem izpirka īsā laikā.

● Latviešu baptistu draudzes ērģelniece un koŗa vadītāja Zenta Vīķe šinīs dienās atskatījās uz draudzes darbā pavadītiem 25 gadiem. Gavilniece saņēma apsveikumus, ziedus un veltes. J. E.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

KALAMAZŪ

● Prāv. J. Turks un māc. E. Caune no Kalifornijas viesojās Kalamazū ev. lut. latviešu draudzes rīkotā tējas vakarā. Māc. E. Caune stāstīja par latviešu dzīvi Austrālijā un Eiropā, bet prāv. J. Turks iepazīstināja klausītājus ar pieredzējumiem Dienvidamerikā, kuŗu tas apmeklējis pagājušā rudenī. Sarīkojumu ievadīja draudzes priekšnieks K. Brūveris. Māc. A. Piebalgs pateicās amatbrāļiem un apmeklētājiem.

● Kalamazū latviešu draudzes baznīcā māc. A. Piebalgs 27. novembrī kristīja Gata un Ligitas Samsonas meitiņu Sandru. Pēc tam viesības risinājās Latviešu biedrības namā, kur solo dziedāja kristītās Sandras māsīca Linda Richtere. **V. B.**

ČIKAGA

● DV Čikagas apvienības eglītes vakars un vanadžu Ziemsvētku tirdziņš bija rīkots Latviešu namā. Bērnu eglītes vakaru atklāja V. Dāboliņa, bet svētbrīdi vadīja māc. U. Cepure. Bērnu priekšnesumus bija sakārtojusi Māra Antena. Tajos ar kokļu mūziku, deklamācijām un klavieŗu spēli piedalījās Antra Šmidchena, Lorija Vuda, Karina Velkme, Pēteris Ceriņš un Ed. Linds. Uzvedumu Ziemas svētki Latvju dainās bija sakārtojusi Māra Antena, bet uzvedumā piedalījās Linda Gaiķe, Astra Indane, Kaija Gertnere, Karina Velkme, Vija Vītola, Pēteris Cedriņš, Harolds Gaiķis un Juris Jēgens. Četrpāŗu deju, Jandaliņu un Jautraviņu dejoja Sarma Aistara, Māra Dukāte, Ieveta Norgelo, Anita Vārsberga, Lorija Vūda, Ēriks Dukāts, Kārlis Streips, Arnis Šrāders un Juris Velkme. Ieradās arī Ziemsvētku vecītis (V. Gagainis). Vanadzes bija sagatavojušas vakariņas. Klavieŗu pavadījumus dejām spēlēja Sarma Priedulāja, bet skatuvi bija gaumīgi dekorējusi Marta Priedulāja. Apvienības priekšnieks Arvīds Bārda pateicās visiem, kas sekmējuši vakara labo izdošanos.

● Lāčplēšu un latviešu kaŗavīru atceres sarīkojumu Čikagas latviešu namā atklāja DV apvienības priekšnieks A. Bārda, bet svētbrīdi vadīja māc. V. Vārsbergs, brīdinot tautiešus no tā sauktajiem „kultūras sakariem" un to veicinātājiem, kas kalpo mūsu „tautas apspiedēju interesēm. Uzrunu teica LKOK K. Heinrichsons. A. Balodis deklamēja Lāčplēšu sauciens (V. Strēlerte) un Novembrī (V. Toma). Dziedāja Milvoku vanadžu dubultkvartets V. Aparjoda vadībā; klavierpavadījumus veica A. Zvēra. Vakars bija labi apmeklēts. Tas turpinājās pie vanadžu sagādātā cienasta. Vakaru vadīja apvienības kultūras daļas vadītāja V. Dāboliņa.

Aleksandrs Zaube

GRAND RAPIDI

● DV apvienības Ziemsvētku akcijā līdz 15 decembrim 85 ziedotāji vai ģimeņu vienības bija saziedojušas 475 dol. Lielākie ziedotāji: 25 dol. A. Dannenbergs, pa 20 dol. — Dr. Zadvinskis un Dr. Birzgalis, A. un A. Baloži un J. Sulainis. P. Mozulis ziedojis apvienības speciālām vajadzībām 50 dol. un tikpat daudz vanadžu kopai, izsakot pateicību apvienībai, kas palīdzējusi izkārtot viņa drauga A. Kalniņa apbedīšanu un bēŗu mielastu. Apvienība ziedojusi Patiesības fondam 50 dol. Apvienības gadskārtējais karnevāls 19. februārī Latviešu biedrības namā.

● Studenšu korporāciju kopas vadībā notikušas pārmaiņas. Par seniori izraudzīta A. Jansone (Imeria), viceseniori — G. Kalēja (Gaujmaliete) un sekretāri E. Federe (Varavīksne).

● Svētku laikā uz Venecuelu devās Dr. Līga Ruperte, lai piedalītos jauniešu 2x2 kursos.

● Latviešu baptistu draudzes Ziemsvētku eglītes vakarā decembrī jaunajās dievkalpojuma telpās svētbrīdi vadīja māc. A. Stefenbergs. Dziedāja draudzes koris A. Pakalna vadībā. Ziemsvētku ieskaņai dzejoļus skandēja Ž. Ogriņa, Ž. Oliņa un J. Arājs. Par svētku azaidu rūpējās saimnieces E. Pakalnas vadībā, kuŗai par ilgo kalpošanu māc. A. Stefenbergs pasniedza Irmas Grebzdes grāmatu Sējējs izgāja sēt. Grāmatu paraksttīja visi klātesošie. Draudzes priekšnieks Dr. R. Markuss pasniedza svētku velti mācītājam.

● 8. decembrī pagāja 25 gadi, kopš dibināts Grand Rapidu un apkārtnes latviešu bēŗu fonds, ko fonda valdes sēdē atcerējās 14. decembrī priekšnieces Bertas Maines vadībā. Pilntiesīgo biedru skaits bijis 162, kas nepārtraukti audzis, pārsniedzot 500, bet tagad lēnām slīd uz leju un pašreiz ir 478. Sākumā piederīgajiem par katru miršanas gadījumu izmaksāja 400 dol., vēlāk 500, 600 un 700 dol., atkarā, cik ilgi fondā piedalījies. Iemaksa par katru miršanas gadījumu 1 dol., darbvedības nodeva 2.50 dol. gadā un speciāla iemaksa 3.50 dol. gadā. 25 gados miruši 209 fonda dalībnieki. Pabalstos izmaksāti 116.625 dol. Rezerves kāpitāls pašreiz ir 20.000 dol., rīcības kapitāls ap 5000 dol. Fonda valdē darbojas: priekšniece B. Maine, vietnieks un sekretārs A. Valdmanis, kasieris J. Ziediņš, palīgs A. Purviņš, valdes loceklis un grāmatvedis J. Jaunkalns. Revīzijas komisijā: priekšnieks A. Eversons, sekretāre A. Tālberga, loceklis K. Valduss. A. Valdmanis un A. Eversons darbojušies fondā pārvaldes dažādos amatos visus 25 gadus. Fonda dalībnieki galvenokārt komplektējas no Grand Rapidu un apkārtnes latv. ev. lut. draudzes, bet ir arī dalībnieki no citām draudzēm.

V. Z.

HAMILTONA

● No šejienes latviešu vidus 55 g. vecumā šķīries Pēteris Kijuts. Nelaikis 2. pasaules kaŗā bija cīnījies Volchovā un pie Opočkas. Par nopelniem kaujās apbalvots ar Dzelzs krustu. Vairākas reizes ievainots. Kanadā nelaikis 1955. gada sākumā apmeties Halifaksā, bet vēlāk pārcēlās uz Hamiltonu, kur bija iegādājies savrupmāju un dzīvoja līdz aiziešanai mūžībā. Viņš guldīts Burlingtonas kapsētas igauņu nodalījumā, izvadot igauņu draudzes mācītājam T. Nommikam. Aizgājējs Hamiltonā atstāj igauņu izcelsmes dzīvesbiedri Laidu un meitu Silviju, Toronto — māsu Annu, svaini Ilmāru, māsas dēlu Jāni Andrejsonu un cīņu biedrus visos kontinentos.

Augusts Vīksne

Dāvini draugiem grāmatu

LAIKS, TELPA, ĻAUDIS

DV Centrālās valdes izdevumā un V. Hāznera redakcijā jau iznākušas grāmatas LAIKS, TELPA, ĻAUDIS divas daļas. Šī grāmata ir vēsturiska apcere par DV organizācijas 25 gadiem. Tajā apskatīts DV organizācijas darbs un izveidošanās no 1952. g. līdz 1973. gadam. Grāmatā 448 lappuses, 120 foto attēlu un 1640 personu vārdi. Šī grāmata var interesēt ne tikai DV organizācijas dalībniekus, bet ikvienu, kam interesē DV organizācijas mērķi un uzdevumi.

Grāmatas cena ASV un Kanadā 15 dol. Pasūtinot vismaz 3 vai vairāk eks. un iesūtot samaksu, paredzēta 20 proc. atlaide. Pasūtinājumi un maksājumi Kanadas dolaros, vai attiecīgas zemes valūtas vērtībā adresējami: Mr. K. Bencons, 223 High Park Ave., Toronto, Ont. M6P 2S5, Canada.

Apgādā vēl krājumā Laiks, Telpa, Ļaudis 1. daļa. Tās cena 14 dol., bet pasūtinot kopā ar 2. daļu var saņemt ar 20 proc. atlaidi. Sagatavošanā ir 3. daļa, kuŗā sīkāk būs pieminētas atsevišķo zemju nodaļu/apvienību un kopu darbība. Tā iznāks 1977. gadā.

JAUNĀ GADA SAGAIDĪŠANA

LATVIEŠU NAMĀ

491 College St., Toronto

Sākums pl. 8.00 vakarā

Galdiņi rezervējami Latviesu nama birojā tālruni 922-2931

Spēlēs „RUNČI"

BUFETE AR VISĀDIEM ATSPIRDZINĀJUMIEM

Latviešu nama valde

Iznākusi pazīstamā triloģijas KĀVU GADOS autora

Jāņa Zariņa

interesantā grāmata par Smiltenes Piensaimniecības un lopkopības vidusskolu

Cepure ar zelta vārpu

Tas ir jauks jaunības atmiņu stāsts par brīvās Latvijas skolu jaunatnes dzīvi vispār. Grāmatai pievienotas arī vairākas illustrācijas no šīs Smiltenes lauksaimniecības mācību iestādes dzīves un Smiltenes apkārtnes. Autors, kas tagad pievienojies veļu pulkiem, silti notēlojis tā laika jaunās Latvijas valsts skolu jaunatnes dzīvi un entuziasmu divdesmitajos gados. Grāmatai 390 lappuses, un tā iznākusi glītā iesējumā Amber Printers & Publishers Ltd. izdevumā Toronto.

Cena tikai 6 dol. eksemplārā. *Atkalpārdevējiem 20% atlaide.*

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS LTD.
125 Broadview Ave. Toronto. M4M 2E9

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīgs, nepasterizēts

Ziedputekšņi (Pollen)

Peru pieniņš (Royal Jelly) EO

ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM

30 Dewson St., Toronto 17. Tālr. 534-6563

JAUNGADA SAGAIDĪŠANA DV NAMĀ

31. decembrī, pl. 8 vakarā.

Galdiņi rezervējami līdz 27. decembrim pie

Ainas Selgas, tel. 759-0460.

Spēlēs ARRO deju kapella.

VISJAUNĀKĀS GRĀMATAS

U. Ģērmanis — Latviešu tautas piedzīvojumi, ilustr. $18.00
RAKSTI II ..... $ 20.00
I. Gubiņa — Iztiksim bez mēness, rom. ..... $ 8.50
I. Grebzde — Sējējs izgāja sēt, rom. ..... $ 6.50
R. Rīdzinieks — Zelta motocikls, rom. ..... $ 8.00
K. Ķezbers — Mana Roma un Meka, atm. ..... $ 6.50
T. Zeltiņš — Leļļu meistars Eņģelis, rom. ..... $ 8.00
B. Bičole — Burot, dzej. ..... $ 5.00
K. Pētersons—Turies Amerika, latvieši nāk $11.00
A. Dziļums — Kurzemīte, sērdienīte, rom. $8.50
T. Heijerdāls — Fatu - Hiva, paradīzi meklējot $8.00
TV Nr. 53 — 6. latv. dz. sv. uzņēmumi $5.00
Dīķa 1977. gada sienas kalendārs $1.40
J. Klīdzējs — Ievainotā dzīve $8.50
A. Bāris — Mani skaistākie gadi Latvijā $8.00
K. Ozoliņš — Celies augšā, atm. $7.50
A. Ozoliņš Likteņa ceļos, stāsti $4.50
Baltijas vēstnieša 25 gadu piemiņai $2.75
Okupētās Latvijas dienas grāmata $7.00
Ingrīda Vīksna — Piecas naktis, poēma $12.50
Latvians in Bicentennial America $20.00
A. Klīve — Latvijas neatkarības gadi $15.00
E. Tūters — Straumes brīvībai, dz. $5.00
J. Zariņš — Cepure ar zelta vārpu, atm. $6.00
J. Kronbergs — Biszales, dzej. $9.50
A. Baumanis — Pa Kronvalda Ata pēdām $8.00
J. Reiters — Tulkojuma paraugs $10.00
Skuju Frīdis — Mīla un māņi, rom. $8.60
B. Senkēviča — Baltie bērzi, dzej. $5.00
Valmieras pulka vēsture $18.00
Mārtiņa dziesmu grāmata $8.00
A. Dravnieks, Latviešu literātūras vēsture $11.25
Ceļa zīmes Nr. 58 ..... $2.50
A. Bērziņš — 1939 gads $9.50
K. Raudive — Laikmeta atjaunotāji, esejas $6.50
B. Pukelevičute — Septembŗa sestdiena, rom. $6.50
A Johansons — 1710—1800 Latvijas kultūras vēsture $30.00
E. Andersone — Viss mainās, rom. $7.25
L. Bārene — Miera pēc, stāsti $7.25
V. Hāzners — Laiks, telpa, ļaudis II d. $15.00
L. Muižniece — Pēdas, apcere $3.75
L. Bārene — Dzīves straumē, rom. $7.25
H. Vītols — Marta pali, esejas par V. Purviti $17.00
M. Čuibe — Torņu un drupu bezdelīgas $8.50
Ž. Unāms — Es viņu pazīstu, biogr. vārdn. $12.75
Al. Barons — Mana sieva, mans dēls? rom. $8.00
Z. Liepa — Zvaigžņu gaisma — sniega gaisma, dz. $5.00
E. Aistars — Adatas ēnā, rom. $8.00
Z. Mauriņa — Dzintargraudi, mīlest. st. un pārd. $7.00
E. G. Uait — Audzināšana $7.50
A. Baumanis — Grāfa kunga sūtnis, rom. I-II-II $18.00
„ — Saderinātie, rom. I-II $12.00
„ — Hernhūtieši, rom. I-II-III $18.00
I. Petersons — Mežu vilki, part. cīņas $8.50
V. Toma — Pēc uguns, dzej. $5.00
Arn. Rasa — Gaismas stars tumsā, apceres $6.25
Vold. Richters — Vakardiena, atmiņu tēlojumi $7.50
Māc. K. Briedis — Dieva Valstība ir Jūsu vidū $7.00
P. Klāns — Kadet, uguni! atmiņas $11.00
Dž. Makfersona — Osians, skotu eps. $7.50
Edg. Dunsdorfs — The Baltic Dilemma $12.50
I. Baruss — Koka kaijas, dzej ..... $ 3.00
Art. Landsmanis — Pastāvēt vai iznīkt, Baltijas tautu destrukcija $5.00

DABŪJAMAS
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5,
Tālr. 921-7121
Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10%

RATAS
— IGAUNU OPTIKS
247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251
Gatavo brilles pēc receptēm
Zeiss ● Rodenstock ● C'rist Dior rāmji
Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft)
Pulksteņi: Omega, Tiosot Bulova.
Latviešiem atlaide.

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRAI VAJADZĪBAI
LIETIŠĶĀS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Māra Gugāns-Lūsis

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikties
Tālr. 921-3924
470 College St. (Pie Bathurst)
Toronto M6G 1A5

DAVANAS KATRAM GADĪJUMAM
KERAMIKA, ROTASLIETAS ADAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTĪTES
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA
Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5
Piegādā maksājumus par laikrakstu un mudinājumus
921-7121

Fabrikas izpārdošana
DĀMU RUDENS UN ZIEMAS MĒTEĻI UN KOSTĪMI
PĒRCIET TIEŠI NO MŪSU DARBNĪCAS UN IETAUPIET
Gatavoti no vislabākā materiāla
Ar greznu ādas rotājumu. — Paši jaunākie modeļi
Nāciet un pievienojieties mūsu apmierināto apmeklētāju simtiem gadu gājumā
BRISTON FASHIONS
312 ADELAIDE ST. W. (2 ielas uz austrumiem no Spadina ielas) 1. STĀVĀ. Tālr. 364-0944
366-4557
Atvērts no pirmdienas līdz sestdienai no pl. 9 rītā līdz 6 vak.

ŅUJORKA

● Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes Palīdzības fondam šī gada ziedojumu vākšanas akcijā ienākuši pāri par 4600 dol, pie kam piecas ģimenes ziedojušas 100 dol., bet četras pa 50 dol. Palīdzības fonds piešķīris 500 dol. kādai ģimenei Ņujorkā, Mīnsteres ģimnazijai 300 dol., bet pabalstos Eiropā 275 dol. Palīdzības fonds pagājušo gadu ziedojumus nevāca.

● Draudzes atpūtas nama līdzekļu vākšanas komitejas izlozē ieņemts par pārdotām lozēm 3492 dol.. Laimestos bija piecas ASV iekšējā aizņēmuma zīmes 700 dol. vērtībā un viena glezna, ko dāvināja M. Sprancmane. J. Risbergs bija iegādājies 100 lozes, Dr. A. Bogdanovics 50 lozes. Lauku īpašuma izloze notiks 1977. gada maija beigās.

● Jauniešu iesvēte nākamajā gadā paredzēta četras reizes. Betlemes baznīcā Bruklinā iesvēte būs Pūpolu svētdienā, 3. aprīlī, Jonkeru baznīcā 24. aprīlī, Salas baznīcā 22. maijā un Īstoranžā, Ņudžersijā, Vasarsvētkos, 29. maijā.

● Divos pēdējos mēnešos Ņujorkas draudzē kristīts viens bērns, salaulāti divi pāri, miruši 8 draudzes locekļi. Viena gada laikā draudze pēdējā gaitā izvadījusi 62.

● Frīda Erdmane Ņujorkas draudzes archīvam nodevusi prāvu aploksni ar agrāko laiku fotografijām. Tur redzams Latvijas konsulāts Ņujorkā, tur ir Latvijas pagaidu valdības uzņēmuma oriģināls, dažādi valstsvīri un mākslinieki, Rīgas laika portreti, Ņujorkas latviešu sabiedriskās dzīves ainas un citi uzņēmumi.

● Trešās lielās skautu un gaidu nometnes sagatavošanas darbu talkās paveikts 5 proc. no meža iztīrīšanas darbiem. Izbūvēts karogu laukums gaidu nometnē, sagatavota ugunskura vieta lielajam ugunskuram. 17 talkās piedalījušies 116 talcinieki. Vēl paredzētas 5 talkas. Nometne notiks no 27. augusta līdz 4. septembrim Ņujorkas draudzes īpašumā Katskilos.

● Bērnu vasaras nometne 1977. g. sāksies jau 26. jūnijā. Būs četri nometņošanas periodi.

● Kultūras dienas Ņujorkā paredzētas 22. un 23. janvārī, kā arī nedēļu vēlāk — 29. un 30. janvārī —be

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

Daugavas Vanagu nams
125 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENAS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtd., iesk., no pl. 12. dienā — 12 naktī,
piektdienās un sestdienās no pl. 12. dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

kas? kur? ko?

Town & Country RE Ltd., Realtor
V. PALMA - pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L 1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

Fotografisku darbu lieluzņēmums ar atzītu kvalitāti un reputāciju pat ārpus Kanadas
Atlaide
Benjamiņa filmu laboratorija
247 RICHMOND ST. E.
TORONTO, ONT.
M5A 1P2
Tel. (416) 863-1166

Alcan Building Products
Authorized Dealer
Māju īpašnieki!
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem
Ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:
1) Ietaupa darbu un laiku 2) Izolāciju un apkures izdevumus
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju.

△ LIETUS NOVADA CAURULES
△ LOGI
△ DURVIS
△ MARĶIZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

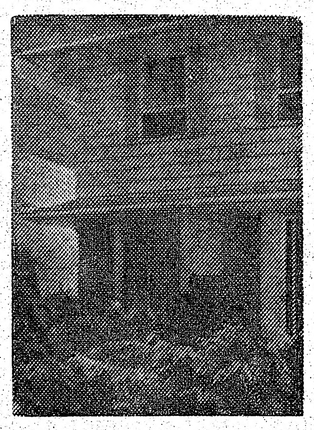

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864 Īpašnieks Arturs Mīme
2226 Dundas St. W. Toronto, M6R 1X3

Elza Avots
Broadview Wools, Arts & Crafts
674 Broadview Ave., dienvidrietumos no Danforth Ave.
Tālr. 469-2005
Piedāvā ■ dažādas vilnas dzijas (vietējās un ārzemju) un izstrādājumus,
■ dāvanas dažādiem gadījumiem
■ latviskus rokdarbus, audumus u. c.
■ materiālus latvisku rokdarbu un tautas tērpu izstrādāšanai.

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

VALUTE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS - KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto
Ont. M6H 1L6. Tālr. 533-2837

Mayflower REAL ESTATE LTD
Realtor
A. LAKSTIGALA — pārstāvis
Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas īpašumu pirkšanai.
Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu,
nesaistīgai informācijai zvanīt **438-7070**
1177 Brimley Rd. Scarboro

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ TELPAS
sarīkojumiem - viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

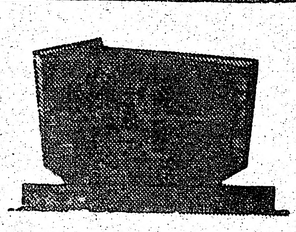

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
Starp Eglinton un Davisville
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu cenas

Dāvināsim latvisku dāvanu Jaunā gadā!

LAIKRAKSTU LATVIJA AMERIKĀ

Lūdzu piesūtīt manu dāvanu (L. A. abonementu),
uz vienu gadu, sākot ar š. g. 21. decembŗa numuru

Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
.....
.....

Lūdzu pievienot 1. numuram kartīti ar dāvinātāja vārdu: .....

Nosūtu $21.- par savu dāvanu Latvija Amerikā Publishing Ltd., 125 Broadview Ave., Toronto Ontario, M4M 2E9

Lūdzu sūtīt man kā latviskās dāvanas devējam „LATVIJU AMERIKĀ par speciāli pazemināto cenu uz vienu gadu $17.- gadā.

Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
.....

☐ Jauns pasūtinājums
☐ Abonementa pagarinājums uz 1 gadu.
Kopā nosūtu $.....

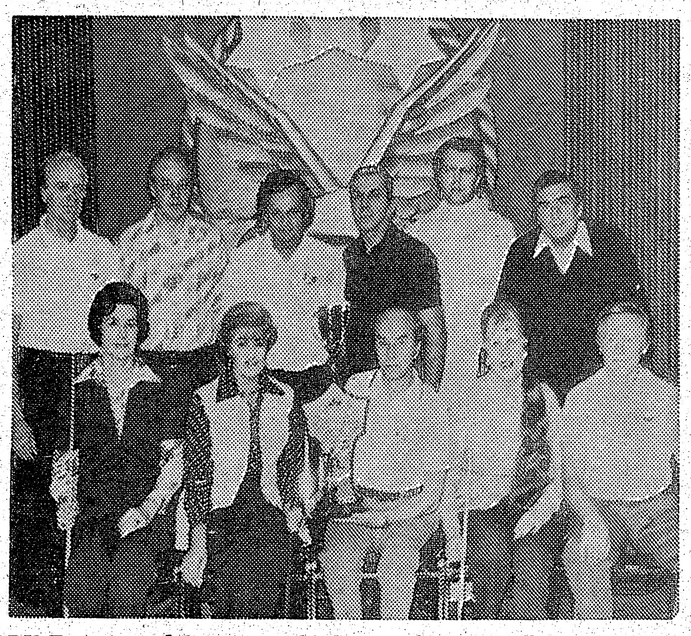

DV Toronto nodaļas novusa klubs — Ziemeļamerikas 1976. g. novusa meistars. Pirmajā rindā no kreisās: V. Nurse, A. Avota, P. Kalniņš, O. Jākabsone un A. Dzilna. Aizmugurē — M. Baumeistars, H. Vaits, Z. Jākabsons, V. Lukovskis, E. Lukovskis un V. Martinaitis. Toronto novusa meistarsacīkstes sāksies pēc Jaungada. Visi ieinteresētie aicināti tajās piedalīties. Spēles notiek katru trešdienu pl. 7 vak. DV namā.

Bibele Pad. savienības vēstniecībai

Atzīmējot Cilvēku tiesību deklarācijas 28. gada dienu, 10. decembrī Londonā, Anglijā, notika demonstrācijas pie Pad. savienības vēstniecības. Tās noorganizēja un vadīja Nacionālā brīvības apvienība (National Association for Freedom), kuŗas priekšsēdis ir lords Delails. Demonstrācijas laikā tās dalībnieki pārmaiņus lasīja bībeles pantus — pa vienam katram, kas ievietots padomju cietumos, spaidu darbu nometnēs vai psichiatriskās „slimnīcās" savas ticības un politiskās pārliecības dēļ. Pašlaik tādi apzināti ir 144. Savākti pierādījumi, ka pēdējo gadu laikā vismaz 600 pārliecības dēļ ieslodzīto apliecinājuši savu ticību.

Otrās dienas rītā demonstrantu pārstāvji mēģināja bībeli, kuŗā bija ieslodzīto vārdisks saraksts, nodot Pad. savienības vēstniecībā. Kā parasts, durvis palika slēgtas. Bībeli ievīstīja britu komūnistu laikraksta Morning Star lapās un atstāja uz viesnīcas kāpnēm. Varbūt ka to ienesīšot kopā ar ikdienas piena pudeļu pasūtinājumu.

Protesta vēstuli padomju vēstniekam iesniedza arī baznīcu pārstāvji, lūdzot tuvāku informāciju par apcietinātiem ticīgajiem, jo sevišķi baptistiem. „Šie pēdējie," piemetina Nacioinālās brīvības apvienības padomes loceklis, pazīstamais publicists Drijans Krozjē, „nezināmu iemeslu dēļ esot iemantojuši sevišķu čekas (KGB) uzmanību."

Piebilstams, ka Cilvēku tiesību deklarācijas 18. punktu Pad. savienība un citas komūnistu bloka valstis atklāti atbalsta, bet balsošanā par to Apvienotās Nācijās — atturējušās! Šis punkts paredz, ka „ikvienam ir tiesības uz domu, apziņas un ticības brīvību."

T. P.

Tris dienas Venecijā

(Turpinājums no 13. lp.)

uz televīzijas ekrāniem, bet tikai ar lielu nopietnību un dziļu izjūtu mierīgi visu pētījot paša acīm. Venecija ir pilsēta, kas ar savu celtniecības stilu, struktūru un īpatnējo iekšējo sociālās un administrātīvās dzīves raksturu pilnīgi atšķiras no visām citām civilizētās pasaules pilsētām.

Savdabīgs bija nodibināšanas mērķis. Laikā, kad dzīvi uz cietzemes apdraudēja nemitīgie barbaru uzbrukumi, briesmu un baiļu dzītie bēgļi meklēja sev patvērumu lagūnās — mežiem apaugušās sīkās saliņās. Tādā kārtā uz pāri par 120 saliņām sākās un izauga pilsēta, dodot patvērumu un mieru. Savu iekšējo dzīves mieru šī pilsēta saglabājusi līdz pat tagadējam straujās kustības un satiksmes motorizācijas attīstības laikmetam. Uz ielām Venecijā nepastāv nekādi motorizētas satiksmes veidi. Pilsētā nekad neatskan policijas vai ātrās palīdzības auto sirēnas. Nav satiksmes rēgulēšanas policistu un gaismas signālu ielu krustojumus. Arī gaismas reklāmas ir aizliegtas. Kustība pilsētas atsevišķās vietās notiek tikai kājām. Gājējs uz ielām Venecijā ir tik augsti priviliģēts un aizsargāts kā nevienā citā pilsētā Eiropā.

Pirmatnējā Venecija nodibinājās 5. gadsimtā, bet tagadējā 9. gadsimtā. Tā atgādina milzu universālo kuģi, kas stāv noenkurojies uz daudzām sīkām salām, kuŗas no skata pilnīgi izzudušas pilsētas namu un skaisto palastu mūŗu aizsegā.

Laikraksta
LATVIJA AMERIKA
atsevišķus numurs
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
491 College St.
kā arī spiestuvē
125 Broadview Ave.

Galvenā satiksme un transports Venecijā notiek pa kanāļiem, kopskaitā 170, ar vairāk nekā 450 lokveida vienādā stilā akmens tiltiem. Diženākais un skaistākais ir Riaļto tilts pāri Grande kanālim 48 m gaŗumā no diviem viengabala marmora blokiem. Uz tilta atrodas juvelieŗu un mākslas izstrādājumu veikali.

Agrāk satiksme pa kanāļiem noritēja tikai ar šaurām speciālas konstrukcijas asimetriskām laiviņām — gondolām, bet tagad jau ar motorlaivām un kuģīšiem. Greznas gondolas un krāšņi tērptie airētāji — gondoljeri, tagad kalpo gandrīz tikai tradicionāliem un tūristu romantiskiem pastaigas braucieniem. Šī skaistā senā Venecijas profesija lēnām izmirst, bet gondolu skaistie modeļi kā piemiņlietas ar tūristiem aizplūst visā pasaulē.

Ielas starp kanāļiem bieži ir tikai trotuāŗa platumā, ko veido šaura sprauga starp augstu blīvi sabūvētu namu rindām. Nami un greznie palasti, kas paceļas no ūdens gar abām galvenā — Grande-kanāļa malām, veido mākslas vērtībām tik bagātās pilsētas seju.

Senās Venecijas kultūrāli politiskās un tagad starptautiskās dzīves ritmā, kā arī tūrisma kustības centrs, ir Markus laukums.

No barbaru vajāšanām patvērumu Venecijā atrada galvenokārt dižciltīgie, bet arī daudzas ļoti ievērojamas personības dažādās kultūras, zinātnes un mākslas nozarēs. Ar saviem izcilākiem darbiem tie izgreznoja pilsētu, tādā kārtā padaroť to par senās Eiropas kultūras un izsmalcinātas gaumes mākslas darbu krātuvi. Vērtīgo grāmatu bibliotēkas, gleznas, archīvi, baznīcas, pilis, palasti, manumenti, mūzeji stāsta par Venecijas garīgo dzīvi un reprezentē izcilāko tālaika meistaru darbus.

Marka bazilika (976 — 1071. g.) ar savu architektūru, skulptūru, svētgleznām, freskām un sevišķi ar zelta mozaīku uzskata par izcilāko šī veida mākslas darbu pasaulē . Arī citas baznīcas ir bagātīgi greznotas ar vienreizējām skulptūrām un labāko italiešu meistaru mākslas darbiem — svētgleznām, griezumiem, zelta un sudraba kalumiem. Piemēram, Frari bazilika meistaŗa Ticiana Dievmātes debesbraukšanas altāŗa gleznu mākslas lietpratēji uzskatīja par skaistāko pasaulē.

No profānās architektūras celtnēm visievērojamākā ir Dogu pils ar ļoti platām marmora ieejas kāpnēm. Pie ieejas stāv Marsa un Neptuna milzu statujas. Pils vienpadsmit zāles ir sevišķi bagātīgi greznotas ar izcilāko meistaru mākslas darbiem: gleznām, freskām, skulptūrām, koka griezumiem. Pilī tagad atrodas archaioloģiskais mūzejs ar tā laika skaistāko un vērtīgāko ieroču kollekcijas. Tur ir pirmais ložmetējs, gatavots pēc Leonardo da Vinči zīmējuma. Blakus Dogu polij atrodas cietums ar karceriem, maziem, bet resniem dzelzs stieņiem aizrestotiem logiem, kur turēja kriminālnoziedzniekus. Cietums ar bieziem mūriem, dzelzs restēm un šauriem gaiteņiem, kas ved dziļi pagrabā, atstāj uz apmeklētājiem ļoti drūmu iespaidu un liecina par lielu nežēlību pret ieslodzītiem, kas neredzēja dienas gaismu, nevarēja sapņot par pastaigu vai izkļūšanu ārā. No cietuma trešā stāva pāri kanālim uz Dogu pils tiesas zāli ved slēgts tilts, nosaukts par „Nopūtu tiltu". Pa to veda notiesātos uz cietuma karceriem, no kuŗiem tie nekad netika atbrīvoti.

Venecija ir uzcelta uz koka pāļiem, iedzītiem smilšainā zemē — lagūnās. Zemes pamati zem Venēcijas lēni grimst, un pēc ģeologu aprēķiniem 600 gadu laikā tā nogrims jūrā. Pilsēta ļoti cieš arī plūdu dēļ. Lielākie no tiem bija 1966. g. novembrī, kad ūdens līmenis Markus laukumā un bazilikā sasniedza 1,5 m augstumu. Arī oktobŗa beigās ūdens līmenis Markus laukumā sasniedza 1 m augstumā. Sālsūdens iznīcina un sabojā daudzas mākslas un vēsturiskas vērtības.

Zemes pamatu svārstību un grimšanas sekas ir jau labi saskatāmas daudzās deformētajās namu sieņās. Tādi paši deformējumi redzami arī Markus laukuma bazilikas marmora mozaīkas grīdā un kolonnās. No sieņām bazilikā atdalās zelta mozaīkas akmentiņi. Sienās radušās plaisas.

Drīz pēc kaŗa beigām amerikāņu speciālisti izstrādāja projektu Venecijas pilsētas pamatu nostiprināšanai, lai paglābtu šo vienreizējo mākslas bagātību krātuvi no bojā ejas, bet projekta īstenošanai, kas prasa pasakainas summas, nevarēja atrast financētāju.

Jūras ūdens bez žēlastības diendienā posta pilsētas celtņu pamatus. Dzīvojamās mājas kļūst nederīgas. Venecijā 1975. gada jūlijā notika UNESCO speciāla biroja, kas nodarbojas ar šīs pilsētas saglabāšanas problēmām, apspriede, lai uz vietas iepazītos ar apstākļiem.

Pirms dažiem gadiem Italijā stājās spēkā likums, uz kuŗa pamata Venecijai nodeva 300 milj. līru paisuma rēgulēšanai, kustošu aizsprostu būvei pie ieejas ostā, kanāļu tīrīšanai un sabiedrisko ēku restaurēšanai, kā arī kanālizācijas un attīrīšanas ierīču būvei.

Pētījumiem, kā vislabāk apturēt Venecijas grimšanu jūrā, gatavots šīs pilsētas modelis 170 x 70 m lielumā. Procesa gaitas aprēķināšanai elektrokoncerns Zimens installējis īpašas elektroniskas ierīces.. Modeļa kanāļos tiek dzīts ūdens, kā tas dabiskā ritmā notiek Venecijā. Elektroniskie aparāti reģistrē tūkstošiem datu, kuŗu izvērtējumā cer atrast metodes Venecijas glābšanai.

Cerēsim, ka tas reiz arī tiks darīts un teiksmainā Venecija, vēsturisko un mākslas vērtību krātuve, tiks paglābta no bojā ejas.

I. Blačevics

SIKĀS ZIŅAS

★ Pirmajā oficiālajā sanāksmē starp žīdu kaŗa upuŗu grupu un Austrumvācijas valdību, žīdi noraidījuši Austrumvācijas piedāvāto „smieklīgo" 1 milj. dol. Otrā pasaules kaŗa reparācijas. Komentējot žīdu materiālās prasības pret Vāciju, konferences prezidents N. Goldmans izteicies, ka par desmitiem tūkstošiem žīdu upuŗu vajāšanu 1 milj. dol. piedāvājumu nevarot ņemt nopietni, it sevišķi, ja Rietumvācija izmaksājusi 25 bilj. dol. atmaksu nacistu upuŗiem, jo morāli Austrumvācija, tāpat kā Rietumvācija, esot daļa no nacistu Vācijas. Goldmans cer saņemt no Austrumvācijas vismaz 12 milj. dol. Iepriekšējos gados Austrumvācija noraidīja jebkādu nacisma upuŗu kompensēšanu, bet kad 1974. gadā ASV nodibināja diplomātiskas attieksmes ar Vācu demokratisko republiku, ASV likušas saprast, ka tās sagaida „progresu žīdu prasībām". Oficiālā Austrumvācu ziņu aģentūra ADN paziņojusi, ka „humānitāru iemeslu dēļ izmaksās vienreizēju summu trūcīgiem žīdu ticības amerikāņu pavalstniekiem, kuŗus vajājuši nacisti..

DV teātŗa trupa, kas tēloja lugā Līnis murdā, ko izrādīja 18. novembŗa atcerē Sadberijā. Attēlā no kreisās: A. Janitēna, R. Ancāne, Z. Bērziņa, I. Bērze un E. Zagorska; aizmugurē: P. Ancāns, režisors L. Grasis, L. Grase un I. Pelūde.

Foto: J. Zariņš